

๕๙ ๖ /

การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์
สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี



ศิลปินพันธ์เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาการออกแบบสื่อวัฒนธรรม
พฤษภาคม 2560
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยนเรศวร

INFOGRAPHIC BOOK DESIGN TO PROMOTE THE LOVE OF PHETCHABUN
HOMELAND FOR YOUTH PEOPLE AGED 15 – 18 YEARS



A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Bachelor of Fine and Applied Arts in Innovative Media Design

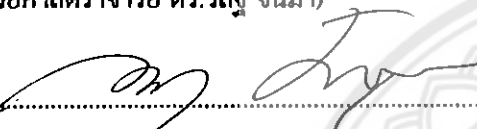
May 2017

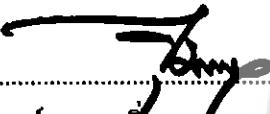
Copyright 2017 by Naresuan University.

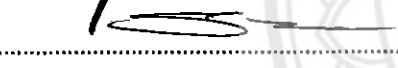
ศิลปนิพนธ์ เรื่อง “การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ
เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี”
ของนางสาวธนพร จันทร์ทองสอน
ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาออกแบบสื่ออนวัตกรรมการ

คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์


.....ประธานกรรมการสอบศิลปนิพนธ์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิสิฐ จันมา)


.....ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์
(อาจารย์มยุรี สูดังคนาข)


.....กรรมการ
(อาจารย์จุมพล เข้มแสงสุวรรณ)


.....กรรมการ
(อาจารย์รุ่งโรจน์ รัตนพิเชษฐกุล)

อนุมัติ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุรชาติ เกษประสิทธิ์)
หัวหน้าภาควิชาศิลปะและการออกแบบ

ประกาศคุณูปการ

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงในความกรุณาของ อาจารย์มยุรี สุกังคนาข ประธานที่ปรึกษา ศิลปินพันธ์ ที่ได้อุทิศส่วเวลาอันมีค่ามาเป็นทีปรึกษา พร้อมทั้งให้คำแนะนำตลอดระยะเวลาในการทำ ศิลปินพันธ์ฉบับนี้ และขอกราบขอบพระคุณคณะกรรมการศิลปินพันธ์อันประกอบไปด้วย ดร.วิสิฐ จันมา กรรมการที่ปรึกษาวิทยาลัยนิพนธ์ อาจารย์จุมพล เพิ่มแสงสุวรรณ และอาจารย์รุ่งโรจน์ รัตนพิเชษฐกุล กรรมการ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องของศิลปินพันธ์ด้วยความเอาใจใส่ จนทำให้ศิลปิน พันธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้อย่างสมบูรณ์และทรงคุณค่า

กราบขอบพระคุณ ดร.วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ได้กรุณาให้ความ อนุเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะต่างๆ ขอขอบพระคุณผู้ที่เกี่ยวข้องทุกท่านที่ ให้ความร่วมมือและอำนวยความสะดวกแก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดีในการเข้าไปทำวิจัยและเก็บข้อมูลสำหรับการทำการ วิจัยในครั้งนี้

เหนือสิ่งอื่นใดขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ของผู้วิจัยที่ให้กำลังใจและให้การสนับสนุนใน ทุกๆ ด้านอย่างดีที่สุดเสมอมา

คุณค่าและคุณประโยชน์อันหิ่งจะมีจากศิลปินพันธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบและอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกๆ ท่าน ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์ต่อเยาวชนในจังหวัดเพชรบูรณ์และผู้ทีสนใจบ้าง ไม่นาก ก็น้อย

ธนพร จันทรทองสอน



ชื่อเรื่อง	การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิด จังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี
ผู้วิจัย	ธนพร จันทร์ทองสอน
ประธานที่ปรึกษา	อาจารย์มยุรี สุกังกนาช
ประเภทสารนิพนธ์	ศิลปนิพนธ์ ศป.บ สาขาวิชาการออกแบบสื่ออนวัตกรรมการ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	จังหวัดเพชรบูรณ์ หนังสือข้อมูลเชิงภาพ คนเพ็ดชะขุน

บทคัดย่อ

สื่อประเภทอินโฟกราฟิก(Infographic) หรือข้อมูลเชิงภาพ เป็นที่นิยมมากขึ้นในปัจจุบัน เนื่องจากมีความน่าสนใจ สามารถอธิบายข้อมูลที่มีความซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย ในงานวิจัยนี้ผู้วิจัยต้องศึกษาว่าอินโฟกราฟิกที่ดีเป็นอย่างไร รวมถึงออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพอย่างไรให้เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย โดยหนังสือข้อมูลเชิงภาพที่ออกแบบนี้เป็นการให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์

โดยการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพในการศึกษานี้ จะมาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการรับรู้ที่มากและเข้าใจได้ง่ายขึ้นของเยาวชน เห็นถึงภาพรวมในเรื่องต่างๆของจังหวัดที่ตนเองอยู่ โดยภายในเล่มแบ่งหัวข้อเป็น 8 หัวข้อหลักๆ ที่จะสามารถแสดงข้อมูลสำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ได้อย่างครอบคลุม

ผลที่ได้พบว่าหนังสือข้อมูลเชิงภาพเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ผู้วิจัยได้ออกแบบนี้ สามารถที่จะสร้างแรงจูงใจให้เยาวชนในจังหวัดอยากที่จะอ่านเพื่อศึกษาหาข้อมูล เพื่อเป็นความรู้ ผลงานออกแบบที่มีความน่าสนใจเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของงานวิจัย.....	2
1.4 วิธีการศึกษาและขั้นตอนการดำเนินงาน.....	2
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	3
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	3
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
2.1 ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	4
2.1.1 ข้อมูลประจำจังหวัด.....	4
2.1.2 สถานที่สำคัญ.....	14
2.1.3 บุคคลสำคัญ.....	38
2.1.4 วิถีชาวบ้าน.....	51
2.1.5 ภูมิปัญญา.....	61
2.1.6 ของดีท้องถิ่น.....	65
2.1.7 Hip&Chic กับชีวิตปัจจุบัน.....	76
2.1.8 ของแฉะที่คนรุ่นใหม่สร้าง.....	84
2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีการออกแบบ.....	86
2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับหนังสือ.....	86
2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบข้อมูลเชิงภาพ.....	88
2.2.3 ขั้นตอนการออกแบบข้อมูลเชิงภาพ.....	91
2.3 ข้อมูลพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย.....	92
2.3.1 พัฒนาการด้านต่างๆของกลุ่มเป้าหมาย.....	92
2.3.2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของกลุ่มเป้าหมาย.....	94

สารบัญ(ต่อ)

บทที่	หน้า
2.4 กรณีศึกษา.....	96
2.4.1 หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่อง อัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขา.....	96
2.4.2 ผลงานการออกแบบในประเทศไทย: นิตยสาร“สุข”	96
2.4.3 รีวิวด้านที่ท่องเที่ยวเพชรบูรณ์.....	97
3 การวิเคราะห์ข้อมูลและแนวความคิดในการออกแบบ.....	100
3.1 วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย.....	100
3.2 วิเคราะห์ทฤษฎีการออกแบบ.....	101
3.3 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย.....	102
3.4 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ.....	104
3.4.1 แนวทางการออกแบบ.....	104
3.4.2 Mood&tone.....	105
3.4.3 Graphic design.....	106
3.4.4 Font.....	108
3.4.5 Layout.....	108
3.4.6 กระดาษ/การเข้าเล่ม.....	108
4 การออกแบบและการสร้างสรรค์ผลงาน.....	109
4.1 แบบร่าง	109
4.2 ผลงานการออกแบบ.....	112
5 บทสรุป.....	119
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	119
5.2 อภิปรายผลการวิจัย.....	119
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	120

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม.....	121
ภาคผนวก.....	123
ประวัติผู้วิจัย.....	129



สารบัญภาพ

ภาพ	หน้า
1 ตราประจำจังหวัดเพชรบูรณ์.....	4
2 ดอกมะขาม.....	5
3 มะขามเปียก.....	6
4 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(1).....	14
5 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(2).....	15
6 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(3).....	15
7 ปรากฏศรีเทพ.....	16
8 พระธรรมจักรเมืองศรีเทพ.....	17
9 แหล่งโบราณคดีอำเภอวังโป่ง(1)	18
10 แหล่งโบราณคดีอำเภอวังโป่ง(2)	18
11 ศาลพ่อขุนแสนนครเดิด.....	19
12 แนวกำแพงดินด้านตะวันตก.....	20
13 ทางเข้าโรงเรียนบ้านนครเดิด.....	20
14 ทางเข้านครเดิด.....	21
15 ศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์(1)	22
16 ศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์(2)	22
17 ศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์(3)	23
18 ศาลสมเด็จพระนเรศวร(1)	24
19 ศาลสมเด็จพระนเรศวร(2)	24
20 วัดมหาธาตุ.....	25
21 พระพุทธมหาธรรมราชา.....	26
22 ซ้ำงเผือก สัญลักษณ์วัดซ้ำงเผือก.....	27
23 พระพุทธรูปวัดซ้ำงเผือก.....	27
24 เจดีย์ใจร้าย.....	28
25 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(1)	28
26 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(2)	29
27 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(3)	29
28 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(1)	30

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
29 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(2)	31
30 อารูทที่จัดแสดง เขาค้อ.....	31
31 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(3)	32
32 เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุในเขาค้อ.....	32
33 น้ำตกศรีดิษฐ์ในเขาค้อ.....	33
34 อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว.....	34
35 น้ำตกตาดหมอก.....	36
36 น้ำตกศรีดิษฐ์.....	37
37 กังหันใช้พลังน้ำไหลจากน้ำตกศรีดิษฐ์.....	37
38 อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง.....	38
39 นางตะเหลิ้ม ภาชนะทอง.....	40
40 นางจรงรักษ์ โขมิตานนท์.....	42
41 กำนันสิน อินทร์ทอง.....	45
42 ดร.วิศิษฐ์ โขมิตานนท์.....	47
43 นายประทุม ชัยโอม.....	50
44 ประเพณีอัฐมพระदान้ำ(1)	51
45 ประเพณีอัฐมพระदान้ำ(2)	52
46 การบวงสรวงพระวิญญูณสมเด็จพะนเรศวรมหาราช.....	54
47 กระทบกบกล้วยในพิธีเห็ดเวียก.....	55
48 พิธีผูกขวัญ หรือสูขวัญ.....	56
49 การเส็งกลอง.....	56
50 รำเสื่อเขบลาน.....	57
51 เมืองศรีเทพ.....	58
52 ตำหนักศาลพ่อปู่เมืองเส็ง.....	59
53 ต้นกำเนิดตำนานเมืองลุ่ม.....	60
54 มะพร้าวที่ชาวนาป่านิยมปลูก.....	61
55 ตู้อบสมุนไพร.....	62
56 ส่วนผสมยาสมุนไพรบำรุงสุขภาพ.....	62

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ		หน้า
57	เครื่องหีบพุดไทย.....	63
58	ขบวนแห่บั้งไฟ.....	64
59	ขนมจีนหล่มเก่า.....	65
60	ไถย่างวิเชียร.....	67
61	ข้าวจี.....	67
62	ข้าวแดงกา.....	68
63	ข้าวเหนียวแก้ว ข้าวเหนียวแดง.....	68
64	สะเดาทหวาน.....	69
65	มะขามหวานเพชรบูรณ์.....	70
66	ปลาสาม.....	72
67	มะขามแช่อิ่มแห้ง.....	73
68	เสื่อหมากกะหล่ง.....	74
69	เครื่องทวยทวยโป่ง.....	75
70	ถนนคนเดินไทหล่ม.....	76
71	ตลาดถนนคนเดินชะบูน.....	77
72	ร้านเม็งเบเกอร์(1).....	77
73	ร้านเม็งเบเกอร์(2).....	78
74	ร้านเม็งเบเกอร์(3).....	78
75	ร้านเม็งเบเกอร์(4).....	78
76	ร้านพญาหู้(1).....	79
77	ร้านพญาหู้(2).....	79
78	ร้านพญาหู้(3).....	80
79	เทศกาลดนตรีในสวน(1).....	80
80	เทศกาลดนตรีในสวน(2).....	80
81	บริเวณสวนย่อมของสวนสาธารณะเพชรบูรณ์.....	83
82	ลานกิจกรรมของสวนสาธารณะเพชรบูรณ์.....	83
83	คุณสถิตย์ ศรีใส.....	84
84	ต้นอ่อนเมล่อน.....	84

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
85 ต้นเมล่อนในโรงเรือน.....	85
86 เมล่อน.....	86
87 การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่องอัตลักษณ์กลุ่มชาวเขา.....	96
88 นิตยสารสุข.....	97
89 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(1)	98
90 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(2)	98
91 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(3)	99
92 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(4)	99
93 ที่มาของงานวิจัย	100
94 ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์	101
95 วิเคราะห์ทฤษฎีการออกแบบ	102
96 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย	103
97 สถิติพฤติกรรมการอ่านหนังสือของกลุ่มเป้าหมาย	104
98 Mood&tone	105
99 Art direction(1)	106
100 Art direction(2)	107
101 Font pahnto	108
102 ตัวอย่างการจัดเลย์อ้า.....	108
103 การเข้าเล่มแบบเย็บกี่	109
104 แบบร่างภาพรวมของเล่มทั้งหมด.....	109
105 ภาพรวมของเล่มทั้งหมด(1).....	110
106 ภาพรวมของเล่มทั้งหมด(2).....	110
107 การแบ่งโทนสีในแต่ละบท.....	111
108 การพัฒนาแบบ และแก้ไข.....	111
109 การออกแบบบทที่ 1.....	112
110 การออกแบบบทที่ 2.....	113
111 การออกแบบบทที่ 3.....	114
112 การออกแบบบทที่ 4.....	115

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพ	หน้า
113 การออกแบบบทที่ 5.....	116
114 การออกแบบบทที่ 6.....	117
115 การออกแบบบทที่ 7.....	118
116 การออกแบบบทที่ 8.....	118
117 การสอบศิลปนิพนธ์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560.....	124
118 การจัดแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร.....	124
119 การจัดแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(2).....	125
120 การจัดแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(3).....	126
121 การจัดแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(4).....	126
122 ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงาน.....	127
123 ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงาน(2).....	127
124 ผู้เยี่ยมชมร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน.....	128
125 ทีม(ที่ปรึกษาเดียวกัน)และอาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์ อาจารย์มยุรี สุกังคณาช.....	128

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2554.....	10
2 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2555.....	10
3 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2556.....	11
4 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2557.....	11
5 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี 2558.....	12



บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมบ้านเมืองที่มีความสงบ ความสามัคคี รักใคร่ปรองดองซึ่งกันและกัน เป็นสังคมที่ทุกคนต่างใฝ่ฝัน เพราะเป็นสิ่งสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมให้เจริญก้าวหน้า ส่งผลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขทั้งทางกายและใจ แต่จะเกิดขึ้นได้นั้นจะต้องเกิดจากการร่วมมือร่วมใจกัน รวมถึงการปลูกฝัง และสั่งสอนตั้งใจยิ่งเล็กลงๆ เพื่อให้เติบโตไปเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพเพื่อ สร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์นี้เป็นสื่อสมัยใหม่ที่กำลังเป็นที่นิยมและแพร่หลายในปัจจุบัน ซึ่งจะสามารถพบเห็นได้ในองค์กรที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าเป็นสื่อรูปแบบใหม่ที่มีการนำภาพมาช่วยในการสื่อความหมาย ทำให้มีความน่าสนใจและสามารถเข้าใจได้ง่าย มีสีเข้ามาช่วยในเรื่องของการจดจำและแยกแยะข้อมูลต่างๆ รวมถึงมีการแสดงสถิติข้อมูล ทำให้เราสามารถมองเห็นและเข้าใจถึงภาพรวมของสิ่งที่นำเสนอได้ทันทีเป็นการนำเสนอข้อมูลที่เน้นการอธิบายด้วยภาพและไม่เน้นตัวหนังสือมากซึ่ง ตอบสนองต่อพฤติกรรมของกลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดีที่ไม่ชอบอ่านตัวหนังสือหรือบทความที่ยาว ซึ่งโครงการการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์สำหรับเยาวชนเล่มนี้ จะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้เยาวชนของจังหวัดรู้จักและเข้าใจความเป็นมาของจังหวัดเพชรบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยจะมีการบูรณาการในการเรียนการสอนที่มีการเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญหรือให้หนังสือเล่มนี้เป็นหนึ่งในหนังสือที่เยาวชนในจังหวัดควรที่จะต้องอ่าน เพื่อศึกษาทำความเข้าใจถึงกำเนิดของตนเอง ซึ่งจะส่งผลให้เยาวชนรักและหวงแหนในแผ่นดินเกิดของตนเองมากยิ่งขึ้น

ดังนั้นโครงการการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนในจังหวัดเพชรบูรณ์นี้ จะช่วยให้รู้จักถิ่นฐานบ้านเกิดของตนเองเข้าใจในวิถีชีวิตวัฒนธรรมต่างๆได้อย่างลึกซึ้ง และสุดท้ายมีความรักและหวงแหนแผ่นดินเพชรบูรณ์อันเป็นบ้านเกิดเมืองนอนของตนเอง

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อศึกษาการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ

1.2.2 เพื่อศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2.3 เพื่อศึกษาและออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย อายุ 15-18 ปี (เยาวชนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์)

1.2.4 เพื่อสร้างสำเนิกรักบ้านเกิดให้เยาวชนจังหวัดเพชรบูรณ์

1.3 ขอบเขตของงานวิจัย

1.3.1 ขอบเขตของประชากรกลุ่มเป้าหมาย

- เยาวชนในจังหวัดเพชรบูรณ์ (อายุระหว่าง 15-18 ปี)
- นักท่องเที่ยวชาวไทย

1.3.2 ขอบเขตของผลงานออกแบบสร้างสรรค์

- ออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ ขนาด 21x21 เซนติเมตร จำนวน 50 หน้า(รวมปก) 1 เล่ม
- หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

1.4 วิธีการศึกษาและขั้นตอนการดำเนินงาน

1.4.1 ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบูรณ์ รวบรวมข้อมูล

1.4.2 วิเคราะห์ข้อมูล

1.4.3 คิดงานออกแบบ

1.4.4 พัฒนาและแก้ไข SKD/Dummy

1.4.5 ส่งข้อมูลและ SKD แบบสมบูรณ์

1.4.6 ทำงานออกแบบ Develop

1.4.7 พัฒนาและแก้ไขงาน

1.4.8 ปรับปรุงแก้ไข

1.4.9 ปรินต์เล่มหนังสือ

1.4.10 นำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

กิจกรรม	เดือน									
	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.
1. ศึกษาข้อมูลและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบูรณ์	●	●								
2. วิเคราะห์ข้อมูล		●								
3. คิดงานออกแบบ			●							
4. พัฒนาและแก้ไข SKD/Dummy			●							
6. ส่งข้อมูลและ SKD แบบสมบูรณ์				●						
7. ทำงานออกแบบ Deverlop				●	●	●				
8. พัฒนาและแก้ไขงาน						●	●	●		
9. ปรับปรุงแก้ไข								●	●	
10. ปรับรูปเล่มหนังสือ									●	
11. นำเสนอผลงานและจัดนิทรรศการ										●

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

Infographic มาจากคำว่า infographic + graphics อินโฟกราฟิก หรือข้อมูลเชิงภาพ หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ ในลักษณะของกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ดูแล้วเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็วและชัดเจน สามารถสื่อให้ผู้ชมเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเสนอมาช่วยขยายความเข้าใจอีก

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1.6.1 ทำให้ทราบถึงการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพสำหรับเยาวชน
- 1.6.2 ให้ทราบถึงข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบูรณ์
- 1.6.3 ทำให้เยาวชนทุกคนที่ได้อ่านรู้จัก รักและหวงแหนแผ่นดินบ้านเกิดมากยิ่งขึ้น
- 1.6.4 สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดในเยาวชนของจังหวัดเพชรบูรณ์

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยเรื่อง การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนักรักบ้านเกิดจังหวัด เพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี ได้ศึกษาแบ่งข้อมูลเป็นส่วนต่างๆ ดังนี้

ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้า

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาของงานวิจัย

2.1.1 ข้อมูลประจำจังหวัด

2.1.1.1 ตราประจำจังหวัด ประกอบด้วยเพชร ภูเขาและไร่ยาสูบ



ภาพ 1 ตราประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความหมายเกี่ยวกับเพชร มีความหมาย 2 ประการ

ประการที่ 1 เพชรบูรณ์ แปลว่า อุดมสมบูรณ์ด้วยเพชร ซึ่งเคยมีการขุดพบหินที่มีความแข็งแรงมากกว่าหินธรรมดา มีประกายสดใส มีชื่อเรียกว่า "เขี้ยวหนุมาน" โดยพบในเขตบ้านทุ่งสมอนายาว อำเภอหล่มสัก และถือว่าเป็นหินตระกูลเดียวกับเพชร

ประการที่ 2 จังหวัดเพชรบูรณ์มีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น ไม้สัก แร่ธาตุ ที่มีค่าสูง เช่นเดียวกับค่าของเพชร โดยปรากฏว่าในเขตน้ำก้อ อำเภอหล่มสัก เดิมชาวบ้านเรียกว่า " บ้านน้ำก้อบ่อคำ" มีประวัติว่าเคยเป็นที่ตั้งโรงหล่อแร่ทองคำของฝรั่งชาวยุโรปไม่ทราบสัญชาติ ซึ่งยังคงมีร่องรอยเหลืออยู่

- ความหมายเกี่ยวกับภูเขา จังหวัดเพชรบูรณ์มีภูเขาสลับซับซ้อนมาก เป็นทิวเขาใหญ่เรียกว่า "เทือกเขาเพชรบูรณ์"

- ความหมายเกี่ยวกับไร่ยาสูบ จังหวัดเพชรบูรณ์ในอดีตมียาสูบพื้นเมืองพันธุ์ดีเป็นสินค้าของจังหวัด มีรสชาติดี ยาสูบพันธุ์ที่มีชื่อเสียงนี้ปลูกได้ผลที่บ้านป่าแดง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ แต่ในปัจจุบันยาสูบพื้นเมืองชนิดนี้มีน้อยลง เพราะชาวบ้านนิยมปลูกยาสูบพันธุ์เบอร์เลย์เพื่อบ่มให้แก่สำนักงานไร่ยาสูบ เนื่องจากได้ราคาดีกว่ายาสูบพื้นเมือง

2.1.1.2 คำขวัญประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

เมืองมะขามหวาน อุทยานน้ำหนาว ศรีเทพเมืองเก่า เขาค้ออนุสรณ์ นครพ่อขุนผาเมือง

- มะขามหวาน เป็นพืชเอกลักษณ์ประจำจังหวัด หมายถึงว่า ถ้าจะรับประทานมะขามหวานต้องที่เพชรบูรณ์

- อุทยานน้ำหนาว เป็นเอกลักษณ์ประจำจังหวัด ในด้านแหล่งท่องเที่ยว ที่มีความงามตามธรรมชาติโดยแท้จริง

- ศรีเทพเมืองเก่า เป็นเอกลักษณ์แสดงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์อันยาวนาน

- เขาค้ออนุสรณ์ เป็นเอกลักษณ์แสดงความเสียสละของผู้กล้าทั้งหลายที่พยายามปกป้องผืนแผ่นดินไทย

- นครพ่อขุนผาเมือง เป็นเมืองที่พ่อขุนผาเมืองทรงก่อสร้างมาด้วยพระปรีชาสามารถ

2.1.1.3 ต้นไม้ประจำจังหวัด



ภาพ 2 ดอกมะขาม

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

มะขาม ชื่อสามัญ Tamarind

มะขาม ชื่อวิทยาศาสตร์ Tamarindus indica L. จัดอยู่ในวงศ์ถั่ว (FABACEAE หรือ LEGUMINOSAE) และอยู่ในวงศ์ย่อยราชพฤกษ์ (CAESALPINIOIDEAE หรือ CAESALPINIACEAE)

ไม้ต้น สูงถึง ๒๐ เมตร เปลือกหนาขรุขระสีน้ำตาลเข้ม แตกกิ่งก้านสาขามาก ใบประกอบรูปขนนก ใบ ย่อย ๑๐-๒๐ คู่ แผ่นใบย่อยรูปขอบขนานขนาดเล็ก ดอกสีเหลืองอ่อนปนสีส้ม ออกเป็นช่อตามง่ามใบและ ปลายกิ่ง กลีบดอก ๕ กลีบ ขนาดไม่เท่ากัน ผลเป็นฝักโค้งหรืองอ กว้าง ๑-๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๕-๑๕ เซนติเมตร เปลือกหนา แข็ง สีน้ำตาลหรือน้ำตาลอมเทา เนื้อรสเปรี้ยวหวาน

นิเวศวิทยา ถิ่นกำเนิด เอเชียและแอฟริกาเขตร้อน ออกดอก เดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป ขยายพันธุ์ โดยเมล็ด, ทาบกิ่ง, ตอน ประโยชน์ เปลือกต้มกับน้ำหรือน้ำปูนใสแก้ท้องเดิน เนื้อไม้ใช้ทำเชียง ใบต้มน้ำดื่มช่วยย่อยและขับปัสสาวะ ใบ ดอก และฝักใช้เป็นอาหาร เนื้อในฝักเป็นยาระบายอ่อนๆ แก้อา ขั้วเสมหะ เมล็ดคั่วใช้เนื้อในขับพยาธิ ไล่เดือน

มะขามจัดเป็นพันธุ์ไม้ยืนต้นที่มีถิ่นกำเนิดในทวีปแอฟริกาและมีการนำเข้ามาปลูกในแถบเอเชีย นอกจากนี้มะขามยังเป็นต้นไม้ประจำจังหวัดเพชรบูรณ์ และตามตำราพรหมชาติยังถือว่ามะขามเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง ที่ช่วยป้องกันสิ่งเลวร้าย ผีร้ายต่าง ๆ ไม่ให้มากล้ำกราย อีกทั้งยังเป็นต้นไม้ที่มีชื่อมงคล ถือกันเป็นเคล็ดทำให้มีคนเกรงขาม

สำหรับประโยชน์ของมะขามและสรรพคุณมะขามนั้นมีมากมาย จัดว่าเป็นผลไม้เพื่อสุขภาพที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูงและยังมีสรรพคุณใช้เป็นยารักษาโรคอีกด้วย โดยส่วนที่นำมาใช้เป็นยาจะเป็นเนื้อฝักแก่ (มะขามเปียก) เปลือกของลำต้น (ทั้งสดและแห้ง) และเนื้อในเมล็ด สามารถช่วยรักษาได้หลายโรค เช่น เป็นยาขับเสมหะ แก้อาการท้องเดิน บรรเทาอาการท้องผูก ใช้เป็นยาถ่ายพยาธิ เป็นต้น

มะขามยังอุดมไปด้วยวิตามินและแร่ธาตุที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย อย่างวิตามินซี วิตามินบี 2 วิตามินเอ ธาตุแคลเซียม ธาตุฟอสฟอรัส ธาตุเหล็ก โปรตีน คาร์โบไฮเดรต เป็นต้น มะขามที่แก่จัดนั้นเราจะเรียกว่า “มะขามเปียก” โดยมะขามหวาน 100 กรัม จะมีแคลอรีเท่ากับ 314 แคลอรี



ภาพ 3 มะขามเปียก

ที่มา : <https://medthai.com>

คุณค่าทางโภชนาการของมะขามดิบต่อ 100 กรัม

- พลังงาน 239 กิโลแคลอรี
- คาร์โบไฮเดรต 62.5 กรัม
- น้ำตาล 57.4 กรัม
- เส้นใย 5.1 กรัม
- ไขมัน 0.6 กรัม
- โปรตีน 2.8 กรัม
- วิตามินบี 1 0.428 มิลลิกรัม 37%
- วิตามินบี 2 0.152 มิลลิกรัม 13%
- วิตามินบี 3 1.938 มิลลิกรัม 13%
- วิตามินบี 5 0.143 มิลลิกรัม 3%
- วิตามินบี 6 0.066 มิลลิกรัม 5%
- วิตามินบี 9 14 ไมโครกรัม 4%
- โคลีน 8.6 มิลลิกรัม 2%
- วิตามินซี 3.5 มิลลิกรัม 4%
- วิตามินอี 0.1 มิลลิกรัม 1%
- วิตามินเค 2.8 ไมโครกรัม 3%
- ธาตุแคลเซียม 74 มิลลิกรัม 7%
- ธาตุเหล็ก 2.8 มิลลิกรัม 22%
- ธาตุแมกนีเซียม 92 มิลลิกรัม 26%
- ธาตุฟอสฟอรัส 113 มิลลิกรัม 16%
- ธาตุโพแทสเซียม 628 มิลลิกรัม 13%
- ธาตุโซเดียม 28 มิลลิกรัม 0%
- ธาตุสังกะสี 0.1 มิลลิกรัม 1%

% ร้อยละของปริมาณแนะนำที่ร่างกายต้องการในแต่ละวันสำหรับผู้ใหญ่ (ข้อมูลจาก : USDA Nutrient database)(เว็บไซต์สรรพคุณสมุนไพร,2559,บทความจากอินเทอร์เน็ต)

2.1.1.4 ความเป็นมาของจังหวัด

จังหวัดเพชรบูรณ์เป็นเมืองโบราณ ไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดว่าสร้างขึ้นในสมัยใด แต่มีซากป้อม ปรากฏการปรากฏอยู่แสดงว่าเคยเป็นเมืองสำคัญเพราะอยู่ในวงภูเขาล้อมรอบ มีแม่น้ำป่าสักไหลผ่านกลางเมืองเหมาะแก่การป้องกันข้าศึก สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงเสด็จมาประทับที่เมืองเพชรบูรณ์

ว่าเป็นเมืองสร้างสมัยสุโขทัยเป็นราชธานี เพราะในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ปัจจุบันมีเจดีย์โบราณในวัดมหาธาตุ สันนิษฐานว่ารุ่นราวคราวเดียวกับสมัยสุโขทัย ในท้องที่อำเภอศรีเทพมีโบราณสถานเก่าแก่ชื่อเมืองศรีเทพ

จากการค้นพบซากโบราณสถานและจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่ค้นพบในเมืองศรีเทพ ทำให้น่า เชื่อว่าเพชรบูรณ์มีอายุไม่ต่ำกว่า ๑,๐๐๐ ปี และเป็นเมืองที่ขอมสร้างขึ้นในระยะเวลาใกล้เคียงกับเมืองพิมาย ลพบุรี และจันทบุรี เพื่อเป็นจุดเผยแพร่วัฒนธรรมของขอมไปสู่อาณาจักรทวารวดี ปัจจุบันยังมีซากเมือง กำแพงเมือง และพระปรางค์ปรากฏอยู่ในเขตอำเภอศรีเทพ ซึ่งอยู่ห่างจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ไปทางทิศ ตะวันออกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๒๐ กิโลเมตร บริเวณที่ตั้งเมืองเป็นที่ราบ มีกำแพงดินสูงรอบเมือง ด้านนอก กำแพงมีคูเมือง ภายในเมืองมีพระปรางค์ ซากเทวสถาน รูปเทพารักษ์ พระนารายณ์ รูปยักษ์สลักด้วยศิลาแลงเช่นเดียวกับเมืองพิมาย ลพบุรี และจันทบุรี จึงเป็นหลักฐานแสดงให้เห็นว่าเป็นฝีมือของขอมที่ได้รับอารยธรรมจากอินเดีย

นอกจากนั้น ยังมีหลักฐานเกี่ยวกับความเป็นมาของเมืองเพชรบูรณ์อีก เช่น ได้มีการขุดพระเจดีย์องค์ ใหญ่ที่วัดมหาธาตุ ตำบลในเมือง อ.เมืองเพชรบูรณ์ โดยกรมศิลปากรได้บูรณะซ่อมแซมและนำโบราณวัตถุที่ บรรจุในพระเจดีย์ขึ้นมาด้วย และหลักฐานสำคัญที่พบอย่างหนึ่ง คือ ลานทองจารึก ๓ แผ่นบรรจุในท้องหมู่ที่ ทำด้วยสัมฤทธิ์ มีข้อความตามอักษรจารึกในแผ่นหนึ่งว่า พระเจ้าเพชรบูรณ์ผู้เป็นลูกพญาอันปรีดีสถาแล เขียนเป็นคำปัจจุบันได้ว่าพระเจ้าเพชรบูรณ์ผู้เป็นลูกพระยาอันรงประดิษฐานไว้ จึงทำให้ทราบว่เพชรบูรณ์แต่เดิมนั้นเป็นเพชรบุรี

หลักฐานทางประวัติศาสตร์ที่กล่าวถึงเมืองเพชรบูรณ์เท่าที่ค้นพบเห็นมีปรากฏชัดเจนในสมัย กรุงศรีอยุธยา และกรุงธนบุรี (ตามพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระมหาธรรมราชา และแผ่นดินสมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรี) นอกจากนี้ไม่กล่าวถึงเมืองเพชรบูรณ์อีกเลย จนกระทั่งถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ความปรากฏชัดเจนเมื่อมีการจัดตั้งมณฑลเทศาภิบาลขึ้นในรัชกาลที่ ๕ ได้จัดรวบรวมหัวเมืองเข้าเป็นมณฑล โดยในปี พ.ศ. ๒๔๔๐ ได้ยกฐานะเมืองเพชรบูรณ์ขึ้นเป็นมณฑลเพชรบูรณ์ ให้ผู้ว่าราชการเมืองเพชรบูรณ์ดำรงตำแหน่งสมุหเทศาภิบาล ยกฐานะอำเภอหล่มสักขึ้นเป็นจังหวัดหล่มสัก และแต่งตั้งเจ้าเมืองหล่มสักในปี พ.ศ. ๒๔๔๗ ยุบมณฑลเพชรบูรณ์ไปขึ้นมณฑลพิษณุโลก เพราะเห็นว่ามีแต่จะสิ้นเปลืองค่าใช้จ่าย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๐ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งมณฑลเพชรบูรณ์ขึ้นอีกเป็นครั้งที่สองจน กระทั่งถึง พ.ศ. ๒๔๘๕ ยุบมณฑลเพชรบูรณ์ไปขึ้นมณฑลพิษณุโลก จึงมีฐานะเป็นเมืองเพชรบูรณ์ตามเดิม และได้มีการยกเลิกมณฑลต่างๆ เมื่อได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบราชการบริหารแห่งราชอาณาจักรสยาม พ.ศ. ๒๔๗๖ เป็นต้นมา

2.1.1.5 สภาพทั่วไปของจังหวัด

- ที่ตั้งและอาณาเขต

จังหวัดเพชรบูรณ์ ตั้งอยู่ภาคเหนือตอนล่างของประเทศไทย อยู่ระหว่างภาคกลาง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประมาณเส้นรุ้งที่ ๑๖ องศาเหนือกับเส้นแวง ๑๐๑ องศาตะวันออก ส่วนกว้างวัดจาก ทิศตะวันออกถึงทิศตะวันตกยาว ๕๕ กม. ส่วนยาววัดจากเหนือถึงใต้ยาว ๒๙๖ กม. มีพื้นที่ประมาณ ๑๒,๖๖๘.๔๑๖ ตารางกิโลเมตร สูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๑๔ เมตร อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ๓๔๖ กม. จังหวัดเพชรบูรณ์มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ ติดต่อกับจังหวัดเลย

ทิศใต้ ติดต่อกับจังหวัดลพบุรี

ทิศตะวันออก ติดต่อกับจังหวัดชัยภูมิและจังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับจังหวัดพิจิตร จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดนครสวรรค์

- ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นที่ลุ่มแบบท้องกระทะ

ประกอบด้วยเนินเขา ป่าและที่ราบ เป็นตอน ๆ สลับกันไป พื้นที่มีลักษณะลาดชันจากเหนือลงใต้ ทางตอนเหนือมีทิวเขาสูง ตอนกลางเป็นที่ต่ำ มี แม่น้ำสำคัญ คือ แม่น้ำป่าสักไหลผ่านกลางเมืองเพชรบูรณ์ จากเหนือลงใต้ มีความยาวประมาณ ๓๕๐ กม. ต้นแม่น้ำมีถิ่นกำเนิดที่ภูเขาผาลาจังหวัดเลยและลำน้ำหลายแห่งรวมตัวกันไหลผ่านอำเภอหล่มเก่า อำเภอ หล่มสัก อำเภอเมือง อำเภอหนองไผ่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี และอำเภอศรีเทพ รวมทั้งจังหวัด ลพบุรี จังหวัดสระบุรี และจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

- ลักษณะภูมิอากาศ

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศล้อมรอบด้วยภูเขา ทำให้สภาพภูมิอากาศแตกต่างกันมากในแต่ละฤดูกาล คือ อากาศจะร้อนมากในฤดูร้อน ราวเดือนเมษายน-พฤษภาคม หนาวจัดในฤดูหนาวโดยเฉพาะอย่างยิ่งใน ท้องที่อำเภอป่าสักและอำเภอหล่มเก่าตอนล่าง ราวเดือนพฤศจิกายน-ธันวาคม ในฤดูฝนมีฝนตกชุก ราว เดือนพฤษภาคม-ตุลาคม และมีน้ำป่าไหลหลากมาท่วมในที่ราบ โดยเฉพาะบริเวณลุ่มแม่น้ำป่าสักตอนใต้ของจังหวัด ในฤดูแล้งน้ำจะขาดแคลนไม่เพียงพอกับการเกษตรกรรม

2.1.1.6 ประชากรและภาษา

1) ประชากรย้อนหลัง 5 ปี

ตาราง 1 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2554

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	492,922	497,885	990,807
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	486,061	491,963	978,024
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	696	375	1,071
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่ง ผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)	5,368	5,204	10,572
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	797	343	1,140

ที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

ตาราง 2 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ ปี พ.ศ.2555

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	494,058	499,646	993,702
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	487,041	493,727	980,768
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	728	382	1,110
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการ ทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)	5,340	5,205	10,545
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	949	330	1,279

ที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

ตาราง 3 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2556

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	493,852	500,545	994,397
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	486,803	494,610	981,413
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	719	343	1,062
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)	5,353	5,258	10,611
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	977	334	1,311

ที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

ตาราง 4 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2557

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	494,251	501,556	995,807
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	487,207	495,664	982,868
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	765	341	1,106
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)	5,314	5,244	10,558
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	968	307	1,277

ที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

ตาราง 5 แสดงข้อมูลประชากรจังหวัดเพชรบูรณ์ปี พ.ศ.2558

ลักษณะข้อมูล	ชาย	หญิง	รวม
แยกตามเพศ	494,251	501,556	995,807
แยกตามลักษณะสถานะของบุคคล			
- ผู้ที่มีสัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	487,207	495,664	982,868
- ผู้ที่ไม่ได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	765	341	1,106
- ผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง (ทะเบียนซึ่งผู้อำนวยการทะเบียนกลางกำหนดให้จัดทำขึ้นสำหรับ ลงรายการบุคคลที่ไม่อาจมีชื่อในทะเบียนบ้าน)	5,314	5,244	10,558
- ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ที่ย้ายออกแต่ยังไม่ได้ย้ายเข้า)	968	307	1,277

ที่มา : http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/upstat_age_disp.php

2) ภาษาถิ่น

จังหวัดเพชรบูรณ์ มีประชากรที่เป็นคนพื้นบ้านซึ่งพูดภาษาถิ่นที่แตกต่างกันแต่ละท้องถิ่น นอกจากนี้ยังมีประชากรที่อพยพจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศไทยใช้ภาษาถิ่นเดิมของตน และชาวไทยภูเขาที่พูดภาษาของ เผ่าตน จึงทำให้วัฒนธรรมทางภาษาถิ่นของเพชรบูรณ์มีความหลากหลาย ภาษาถิ่นที่ใช้กันในจังหวัด เพชรบูรณ์ สรุปได้ดังนี้

- กลุ่มภาษาหล่ม เป็นภาษาถิ่นที่ใช้กันในเขตอำเภอตอนบน ได้แก่ อำเภอหล่มเก่า อำเภอหล่มสัก อำเภอน้ำหนาว ประชากรในเขตพื้นที่นี้ส่วนใหญ่เป็นคนท้องถิ่นเดิม ภาษาพูดเป็นภาษาถิ่นดั้งเดิมครั้งอพยพ มาจากเมืองหลวงพระบาง ประเทศลาว ภาษาหล่มมีการใช้ศัพท์คล้ายกับภาษาไทยอีสาน แต่แตกต่างกันที่ สำเนียง ภาษาหล่มจะมีสำเนียงคล้ายกับภาษาลาวที่ใช้พูดในเมืองหลวงพระบาง ในตำบลต่าง ๆ ในแต่ละ อำเภอ สำเนียงพูดจะแตกต่างกัน เล็กน้อย แต่ภาษาสื่อสารกันได้เพราะใช้ศัพท์ใกล้เคียงกัน ปัจจุบันความ สะดวกทางการคมนาคมและการใช้ภาษาไทยถิ่นกลาง จึงทำให้ภาษาไทยถิ่นกลางปะปนกับภาษาหล่ม เช่น พูดสำเนียงภาษาหล่มโดยใช้ศัพท์ภาษาไทย

- กลุ่มภาษาเพชรบูรณ์ กลุ่มภาษานี้จะพูดกันในเขตอำเภอเมืองเป็นภาษาที่มีสำเนียงเป็นเอกลักษณ์ เฉพาะตัว คำศัพท์ที่ใช้มีทั้งภาษาถิ่นไทยกลาง และภาษาเพชรบูรณ์

- กลุ่มภาษาเพชรบูรณ์ตอนใต้ คือ ภาษาที่ใช้กันในเขตอำเภอตอนใต้ซึ่งได้แก่ อำเภอบึงสามพัน อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ ภาษาที่ใช้พูดจะแบ่งเป็น ๒ กลุ่ม คือ ภาษาถิ่นไทยภาคกลางซึ่งส่วนใหญ่จะ เป็นคนท้องถิ่นเดิม และภาษาพูดอีกกลุ่มหนึ่งคือ ภาษาอีสาน ผู้พูดภาษานี้

ส่วนใหญ่เป็นประชากรที่อพยพมาจากจังหวัดต่าง ๆ ของภาคอีสาน แต่ประชากรส่วนใหญ่สามารถพูดภาษาเพชรบูรณ์ตอนใต้ได้ทั้งสองกลุ่ม ภาษา

- กลุ่มภาษาถิ่นไทยกลาง เป็นภาษาที่ใช้พูดทั่วไปในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ เพราะเพชรบูรณ์เป็นเมือง ที่มีประชากรมาจากหลายท้องที่อพยพเข้ามา จึงใช้ภาษาถิ่นไทยกลางในการสื่อสาร แต่การใช้ภาษาจะมี ศัพท์ภาษาเดิมผสมผสานกันบ้าง

- ภาษากลุ่มชาวน ชาวนเป็นกลุ่มชนดั้งเดิมของเพชรบูรณ์ สืบเชื้อสายมาจากละว้า มีภาษาพูด เป็นภาษาชาวน ซึ่งคำศัพท์แตกต่างไปจากภาษากลุ่มอื่น ๆ ปัจจุบันประชากรเชื้อสายชาวนเป็นชนกลุ่ม น้อย มีชุมชนอยู่ที่บ้านน้ำเลา บ้านห้วยไคร้ อำเภอเมือง และบ้านท่าด่าง อำเภอหนองไผ่

- ภาษากลุ่มชาวเขา ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดเพชรบูรณ์มีรูปร่างคล้าย กะทะ มีภูเขาล้อมรอบ ทุกด้าน จึงมีประชากรส่วนหนึ่งอาศัยอยู่บนเขา ชาวเขาในจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วยชาวเขาเผ่าม้งเป็น ส่วนใหญ่ และเผ่าอื่น ๆ เช่น ลีซอ เป็นต้น สาธารณูปโภค

2.1.1.7 เขตการปกครอง

จังหวัดเพชรบูรณ์ แบ่งการปกครองออกเป็น ๑๑ อำเภอ ๑๑๗ ตำบล ๑,๓๐๑ หมู่บ้าน ๒๕๒,๒๓๕ หลังคาเรือน เทศบาล ๑๖ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๑๑๑ แห่ง (ข้อมูลปี ๒๕๕๔) อำเภอต่างๆ ได้แก่ อำเภอเมือง อำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า อำเภอเขาค้อ อำเภอน้ำหนาว อำเภอชนแดน อำเภอวังโป่ง อำเภอป่าสัก อำเภอหนองไผ่ อำเภอวิเชียรบุรี อำเภอศรีเทพ

แหล่งน้ำ แหล่งน้ำในจังหวัดเพชรบูรณ์เป็นแหล่งน้ำขนาดเล็กที่เกิดจากการทำฝายกั้นน้ำ เช่น อ่างเก็บน้ำชลประทานห้วยป่าแดง อยู่ในเขตอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ มีพื้นที่กักเก็บน้ำ ๑,๘๐๐ ไร่ กักเก็บน้ำได้ ๒๐.๗ ล้านลูกบาศก์เมตร มีแม่น้ำสำคัญ ๒ สาย คือ แม่น้ำป่าสัก และแม่น้ำพุง ซึ่งมีต้นกำเนิดจากตอนบน ของจังหวัด ในฤดูฝนมีปัญหาการไหลหลากของน้ำทำให้เกิดภาวะน้ำท่วมฉับพลัน เนื่องจากสภาพพังทลาย ของดินในบริเวณพื้นที่ลาดชัน ส่วนแหล่งน้ำชลประทานมีสัดส่วนค่อนข้างต่ำทำให้เกิดภาวะน้ำไม่เพียงพอใน การเพาะปลูก

การประปา มีบริการการประปาในเขตอำเภอ และประปาตำบล ส่วนหมู่บ้านที่ยังไม่มีบริการประปา ประชาชนใช้น้ำบาดาล

การไฟฟ้า มีบริการทั่วถึงทุกตำบล

การคมนาคม ทางบกมีทางหลวงแผ่นดินหลายสายสามารถติดต่อกับจังหวัดในภาคเหนือ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือและภาคกลางได้สะดวก เส้นทางเข้าสู่จังหวัดเพชรบูรณ์ มีดังนี้

- เส้นทางหลวง หมายเลข ๒๑ สระบุรี-หล่มสัก

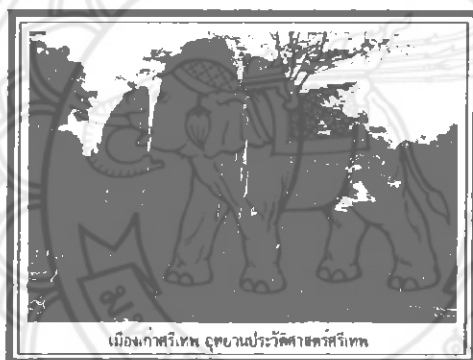
- เส้นทางหลวง หมายเลข ๑๒ ชุมแพ-หล่มสัก-พิษณุโลก
- ทางอากาศ รัฐบาลได้สนับสนุนให้สร้างสนามบินพาณิชย์ขึ้นในอำเภอหล่มสัก เพื่อรองรับการขยาย ตัวด้านเศรษฐกิจ การอุตสาหกรรมและการท่องเที่ยว บริการด้านสาธารณสุขก้าวหน้า มีโรงพยาบาลที่ทันสมัยในทุกอำเภอ ทั้งที่เป็น ของรัฐบาลและเอกชน ปัญหาด้านการสาธารณสุขมีไม่มากนัก ในเขตตำบลต่าง ๆ มีโรงพยาบาลตำบล และสถานอนามัยให้บริการ ประชาชนอย่างทั่วถึง

2.1.2 สถานที่สำคัญ

2.1.2.1 แหล่งโบราณคดี

1) เมืองเก่าศรีเทพ อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ

สถานที่ตั้งเมืองศรีเทพเป็นเมืองโบราณตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก ของอำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ห่างจากฝั่ง ซ้ายของแม่น้ำป่าสักประมาณ ๘ กม.



ภาพ 4 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ประวัติความเป็นมา ปัจจุบันเมืองโบราณศรีเทพตั้งอยู่ในเขต อำเภอศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ ซากเมืองโบราณนี้ถูกพบครั้งแรกในขณะที่สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เดินทางไปตรวจราชการมณฑลเพชรบูรณ์ ใน พ.ศ.๒๔๔๘ ลักษณะของเมืองโบราณมีคูน้ำและกำแพง ดินขนาดใหญ่มากล้อมรอบ เป็นรูปวงกลมซ้อนกันอยู่ ๒ วง ซึ่งสันนิษฐานกันว่าแนวคูเมือง กำแพง เมืองที่ซ้อนกันนั้น จะเป็นการขยายตัวของชุมชนในภายหลัง โบราณสถานที่พบทั้งที่อยู่ภายในเมือง และนอกเมืองนั้นมีกระจายอยู่ทั่วไป แสดงให้เห็นถึงความหนาแน่นของประชากร และโบราณสถาน เหล่านั้นได้ชี้ให้เห็นถึงลำดับสมัยและช่วงระยะเวลาของการก่อสร้างที่แตกต่างกัน ประกอบกับ โบราณวัตถุจำนวนมากที่พบทั้งที่เป็นประติมากรรมเนื่องในศาสนา ซึ่งมีความงดงามยิ่งกว่าที่พบในแห่ง ใดๆและวัตถุหลักฐานอื่น ทำให้สรุปได้ว่าเมืองศรีเทพเป็นชุมชนที่มีพัฒนาการที่ติดต่อกันมาเป็นเวลา

ยาวนาน นับตั้งแต่สมัยทวารวดี สมัยลพบุรี ตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๒ เป็นต้นมา และถูกทอดทิ้งร้างไปในที่สุดหลังพุทธศตวรรษที่ ๑๘



ภาพ 5 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทั่วไป ลักษณะผังเมืองประกอบไปด้วยพื้นที่ ๒,๘๘๙ ไร่ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน คือ เมืองส่วนในและเมืองส่วน นอก เมืองส่วนในมีลักษณะเป็นรูปเกือบกลม ขนาดเส้นผ่า ศูนย์กลาง ๑.๕ กม. มีช่องทางเข้าออก ๘ ช่องทาง พื้นที่ภายในเป็นที่ราบลอนคลื่น มีสระน้ำ และหนองน้ำกระจายอยู่ทั่วไป มีโบราณสถานที่ขุดแต่งแล้วและยังไม่ได้ขุดแต่งประมาณ ๗๐ แห่ง ส่วนเมืองชั้นนอกลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าต่อกับเมืองส่วนใน มีช่องทางเข้าออก ๗ ช่องทาง มีโบราณสถานกระจายอยู่แบบเดียวกับเมืองส่วนใน เช่น โบราณสถานเขาค้างใน ปรากฏศรีเทพ ปรากฏสองพี่น้อง เป็นต้น ปัจจุบันได้รับการบูรณะและตกแต่งบริเวณสวยงาม เป็นแหล่งศึกษาประวัติศาสตร์ และแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ



ภาพ 6 อุทยานประวัติศาสตร์ศรีเทพ(3)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- หลักฐานที่พบปราสาทศรีเทพ เป็นสถาปัตยกรรมแบบศิลปะขอม หันหน้าไปทางทิศตะวันตก ลักษณะของปราสาท สร้างด้วยอิฐและศิลาแลง ส่วนฐานล่างก่อด้วยศิลาแลงเป็นฐานบัวลูกฟัก แบบเดียวกับสถาปัตยกรรมเขมรทั่วไป เรือนธาตุก่อด้วยอิฐ ในการขุดค้นบริเวณนี้พบชิ้นส่วนทับหลังรูปลายสลักราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖- ๑๗ ซึ่งน่าจะเป็นการสร้างเพิ่มจากโบราณสถานเขาค้างใน ต่อมาประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๘ มีการพยายามจะปรับปรุงเปลี่ยนแปลงใหม่ แต่ไม่สำเร็จ โดยได้พบชิ้นส่วนทั้งกระจัดกระจาย



ภาพ 7 ปราสาทศรีเทพ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

ปราสาทสองพี่น้อง ลักษณะเป็นปราสาท ๒ องค์ ตั้งอยู่บนฐานศิลาแลงขนาดใหญ่ หันหน้าไปทางทิศ ตะวันตกเช่นเดียวกับปราสาทศรีเทพ มีประตูเข้าทางเดียว จากการขุดแต่งทางโบราณคดีพบทับหลังที่มีจำหลัก เป็นรูปพระอิศวรอุ้มนางพารตี ประทับนั่งอยู่เหนือโคกสุภราช อายุของปราสาทอยู่ในราวพุทธศตวรรษที่ ๑๖- ๑๗ เป็นศิลปะขอมแบบบาปวนของนครวัดและได้มีการสร้างปราสาทองค์เล็กเพิ่ม โดยพบร่องรอยการสร้างทับ กำแพงแก้วล้อมรอบปราสาทองค์ใหญ่อยู่ได้ ปราสาทองค์เล็ก และยังมีการก่อปิดทางนี้ โดยเสริมทางด้านหน้าให้ ยื่นออกมา และก่อสร้างอาคารขนาดเล็กทางทิศเหนือเพิ่มขึ้น

โบราณสถานเขาค้างใน ลักษณะของสถาปัตยกรรมเป็นผังพื้นสี่เหลี่ยมผืนผ้า หันหน้าไปทางทิศ ตะวันออก ใช้ศิลาแลงเป็นวัสดุ ที่ฐานมีรูปปูนปั้นบุคคลและสัตว์ประดับ เป็นศิลปะแบบทวาราวดี จาก ลักษณะผังเมืองจะเห็นว่าเขาค้างในตั้งอยู่เกือบกลางเมืองเช่นเดียวกับเมืองทวาราวดีอื่นๆ เช่น นครปฐม โบราณ เมืองคูบัว ราชบุรี และจากรายละเอียดปูนปั้นบุคคลหรือลวดลาย มีลักษณะแบบเดียวกับเมืองคูบัว โบราณ บ้านโคก จังหวัดนครสวรรค์ และวัดนครโกษา จังหวัดลพบุรี อายุสมัยการก่อสร้างประมาณพุทธ ศตวรรษที่ ๑๑-๑๒

เขาดมอรัตน์ เป็นเขาเล็ก ๆ ตั้งอยู่ทางด้านตะวันตกของแม่น้ำป่าสัก ที่ตำบลสระกรวด อำเภอ ศรีเทพ จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ห่างจากถนนลำานารายณ์-เพชรบูรณ์ ประมาณ ๗ กม. เกือบถึงยอดเขามีถ้ำ ปาก ถ้ำอยู่ทางทิศเหนือ ภายในถ้ำมีความกว้างขวางพอสมควร มีเนื้อที่เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้ากว้างประมาณ ๑๐ เมตร ความลึกประมาณ ๒๑ เมตร เพดานถ้ำสูงราว ๑๒ เมตร ตรงกลางมีหินย้อยเป็นเสาใหญ่ ตั้งอยู่ในถ้ำมี ภาพจำหลัก พระพุทธรูป และพระโพธิสัตว์ สมัยทวารวดี มีพระพุทธรูปประทับยืนสูงประมาณ ๒ เมตรเศษ และมีรูปสลักพระพุทธรูปยืนขนาดเล็กและพระพุทธรูปประทับนั่งสมาธิรวมทั้งหมด ๑๑ องค์



ภาพ 8 พระธรรมจักรเมืองศรีเทพ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

เส้นทางเข้าสู่เมืองเก่าศรีเทพ อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ ๒๒๙ กม. ห่างจากอำเภอวิเชียรบุรี ประมาณ ๒๕ กม. และห่างจากอำเภอเมืองเพชรบูรณ์ ๑๑๗ กม. ริมทางสายสระบุรี-หล่มสัก (ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑) แยกขวามืออีก ๘ กิโลเมตรจะถึงแยกขวาเข้าอุทยานประวัติศาสตร์เมืองศรีเทพ ระยะทาง ๑ กม.

2) แหล่งโบราณคดี อำเภอวังโป่ง

- สถานที่ตั้ง บ้านโนนตูม ตำบลโนนตูม อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์
- ประวัติความเป็นมาเมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๗ ชาวบ้านโนนตูม อำเภอวังโป่ง ได้พบ

โบราณวัตถุจากการไถที่ดินเพื่อทำไร่ มีลักษณะเป็นแผ่นหินกลมคล้ายงับน้ำอ้อย หรือแกนกำไลหินเป็นจำนวนมากจากหลักฐานที่พบนักโบราณคดีกรมศิลปากร ได้สันนิษฐานว่าน่าจะเป็นแหล่งโบราณคดีสมัยก่อนประวัติศาสตร์ยุคหินใหม่ ซึ่งมีอายุ ประมาณ ๓,๐๐๐-๔,๐๐๐ ปี



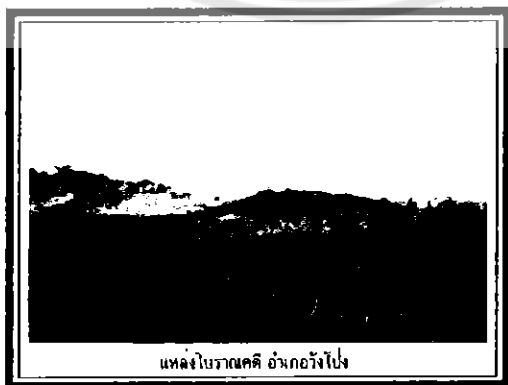
ภาพ 9 แหล่งโบราณคดี อำเภอวังโป่ง(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทั่วไป แหล่งโบราณคดีอำเภอวังโป่ง มีพื้นที่ติดต่อกันและพบโบราณวัตถุหลายตำบล เช่น พบขวานหินที่บ้านวังหินซอง พบลิ้มหินที่บ้านวังทรายทอง พบขวานหินสีวหินที่บ้านวังสะพุง บ้านวังหินบ้านซำเปิบ แต่ที่พบมากและมีการสำรวจก็คือที่บ้านโนนตูม อำเภอวังโป่ง ซึ่งตั้งอยู่เชิงเขาของเทือกเขาเพชรบูรณ์ มีลักษณะเป็นเนินดินน้อยใหญ่มากมาย และที่สำคัญมีแหล่งน้ำคือ คลองวังโป่ง มีเพิงผาและถ้ำเหมาะสำหรับเป็นที่อยู่อาศัยของมนุษย์ในอดีต

นอกจากพบหลักฐานตามถ้ำแล้ว ตามเนินดินที่มีลักษณะคล้ายดินลูกรังที่ได้ดินและผิวดิน พบขวานหินและแกนกำไลหินกระจัดกระจายอยู่ทั่วไปแหล่งที่พบ ได้แก่ ที่ไร่บริเวณใกล้บ้านของนายเดช รองก้านและไรราย โอน วังศิริ ถ้ำเขาขาด ๓-๕ ถ้ำ และ บริเวณวัดเกตสุสามัคคีธรรม

- หลักฐานที่พบ งบอ้อยหรือแกนกำไลหิน เศษกำไลหินและกำไลหิน ลูกบัตหิน ขวานหินขัด เครื่องมือสะเก็ดหิน ที่ทำจากหินชนวนและหินดินดาน เครื่องมือหินเจาะรูที่ทำมาจากหินทราย เศษภาชนะเครื่องปั้นดินเผาหลายเชือกคาด ลาดขีด ลายเรขาคณิต



ภาพ 10 แหล่งโบราณคดี อำเภอวังโป่ง(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่แหล่งโบราณคดีอำเภอวังโป่งจากเพชรบูรณ์ถึงเขตอำเภอชนแดน เลี้ยวขวาไปทิศเหนือตามเส้นทางที่จะไปอำเภอเนินมะปราง จังหวัดพิษณุโลก เมื่อถึงที่ว่าการอำเภอวังโป่ง เลี้ยวขวาตามถนนสายโนนตูม-ชัยเป็บไปทางทิศตะวันออก ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๕ กม.

3) เมืองนครเต็ด

- สถานที่ตั้ง เมืองนครเต็ด ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑๐ บ้านดงเมือง ตำบลลานป่า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ทิศเหนือติดกับหมู่ที่ ๑๐ บ้านโนนทอง ตำบลหนองไขว่ อำเภอหล่มสัก มีคลองน้ำขุนไหลผ่านทิศตะวันออก ติดกับแม่น้ำป่าสัก หมู่ ๕ บ้านปากดุก ตำบลตาลเดี่ยว อำเภอหล่มสัก ทิศใต้ติดกับหมู่ ๑๑ บ้านจิวงาม ตำบลลานป่า อำเภอหล่มสัก ทิศตะวันตกติดกับหมู่ ๑ บ้านวังเดือนห้า ตำบลลานป่า บ้านโนนทอง ตำบลหนองไขว่



ภาพ 11 ศาลพ่อขุนแสนนครเต็ด

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ประวัติความเป็นมา เมืองนครเต็ดเป็นเมืองโบราณสมัยสุโขทัย สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสถาปนาภาพ ได้กล่าวถึงเมืองนครเต็ดในหนังสือนิทานโบราณคดีเรื่อง ความไข่มืองเพชรบูรณ์ ว่าเมืองนครเต็ดเป็นเมืองโบราณเช่นเดียวกับเมืองศรีเทพ หลักฐานอื่นๆไม่ชัดเจนนัก นอกจากคำกล่าวของสมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสถาปนาภาพแล้วยัง มีนิทานตำนานเมืองนครเต็ดที่ขอมสร้างขึ้น ในราวศตวรรษที่ ๑๓ - ๑๔ ในที่สมัยขอมมีอำนาจและมีอิทธิพล ครอบครองดินแดนสุวรรณภูมิก่อนสมัยพ่อขุนผาเมือง เจ้าเมืองราดอพยพมาจากลานนา มาตั้งเมืองนครเต็ดกับเมืองศรี-เทพและตีแตก ต่อมาในราวศตวรรษที่ ๑๗ และได้สร้างเมืองราดขึ้นแทน ห่างจากที่ตั้งเมืองนคร เต็ดประมาณ ๕ กิโลเมตร จะพบซากเมืองโบราณของขอมในราวศตวรรษที่ ๑๖ - ๑๗ และจากการที่ขุดพบแนวกำแพงเมืองและโบราณวัตถุต่างๆ จึงอาจสันนิษฐานว่าเมืองนครเต็ดเป็นเมืองที่เคยรุ่งเรืองในอดีตจนถึง ยุคสุโขทัยเป็นราชธานีในปัจจุบันเมืองนครเต็ด ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ ๑๐ บ้านดงเมือง ตำบลลานป่า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เมืองเก่าแห่งนี้เหลือแต่เพียงซากแนวคันคูเมือง



ภาพ 12 แนวกำแพงดินด้านตะวันตก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทั่วไป เมืองนครเดิดเป็นชุมชนโบราณ ในปัจจุบันมีหลักฐานเหลือเพียงซากแนวสันคูเมือง โดยเริ่มตั้งแต่ถนนทางเข้าหมู่บ้านเป็นเนินดิน จากทิศเหนือเฉียงไปทางทิศตะวันตก ทิศใต้และวกกลับไปทางทิศตะวันออกเข้า หมู่บ้านไปจรดแม่น้ำป่าสักบริเวณฝั่งแม่น้ำ ป่าสักทางทิศเหนือมีซากกำแพงเมืองซึ่งก่อด้วยอิฐ ชาวบ้านเรียกพื้นที่บริเวณนั้นว่า วังอิฐ



ภาพ 13 ทางเข้าโรงเรียนบ้านนครเดิด

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- หลักฐานที่พบจากการสำรวจได้พบแผ่นอิฐดินเผาขนาดยาว ๔๐ เซนติเมตร กว้าง ๒๐ เซนติเมตร หนา ๗.๕ เซนติเมตร ผิวแผ่นอิฐมีลักษณะขรุขระ มีสีแดงเหมือนสีหมากสุก สันนิษฐานว่าเป็นอิฐโบราณสมัยทวาราวดี มีสระน้ำโบราณ ๓ สระ แต่ดินเลนเหลือเพียงขอบสระ หลักฐานอื่นๆที่พบ ได้แก่ โครงกระดูกมนุษย์โบราณที่ ข้อมือมีลูกปัดสีเขียวคล้ายลูกปัดสมัยทวาราวดี เคียวที่ทำจากเหล็กกล้าลักษณะคล้ายกับเคียวที่พบในเมืองโบราณศรีเทพ เครื่องปั้นดินเผาสมัยสุโขทัย และเศษภาชนะดินเผา



ภาพ 14 ทางเข้านครเด็ด

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่เมืองเด็ดใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑ จากอำเภอเมือง ถึงสี่แยกพ่อขุนผาเมือง เลี้ยวขวาไปทางอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น บนเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒ ประมาณ ๕ กิโลเมตร มีทางแยกเลี้ยวขวาไปเมืองนครเด็ด

4) ศาลหลักเมืองหลวง นครบาลเพชรบูรณ์

- สถานที่ตั้งใกล้สี่แยกบึงน้ำเต้า ตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่ห่างจากอำเภอหล่มสัก ๑๙ กิโลเมตร ตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑

- ประวัติความเป็นมา ในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ ๒ และสงครามเอเชียบูรพา กรุงเทพฯถูกข้าศึกโจมตี ประชาชนต้องอพยพออกต่างจังหวัด จอมพล ป.พิบูลสงคราม นายกรัฐมนตรี จึงมีนโยบายย้ายเมืองหลวงไปยังที่ปลอดภัย และได้เลือกเพชรบูรณ์เป็นสถานที่ตั้งเมืองหลวง เพราะเป็นเมืองที่มีชัยภูมิเหมาะสมมีภูเขาล้อมรอบมีทาง ออกทางเดียวศัตรูรุกรานได้ยาก คณะรัฐมนตรีจึงได้ ยกร่างพระราชกำหนดสร้างนครบาลขึ้น ชื่อว่าพระราชกำหนดระเบียบการบริหารนครบาลเพชรบูรณ์ และสร้างพุทธบุรี พ.ศ. ๒๔๘๗ ต่อมาวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๔๘๗ จอมพล ป. พิบูลสงครามได้ทำพิธีฝังเสาหลักเมือง จากนั้นมีหน่วยงานต่างๆจากส่วนกลางได้ย้ายมาหลายหน่วยงาน เช่น กระทรวงการคลัง ตั้งอยู่ที่ถ้ำฤๅษีสถาปัตย์ ตำบลบึงน้ำเต้า อำเภอหล่มสัก เป็นสถานที่เก็บพระคลังสมบัติ โรงเรียนนายร้อย จปร. ตั้งอยู่ที่บ้านป่าแดง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่ที่บ้านหนองแส ตำบลบึงคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

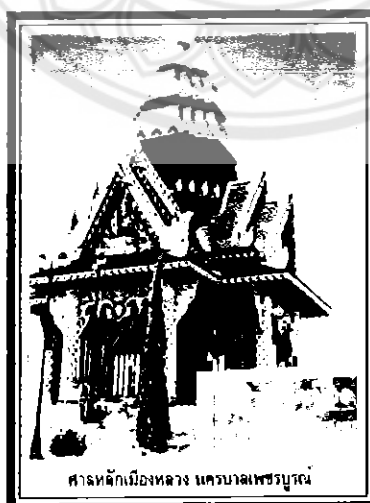


ภาพ 15 ศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

วันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๘๗ สภาผู้แทนราษฎรลงมติไม่อนุมัติพระราชกำหนดระเบียบการบริหาร นครบาลเพชรบูรณ์ พุทธบุรี พ.ศ. ๒๕๘๗ จอมพลป.พิบูลสงคราม ได้ยื่นใบลาออกจากตำแหน่ง เมื่อวันที่ ๒๕ กรกฎาคม ๒๕๘๗ นครบาลเพชรบูรณ์จึงเป็นอันสิ้นสุดลง หน่วยราชการต่างๆ จึงต้องย้ายกลับกรุงเทพฯ

- ความสำคัญต่อชุมชนศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์ เป็นสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ของชาวเพชรบูรณ์ แสดง หลักฐานการย้ายเมืองหลวงมาอยู่ที่จังหวัดเพชรบูรณ์ ประชาชนชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ความเคารพบูชา ถือว่าเป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง



ภาพ 16 ศาลหลักเมืองหลวงนครบาลเพชรบูรณ์(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทางสถาปัตยกรรมหลักเมือง เป็นเสาไม้เนื้อแข็ง ลักษณะเสาหัวเม็ด ทรงมันตั้งอยู่ภายในศาลหลักเมือง ศาลหลักเมืองอาคารเดิมเป็นอาคารไม้จตุรมุข ตั้งอยู่บนเนินดิน ปัจจุบันได้รื้อถอนแล้วอาคารใหม่เป็น อาคารจตุรมุขยอดปราสาทแบบขอม และมีรูปแบบศิลปะสมัย อยุธยาและรัตนโกสินทร์



ภาพ 17 ศาลหลักเมืองนครบาลเพชรบูรณ์(3)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่ศาลหลักเมืองหลวง ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑ ห่างจากอำเภอหล่มสัก ๑๙ กม. ใกล้เคียงแยกบุงน้ำเต้า ห่างจาก สี่แยกบุงน้ำเต้าประมาณ ๑๐๐ เมตร ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- 5) ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
 - สถานที่ตั้ง ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช หรือศาลนเรศวร ตั้งอยู่ที่หมู่ ๑๒ ตำบลท่าโรง อำเภอ วิเชียรบุรี จังหวัดเพชรบูรณ์
 - ประวัติความเป็นมา การก่อสร้างศาลนเรศวรตามพงศาวดารได้กล่าวไว้ว่า ในสมัยรัชกาลสมเด็จพระมหาธรรมราชา เขมร ได้ยกทัพเข้ามากวาดต้อนประชาชนในเขตจังหวัด นครราชสีมา สมเด็จพระมหาธรรมราชาจึงมีพระบรมราช โองการให้สมเด็จพระนเรศวรมหาราช คุมทัพชุดหน้ามาถึงแขวงเมืองวิเชียรบุรี แล้วโปรดให้พระยาศรีธมมรัตน์ เจ้าเมืองวิเชียรบุรีในขณะนั้น เป็นทัพหน้าไปตีทัพเขมรที่เมืองนครราชสีมาให้แพ้พ่ายไป ชาววิเชียรบุรีเห็นว่าสมเด็จพระนเรศวรเคย เสด็จมาเมืองวิเชียรบุรีและทรงปราบกองทัพเขมรให้แตกพ่ายไป จึงได้หล่อพระบรมรูป และสร้างศาล ไว้เป็นที่เคารพสักการะและเทิดพระเกียรติพระองค์ท่าน เดิมสร้างไว้ที่หน้าสถานีตำรวจภูธร อำเภอ วิเชียรบุรี ต่อมาได้ย้ายมาอยู่ ณ สถานที่ปัจจุบัน คือ บริเวณสนามบินวิเชียรบุรี ตำบลท่าโรง ห่างที่ว่าการอำเภอวิเชียรบุรีไปทางเหนือประมาณ ๕ กิโลเมตร สมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัย

ลักษณะและพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชธิดาตามาด เสด็จแทนองค์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพิธีเปิดศาลสมเด็จพระนเรศวร เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน
๒๕๒๖



ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ภาพ 18 สมเด็จพระนเรศวร(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความสำคัญต่อชุมชน เป็นสถานที่ที่ประชาชนให้ความเคารพ เป็นที่ยึด
เหนี่ยวจิตใจประชาชนของชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ ในวันที่ ๒๕ มกราคม ของทุกๆ ปีจะมีงานบวงสรวง
ดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราช บริเวณรอบๆศาลนเรศวรได้รับการตกแต่งปลูกต้นไม้ร่ม
รื่น สวยงามเป็นสถานที่พักผ่อน ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีลักษณะเป็นศาลาทรงไทยจตุรมุขชั้นเดียว
ภายในศาลประดิษฐานพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช



ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ภาพ 19 ศาลสมเด็จพระนเรศวร(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช การคมนาคมสะดวก โดยใช้
ถนนบุษราคัม จากที่ว่าการ อำเภอวิเชียรบุรีไปทางทิศเหนือ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร

ลักษณะและพระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าโสมสวลีพระวรราชินีตามต เสด็จแทนองค์
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงประกอบพิธีเปิดศาลสมเด็จพระนเรศวร เมื่อวันที่ ๒๖ เมษายน
๒๕๒๖



ภาพ 18 สมเด็จพระนเรศวร(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความสำคัญต่อชุมชน เป็นสถานที่ที่ประชาชนให้ความเคารพ เป็นที่ยึด
เหนี่ยวจิตใจประชาชนของชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ ในวันที่ ๒๕ มกราคม ของทุกๆ ปีจะมีงานบวงสรวง
ดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราช บริเวณรอบๆศาลนเรศวรได้รับการตกแต่งปลูกต้นไม้ร่ม
รื่น สวยงามเป็นสถานที่พักผ่อน ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชมีลักษณะเป็นศาลาทรงไทยจตุรมุขชั้นเดียว
ภายในศาลประดิษฐานพระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช



ภาพ 19 ศาลสมเด็จพระนเรศวร(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช การคมนาคมสะดวก โดยใช้
ถนนบุขราคำ จากที่ว่าการ อำเภอวิเชียรบุรีไปทางทิศเหนือ ระยะทาง ๕ กิโลเมตร

2.1.2.2 สถานที่สำคัญทางศาสนา

1) วัดมหาธาตุ

- ที่ตั้งถนนนิกรบำรุง ตำบลในเมือง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์
- ประวัติความเป็นมา สันนิษฐานจากลานทองจารึกที่ขุดพบในพระเจดีย์หลังอุโบสถว่า พระเจ้าเพชรบูรณ์เป็นผู้สร้างวัดนี้ เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๑๙๒๖ และได้สร้างพระเจดีย์บรรจุพระพุทธรูปบูชา และพระเครื่อง ปี พ.ศ. ๒๔๔๗ สมเด็จพระยาดำรงราชานุภาพ เสด็จเมืองเพชรบูรณ์รับสั่งให้เจ้าเมืองเพชรบูรณ์ เกณฑ์ผู้คนมาถางต้นไม้บริเวณวัด และองค์พระเจดีย์ แล้วเสด็จมานมัสการพระปฏิมากร พระเจดีย์ และกระทำพิธีบวงสรวง ปลายปี พ.ศ. ๒๔๕๓ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่๖ ภายหลังเสด็จขึ้นเถลิงถวัลยราชสมบัติแล้ว มีพระราชพิธีราชาภิเษก ทรงรับน้ำจากสระมน (ปัจจุบันถมเต็มแล้ว) ในวัดมหาธาตุไปร่วมในพระราชพิธี
- ความสำคัญต่อชุมชน เป็นวัดที่มีความสำคัญของจังหวัดเพชรบูรณ์ ทางจังหวัดใช้เป็นสถานที่ประกอบกิจกรรมวันสำคัญทาง ศาสนา ถือว่าเป็นวัดคู่เมืองเพชรบูรณ์ เป็นศูนย์รวมจิตใจและศรัทธาต่อพระพุทธศาสนาของประชาชนชาวเพชรบูรณ์
- ลักษณะทางสถาปัตยกรรม
 - พระเจดีย์ใหญ่ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์ ก่อด้วยอิฐ ฐานศิลาแลง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. ๑๙๒๖ และเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ อัฐิพระอรหันต์ พระบูชาและพระเครื่องแบบต่างๆ ยอดเจดีย์หักชำรุด ลักษณะเจดีย์คล้ายกับเจดีย์ที่อยู่ในเมืองเก่าสุโขทัย คือเจดีย์แบบดอกบัวตูมอยู่บนยอดเรียกว่าเจดีย์ ทรงพุ่มข้าวบิณฑ์แบบสุโขทัย
 - พระเจดีย์องค์เล็ก ๒ องค์
 - พระพุทธรูปสมัยอู่ทอง ตอนต้น ๒ องค์ หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ปางมารวิชัยหน้าตักกว้าง ๓๖ นิ้ว องค์ ที่ ๑ ประดิษฐานเป็นพระประธานในอุโบสถ องค์ที่ ๒ ประดิษฐาน ในวิหารวัดมหาธาตุ



ภาพ 20 วัดมหาธาตุ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่ริมถนนนิกรบำรุง ในเขตเทศบาลเมือง
เพชรบูรณ์ติดกับตลาดสดเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

2) วัดไตรภูมิ

- สถานที่ตั้งถนนเพชรรัตน์ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- ประวัติความเป็นมา วัดไตรภูมิเป็นวัดเก่าแก่แห่งหนึ่งของจังหวัด
เพชรบูรณ์ เป็นสถานที่จัดงานประเพณีอัฐมพระดำน้ำ เป็นประเพณีสำคัญของชาวเพชรบูรณ์
- ความสำคัญต่อชุมชน เป็นวัดเก่าแก่และเป็นทีประดิษฐานพระพุทธรูป
ธรรมราชา พระพุทธรูปคู่บ้านคู่เมืองของจังหวัดเพชรบูรณ์ พระพุทธรูปธรรมราชาเป็นพระพุทธรูป
เนื้อทองสัมฤทธิ์ มีพุทธลักษณะแบบสมัยลพบุรี และเป็นวัดในชุมชนในเมืองประชาชนไปประกอบ
กิจกรรมทางศาสนา



ภาพ 21 พระพุทธรูปธรรมราชา

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

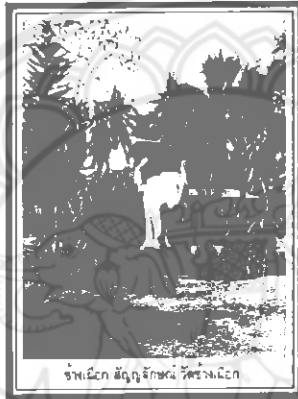
- ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

เจดีย์วัดไตรภูมิเป็นเจดีย์ก่ออิฐ ฉาบปูน ย่อมุมปราศรัยอยุธยา
พระพุทธรูปธรรมราชา พระพุทธรูปเนื้อสัมฤทธิ์ขนาดหน้าตักกว้าง ๑๓ นิ้ว
สูง ๑๘ นิ้ว พุทธลักษณะเป็นแบบสมัยลพบุรี พระพักตร์โค้งมนสั้น พระโอษฐ์ใหญ่หนา พระเศกมาลีมี
ลักษณะเหมือน ยอดเจดีย์ซึ่งปกติพระพุทธรูปทั่วไปจะมีพระเศกเป็นรูปเปลวเพลิงหรือดอกบัวตูม พระ
เศียรสวมมงกุฎทรงเทริด และทรงเครื่องประดับที่พระศอก ข้อพระกร ข้อพระบาท

- เส้นทางเข้าสู่วัดไตรภูมิ วัดไตรภูมิตั้งอยู่ริมแม่น้ำป่าสัก ถนนเพชรรัตน์ ใน
เขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

3) วัดช้างเผือก

- เพชรบูรณ์
- สถานที่ตั้งวัดช้างเผือกตั้งอยู่ที่ ถนนบูรกรรมโกวิท อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
 - ประวัติความเป็นมาวัดนี้ตั้งขึ้นเมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏ และไม่ทราบว่าใครเป็นผู้สร้าง มีเอกสารอ้างอิงของวัดเท่าที่ปรากฏคือ ใบประกาศพระราชทานที่ดินให้เป็นวิสุงคามสีมา เมื่อพระวินัยธรรมจอนเป็นเจ้าของตามตำนานเล่าว่าบริเวณที่ตั้งของวัดเป็นที่หักของกองทัพในคราวที่มีสงครามมีกองทัพช้างเผือกมาพัก เมื่อช้างเผือกตายจึงสร้างวัดขึ้นในบริเวณนี้และบรรจุกระดูกช้างไว้ในเจดีย์ของวัด



ภาพ 22 ช้างเผือกสัญลักษณ์ วัดช้างเผือก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความสำคัญต่อชุมชน เป็นวัดในชุมชนตำบลสะเดียง เป็นศูนย์รวมของประชาชนไปประกอบพิธีทางศาสนกิจ มีวิหารที่เก่าแก่ เคยชุดค้นพบพระพิมพ์ดินเผาปางลีลา และปางมารวิชัย



ภาพ 23 พระพุทธรูปวัดช้างเผือก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทางสถาปัตยกรรมในบริเวณวัด มีวิหารเก่าแก่ศิลปะแบบพื้นบ้าน
เพชรบูรณ์ และมีเจดีย์ ๑ องค์ ชาวบ้านเรียกว่า เจดีย์ใจร้าย มีเรื่องเล่าในอดีตว่าถ้าผู้ใดมาใกล้เจดีย์
องค์นี้จะมีอาการเจ็บไข้โดยไม่มีสาเหตุ



ภาพ 24 เจดีย์ใจร้าย

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เส้นทางเข้าสู่วัดข้างเขื่อน ถนนบูรกรรมโกวิท แยกจากถนนสระบุรี-หล่มสัก
เขตเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์ ไปทางทิศตะวันตก ประมาณ ๐.๕ กิโลเมตร

2.1.2.3 แหล่งท่องเที่ยว

1) อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า

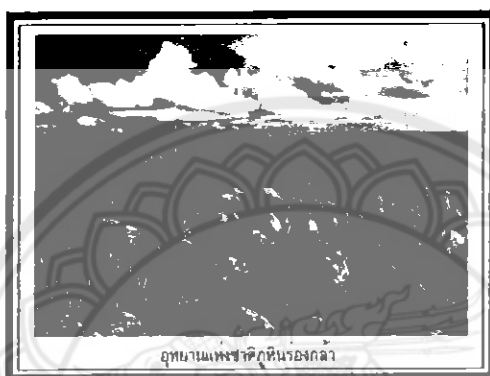
- สถานที่ตั้งอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ตั้งอยู่บนรอยต่อของสามจังหวัด
คืออำเภอด่านซ้ายจังหวัดเลย อำเภอนครไทยจังหวัดพิษณุโลกและอำเภอหล่มสักจังหวัดเพชรบูรณ์



ภาพ 25 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

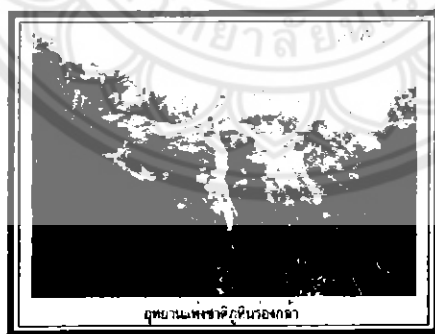
อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า เป็นพื้นที่ที่มีธรรมชาติแปลกและสวยงาม เป็นอุทยานประวัติศาสตร์ ที่อดีตผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ใช้เป็นที่อยู่อาศัยและประกอบกิจกรรมต่างๆ ซึ่งต่อมาได้จัดเป็นพิพิธภัณฑการ สู้รบ โรงเรียนการเมืองการทหาร กังหันน้ำ สำนักอำนาจรัฐ ลานหินแตก ลานหินปุ่ม ผาสูงชัน น้ำตกธรรมชาติหลายแหล่ง โดยเฉพาะน้ำตกต่าน - กอซาง และมีจุดชมวิว (ธารพายุ) อยู่บริเวณกิโลเมตรที่ ๓๒ ตามเส้นทาง ภูหินร่องกล้า - หล่มเก่า ซึ่งสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของทะเลภูเขาและทะเลหมอก ซึ่งเป็นที่พักผ่อนที่ดีที่สุด สิ่งอำนวยความสะดวกในอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า



ภาพ 26 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้ามีที่พัก อาหารสำหรับบริการนักท่องเที่ยวมีรถบริการขึ้นภูหินร่องกล้าทุกวัน วันละ ๗ เที่ยว



ภาพ 27 อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า(3)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

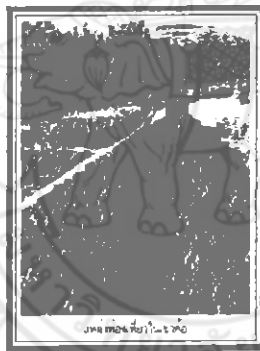
- เส้นทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า มีเส้นทางจากทางหลวงหมายเลข ๑๒ ตรงสามแยกบ้านแยง เลี้ยวขวาไปสูบ้านต้นต้ง - บ้านห้วยน้ำใส - ฐานพัชรินทร์ ที่ทำการอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้า ระยะทาง ๓๑ กิโลเมตร อีกเส้นทางหนึ่งคือตามทางหลวงหมายเลข

๒๑ ผ่านอำเภอหล่มสัก อำเภอหล่มเก่า บ้านวังवाल บ้านเหมืองแบ่ง บ้านแม่ทับเบิก ถึงอุทยานแห่งชาติภูหินร่องกล้ารวมระยะทางประมาณ ๑๐๕ กิโลเมตร

2) เขาค้อ

- สถานที่ตั้งเขาค้อ เป็นชื่อเรียกรวมบริเวณเขาน้อยใหญ่ที่เรียงรายสลับซับซ้อนกว้างไกลจดทะเลภูเขาพื้นที่ลูกฟูกที่เป็นลาดเนินเขานั้นโดยเฉลี่ยแล้ว มีความสูงระหว่าง ๕๐๐-๙๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล เทือกเขาสำคัญที่มีชื่อเรียกขานตามตำนานและธรรมชาตินั้น ได้แก่ เขาผาซ่อนแก้ว มียอดเขาสูง ๑,๓๙๕ เมตร เขาปู่ มียอดเขา สูง ๙๐๙ เมตร เขาค้อมียอดเขาสูง ๑,๑๒๙ เมตร เขาย่ามียอดเขาสูง ๑,๒๙๐ เมตร เขาใหญ่มียอดเขาสูง ๙๓๐ เมตร เขาตะเคียนโง๊ะมี ยอดสูง ๙๘๒ เมตร และยังมีเขาน้อยหลายลูก เช่น เขาหินตั้งบาตร เขาห้วยทราย เขาอุ่มแพ เป็นต้น

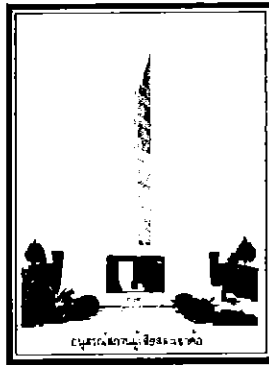
- สิ่งดึงดูดใจ ธรรมชาติบนเขาค้อ เป็นป่าดงดิบที่มีความชุ่มชื้นอุดมสมบูรณ์ เป็นที่อาศัยของสัตว์นานาชนิด ลักษณะของป่าไม้เป็นป่าเขาดิบแล้ง ป่าสนเขา ป่าเบญจพรรณ บนยอดเขาค้อมีไม้ตระกูลปาล์มชนิดหนึ่งขึ้นอยู่มากมาย คือต้นค้อชื่อของเทือกเขาแห่งนี้จึงเรียกตามต้นค้อว่า เขาค้อ



ภาพ 28 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

อนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อ ตั้งอยู่บนยอดเขาค้อ ตำบลทุ่งสมอ อนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อ เป็นสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ และเป็นจุดชมวิวมองเห็นอาณาบริเวณได้กว้างไกลในอดีตเคยเป็นฐานสำคัญในการยึดพื้นที่ เมื่อ ปี พ.ศ. ๒๕๑๑-๒๕๒๕ ครั้งเป็นยุทธภูมิเลือดเกิดการสู้รบเพื่อช่วงชิงประชาชนและพื้นที่กลับคืนมา เหตุการณ์ครั้งนั้นทำให้ลัทธิคอมมิวนิสต์หมดไปจากประเทศไทย จึงได้สร้างอนุสรณ์สถานผู้เสียสละเขาค้อขึ้น เพื่อเป็นการเทิดทูนวีรกรรมของพลเรือน ตำรวจ ทหารที่ได้เสียสละเลือดเนื้อและชีวิตเพื่อ ป้องกันผืนแผ่นดินไทยให้รอดพ้นจากภัยของผู้หลงผิดคิดร้ายต่อประเทศชาติในเขตพื้นที่รอยต่อ ๓ จังหวัด คือ พิษณุโลก เพชรบูรณ์ เลยและได้วางศิลาฤกษ์ เมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๒๖ โดยพลเอกอาทิตย์ กำลังเอก

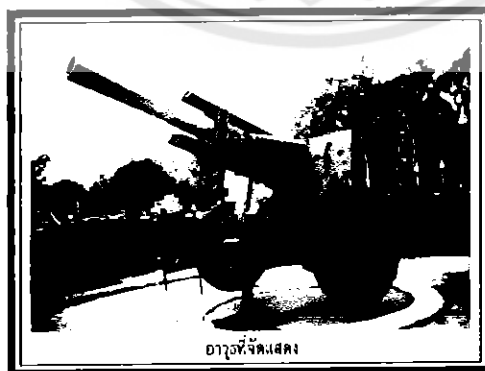


ภาพ 29 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

อนุสรณ์สถานสร้างด้วยหินอ่อน เป็นรูปทรงสามเหลี่ยม หมายถึงการปฏิบัติกรร่วมกันระหว่าง พลเรือน ตำรวจ ทหาร ฐานอนุสรณ์สถานกว้าง ๑๑ เมตร หมายถึง พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นปีที่เริ่มการปฏิบัติการ รุนแรงของผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์ในพื้นที่นี้ ความสูงจากแท่นบูชาถึงยอดอนุสรณ์สถาน ๒๕ เมตร หมายถึง พ.ศ. ๒๕๒๕ เป็นปีที่สิ้นสุดการต่อสู้ด้วยอาวุธ ความกว้างฐานสามเหลี่ยมด้านละ ๒.๖ เมตร หมายถึง พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นปีที่เริ่มการก่อสร้างอนุสรณ์สถานแห่งนี้ ฝาผนังภายในอนุสรณ์สถาน ได้จารึกชื่อผู้กล้าหาญไว้ทุกคน

พิพิธภัณฑ์อาวุธ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒๑ ตำบลทุ่งสมอ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ บริเวณที่ตั้งพิพิธภัณฑ์เดิมที่เรียกว่าฐานอิทธิ เคยเป็นฐานปืนใหญ่ยังสนับสนุนการสู้รบในครั้งนั้นจัดแสดงอาวุธยุทธภัณฑ์ที่ใช้ในการสู้รบ เช่น เครื่องบินขับไล่เอฟ ๕ รถสายพานลำเลียงพลปืนใหญ่ ฯลฯ และมีห้องบรรยายสรุปเกี่ยวกับเหตุการณ์ในยุทธภูมิเลือดเขาค้อ มีห้องจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอุปกรณ์เครื่องใช้ เสื้อผ้า อาวุธของ คอมมิวนิสต์ เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าไปเยี่ยมชมได้โดยเก็บค่าบริการคนละ ๕ บาท



ภาพ 30 อาวุธที่จัดแสดง เขาค้อ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

พระตำหนักเขาค้อ ตั้งอยู่ที่ตำบลสะเดาะพง อำเภอเขาค้อ บนยอดเขาย่า พระตำหนักเขาค้อสร้าง ขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๒๗ จากความร่วมมือของหลายๆฝ่าย เพื่อน้อมเกล้าฯ ถวายพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว สำหรับใช้ประทับแรมในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินไปตรวจเยี่ยมโครงการพระราชดำริ และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่และจังหวัดใกล้เคียง



ภาพ 31 แหล่งท่องเที่ยวในเขาค้อ(3)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

พระตำหนัก เป็นอาคารชั้นเดียวติดต่อกันเป็นรูปครึ่งวงกลม มีอาคารบางส่วนสร้างเป็นสองชั้นตรงห้องพระบรรทม บริเวณรอบพระตำหนักปลูกดอกไม้สีส้มสวยงามหลากหลายชนิด และมีหญ้าหอมที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงนำมาจากประเทศสวีเดนแลนด์ส่งกลิ่นหอมกระจายทั่วบริเวณ และมีเส้นทางสำหรับปีนขึ้นสู่ยอดเขาด้วย

เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ จากประเทศศรีลังกา โดยมีพิธีบรรจุเมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน ๒๕๓๖ การก่อสร้างเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุนี้เกิดขึ้นโดยนายจรีสพัชร์ช่วยฯ หนาฯ รองประธานสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของจังหวัดเพชรบูรณ์ขณะนั้น และได้จากการสนับสนุนของชาวจังหวัด เพชรบูรณ์ในการร่วมกันบริจาคเพื่อสร้างเป็นปูชนียสถานสำหรับสักการะ

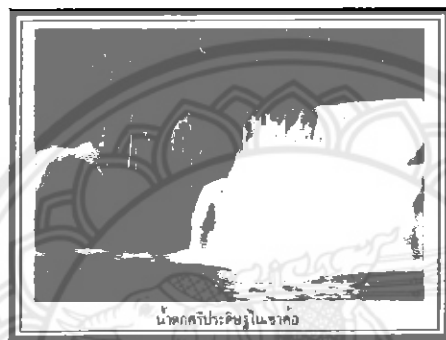


ภาพ 32 เจดีย์พระบรมสารีริกธาตุในเขาค้อ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

หอสมุดนานาชาติ ตั้งอยู่ที่ตำบลเขาค้อ อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ บริเวณเดียวกับเจดีย์พระบรมสารีริกธาตุ ตัวอาคารเป็นสถาปัตยกรรมสมัยใหม่แปลกตา มีหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

น้ำตกศรีดิษฐ์ เป็นน้ำตกขนาดใหญ่มีกำเนิดจากสายธารลำน้ำเข็กตกจากหน้าผามีน้ำตลอดปี ไกลน้ำตกมีกรกกระเดื่องตัวขาวหลังน้ำ ในอดีตเคยเป็นที่อยู่อาศัยของผู้ก่อ การร้ายคอมมิวนิสต์ บริเวณน้ำตก มีร้านจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม และของที่ระลึก เส้นทางเข้าสู่ น้ำตกใช้ทางหลวงหมายเลข ๒๑๙๖ ถึงกม. ที่ ๑๗ แยกขวาไปตามทางหลวงหมายเลข ๒๕๒๕ อีกประมาณ ๑๐ กม. แล้วแยกขวาเข้าน้ำตก



ภาพ 33 น้ำตกศรีดิษฐ์ในเขาค้อ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

ไร่บีเอ็น ตั้งอยู่ที่บ้านห้วยซอนหาด หมู่ที่ ๑ ตำบลแคมป์สน อำเภอเขาค้อ อยู่บนริมถนนสายแคมป์สน-ทุ่งสะเดาะพง เป็นถนนที่แยกจากทางหลวงสายหล่มสัก-พิษณุโลก ตรงกิโลเมตรที่ ๓๔-๓๕ ไร่บีเอ็น เป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รู้จักกันมานานควบคู่กับทางหลวงสายหล่มสัก-พิษณุโลก เป็นแหล่งผลิตพืชผักผลไม้ที่ ใหญ่แห่งหนึ่ง มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๐๐๐ ไร่ ปลูกพืชผักและผลไม้หลายชนิดทั้งของไทยและต่างประเทศ พืช ผักผลไม้ที่ปลูกมาก ได้แก่ ผักกาดแก้ว แครอท มะเขือม่วง แตงกวาญี่ปุ่น บรอกโคลี ลิ้นจี่และสตอเบอรี่ นอกจากนั้นยังปลูกกุหลาบและไม้ดอกพันธุ์ต่างประเทศอีกหลายชนิด ผลผลิตเหล่านี้จะส่งไปขายที่กรุงเทพฯทุกวัน ผลไม้ที่มีชื่อเสียงที่สุดของไร่คือลิ้นจี่ ซึ่งจะให้ผลระหว่างเดือนพฤษภาคม-กรกฎาคม

- สิ่งอำนวยความสะดวก มีที่พักบนเขาค้อมากกว่า ๓๐ แห่ง เส้นทางคมนาคมสะดวก มีโรงพยาบาล ร้านจำหน่ายอาหารและของที่ระลึก
 - เส้นทางเข้าสู่เขาค้อ สามารถเดินทางได้ ๓ เส้นทางดังนี้ เส้นทางที่ ๑ จากตัวเมืองพิษณุโลกไปตามทางหลวงหมายเลข ๑๒ สายพิษณุโลก-หล่มสัก เมื่อถึง กิโลเมตร ๑๐๐ ตรงบริเวณแคมป์สนเลี้ยวขวาสู่เขาค้อ รวมระยะทาง ๑๒๐ กิโลเมตร
- เส้นทางที่ ๒ ออกเดินทาง จากตัวเมืองเพชรบูรณ์ ถึงสามแยกบ้านนาจ้วขึ้นสู่เขาค้อ อันเป็นทางขึ้นเขา

สูง รวมระยะทาง ๓๕ กิโลเมตร เส้นทางที่ ๓ ออกเดินทางจากตลาดหล่มสัก ถึงสามแยกแคมป์สน เลี้ยวซ้ายขึ้นเขาค้อ ระยะทาง ๕๑ กิโลเมตร

2.1.2.4 แหล่งธรรมชาติ

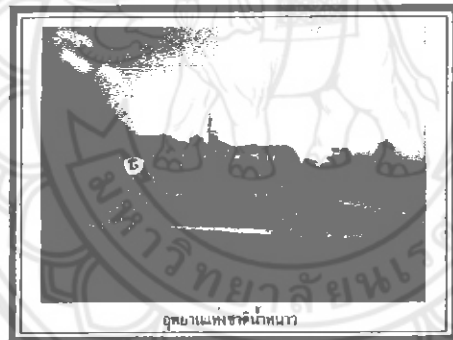
1) อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว

- สถานที่ตั้งอยู่ในจังหวัดเพชรบูรณ์ ติดชายแดนจังหวัดชัยภูมิ
- ลักษณะทั่วไป อุทยานแห่งชาติน้ำหนาวเป็นอุทยานที่สวยงามอีกแห่งหนึ่งของภาคเหนือ ตั้งชื่อตามชื่อป่าน้ำหนาว สภาพพื้นที่ทั่วไปเป็นเทือกเขาสูง ทอดยาวผ่านจังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดเพชรบูรณ์ ในสมัยก่อนป่าน้ำหนาวเต็มไปด้วยป่าดิบที่รกชัฏ ชุกชุมไปด้วยไข้ป่าและสัตว์ร้าย ผู้ที่จะผ่านป่าน้ำหนาวได้ต้องเป็นพรานป่ามืออาชีพเท่านั้น

อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖๖ ตารางกิโลเมตร หรือ ๖๐๓,๗๕๐ ไร่ ยอดเขา ที่สูงที่สุดคือ ภูด่านอีป้อง(ภูผาจิต) สูงประมาณ ๑,๒๗๑ เมตรจากระดับน้ำทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๕ องศาเซลเซียส ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม อากาศจะหนาวเย็นที่สุดใน เดือนธันวาคมและมกราคม อุณหภูมิประมาณ ๒-๕ องศาเซลเซียส

อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๙๖๖ ตารางกิโลเมตร หรือ

๖๐๓,๗๕๐ ไร่ ยอดเขา ที่สูงที่สุดคือ ภูด่านอีป้อง(ภูผาจิต) สูงประมาณ ๑,๒๗๑ เมตรจากระดับน้ำทะเล อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปีประมาณ ๒๕ องศาเซลเซียส ฤดูฝนจะมีฝนตกชุกระหว่างเดือนสิงหาคม-ตุลาคม อากาศจะหนาวเย็นที่สุดใน เดือนธันวาคมและมกราคม อุณหภูมิประมาณ ๒-๕ องศาเซลเซียส



ภาพ 34 อุทยานแห่งชาติน้ำหนาว

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความสำคัญ ป่าน้ำหนาวเป็นป่าผืนใหญ่ติดต่อกัน สภาพป่าสมบูรณ์ ประมาณร้อยละ ๙๕ ป่าส่วนหนึ่งเป็นป่าโปร่ง สลับกับทุ่งหญ้าและป่าดงดิบ จึงมีสัตว์อาศัยชุกชุม เช่น ช้าง กระทิง เก้ง กวาง เสือโคร่ง หมูป่า ฯลฯ มีนก ต่างๆอาศัยอยู่ประมาณ ๑๓๐ ชนิด มีสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่

ถ้ำผาหงษ์ ทางเข้าอยู่ประมาณ กม. ที่ ๓๙ บนเส้นทางหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) มีลักษณะเป็นเขาสูง มีทางเท้าเดินขึ้นยอดเขาประมาณ ๑๐๐ เมตร เพื่อชมทิวทัศน์และชมพระอาทิตย์ตกในตอนเย็น ภายในถ้ำมีหินงอกหินย้อยสวยงาม

สวนสนบ้านแปก ทางเข้าอยู่บริเวณ กม.ที่ ๔๙ บนเส้นทางหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) ระยะทางเดินเท้าประมาณ ๕ กิโลเมตร ลักษณะเป็นป่าสนสองใบ ขึ้นอยู่เป็นกลุ่มใหญ่เพียงชนิดเดียวตามธรรมชาติ

สวนสนภู่มั่ว ทางเข้าอยู่ประมาณ กม.ที่ ๕๓ บนเส้นทางหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ)

น้ำตกเหวทราย ทางเข้าอยู่ประมาณ กม. ที่ ๖๓ บนเส้นทางหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) ระยะทางเดินเท้าประมาณ ๑ กม. เป็นน้ำตกที่เกิดขึ้นจากลำห้วยสนามทรายไหลผ่านป่าชำผักควา น้ำตกเหวทรายเป็นน้ำตกที่มีความสูงประมาณ ๒๐ เมตร บริเวณด้านใต้น้ำตกมีแอ่งน้ำลึก สามารถลงเล่นน้ำได้ ภายในบริเวณน้ำตกมีต้นไม้ปกคลุมร่มรื่น

น้ำตกทรายทอง เป็นน้ำตกที่อยู่ห่างจากน้ำตกเหวทรายประมาณ ๕๐๐ เมตร บรรยากาศร่มรื่น เหมาะที่จะนั่งเล่นพักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะฤดูฝนจะมีปริมาณน้ำมากตกลงมาเป็นแนวกว้างกว่า ๓๐ เมตร

ภูผาจิต (ภูค่านี้อีป่อง) ทางเข้าอยู่บริเวณ กม.ที่ ๖๙ บนเส้นทางหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) ระยะทางเดินเท้าประมาณ ๑๐ กม. ใช้เวลาเดินทางประมาณ ๖-๗ ชั่วโมง เป็นภูเขาที่ราบสูงรูปโต๊ะ สภาพป่าสวยงามมาก ลักษณะสันฐานคล้ายภูกระดึงแต่เล็กกว่า สูงจากระดับน้ำทะเล ๑,๒๗๑ เมตร นับเป็นจุดที่สูงที่สุดของอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว

ผาล้อมผากอง ทางเข้าอยู่กิโลเมตรที่ ๔๐ บนเส้นทางสายบ้านห้วยสนามทราย อำเภอหล่มเก่า ระยะทางเดินเท้าประมาณ ๕-๗ กม. เป็นเขาหินปูนสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ ๑,๑๓๔ เมตร

ถ้ำใหญ่น้ำหนาว(ภูน้ำริน) ทางเข้าอยู่บริเวณ กม.ที่ ๖๐ ทางหลวงสายบ้านห้วยสนามทราย หล่มเก่า มีทางลูกรัง รถยนต์เข้าถึงหน่วยพิทักษ์อุทยานฯ ลักษณะถ้ำเป็นถ้ำหินปูนสูงประมาณ ๙๕๕ เมตร มีหินงอกหินย้อยและปล่องธรรมชาติที่แสงแดดส่องเข้าได้เป็นช่วงๆ ภายในถ้ำมีความลึกมาก

- สิ่งอำนวยความสะดวกอุทยานแห่งชาติน้ำหนาว มีบ้านพักไว้บริการแก่นักท่องเที่ยวจำนวน ๑๐ หลัง สามารถรองรับนักท่องเที่ยวได้ประมาณ ๒๐๐ คน อัตราค่าที่พักคืนละ ๔๐๐-๑,๒๐๐ บาท นอกจากนี้ยังมีบริการให้เช่าเต็นท์ใน อัตราค่าเช่าคืนละ ๓๐ บาท ถ้านำเต็นท์มาเองอุทยานฯ คิดค่าธรรมเนียมคนละ ๕ บาท

- เส้นทางเข้าสู่อุทยานแห่งชาติน้ำหนาวจากจังหวัดเพชรบูรณ์ ไปตามถนนสายเพชรบูรณ์-หล่มสัก ระยะทางประมาณ ๓๙ กิโลเมตร เมื่อถึงทางแยกหล่มสักเลี้ยวขวาตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๑๒ (หล่มสัก-ชุมแพ) อีกประมาณ ๕๐ กิโลเมตร

2) น้ำตกตาดหมอก

- สถานที่ตั้ง หมู่ที่ ๖ ตำบลนาป่า อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- ลักษณะทั่วไป เป็นน้ำตกที่มีอาณาบริเวณกว้างถึง ๖ กม. อยู่ บนเทือกเขา

เพชรบูรณ์ด้านตะวันออกติดกับจังหวัด ชัยภูมิและจังหวัดขอนแก่น มีพื้นที่ไม้เขียวชอุ่มนานาชนิด
เส้นทางเดินเท้าต้องปีนป่ายโขดหินและหุบเขา น้ำตกตาดหมอกมีทั้งหมด ๑๒ ชั้น ความยาวจากชั้นที่
๑ ถึง ๑๒ รวมทั้งสิ้นประมาณ ๗๕๐ เมตร



ภาพ 35 น้ำตกตาดหมอก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- สิ่งอำนวยความสะดวก น้ำตกตาดหมอกเป็นสถานที่ท่องเที่ยวที่รักษาความเป็นธรรมชาติไว้มาก การไปท่องเที่ยวจะต้อง เตรียมอาหารไปเอง และเดินทางไป-กลับภายในวันเดียวได้ แต่ถ้าจะไปพักแรมจะต้องเตรียมเต็นท์ไปด้วย

- เส้นทางเข้าสู่ น้ำตกตาดหมอก ใช้เส้นทางสายหน้าศาลากลาง ผ่านบ้านเฉลียงลับจนกระทั่งบรรจบกับเส้นทางหมายเลข ๒๒๗๕ ถ.บ้านห้วยใหญ่-บ้านน้ำร้อน ระยะทางประมาณ ๑๕ กม. ต่อจากนั้นเลี้ยวขวาไปอีกประมาณ ๓๐๐ เมตร จะเห็นทางเข้า น้ำตกตาดหมอกอยู่ทางด้านซ้ายมือ เลี้ยวไปตามไหล่เขาที่ค่อนข้างสูงชันอีกประมาณ ๒๐ กิโลเมตร จะถึงบริเวณลานจอดรถและต้องเดินเท้าเข้าไปอีก ๓ กิโลเมตรก็จะถึงบริเวณน้ำตก

3) น้ำตกศรีดิษฐ์

- สถานที่ตั้งอยู่ที่อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์



ภาพ 36 น้ำตกศรีดิษฐ์

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะทั่วไป น้ำตกศรีดิษฐ์เป็นหน้าผากกว้างมีน้ำตกธรรมชาติและน้ำไหลแรงตลอดปี
- ความสำคัญ เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจของชาวบ้าน และเป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรกรรม ในอดีตผู้ก่อการร้าย คอมมิวนิสต์เคยยึดบริเวณพื้นที่แถบนี้เป็นค่ายก่อการ โดยสร้างเครื่องมือการเกษตรประเภทเครื่องสีข้าวพลังน้ำ ครกตำข้าว ลานนวดข้าวอยู่ในบริเวณนั้น ปัจจุบันเป็นแหล่ง พักผ่อนและแหล่งท่องเที่ยวสำคัญที่มีความสวยงามมากแห่งหนึ่ง



ภาพ 37 กังหันใช้พลังน้ำไหลจากน้ำตกศรีดิษฐ์

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ปัญหาของน้ำตกศรีดิษฐ์ ปัจจุบันน้ำตกศรีดิษฐ์ เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ มีผู้คนไปท่องเที่ยวจำนวนมาก ทำให้บริเวณทั่วไปเริ่ม สกปรกและทำให้สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติเสื่อมโทรมลง ทั้งปัญหาขยะมูลฝอยและการทำลายพันธุ์ไม้

- เส้นทางเข้าสู่ น้ำตกศรีดิษฐ์ ใช้เส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑๙๖ ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๑๗ แล้วแยกเข้าทางหลวงหมายเลข ๒๓๒๕ อีก ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร แล้วแยกขวาเข้าสู่ น้ำตกศรีดิษฐ์

2.1.3 บุคคลสำคัญ

2.1.3.1 ผู้ก่อตั้ง พ่อขุนผาเมือง

- ประวัติพ่อขุนผาเมืองเป็นเจ้าเมืองราช อยู่แถวลำน้ำป่าสัก ได้ธิดากษัตริย์ขอมเป็นมเหสี พ่อขุนผาเมืองได้ช่วยพ่อขุนบางกลางหาวตีเมืองสุโขทัย จนพ้นจากอิทธิพลของพวกขอม จากนั้นได้ยกเมืองสุโขทัยให้พ่อขุนบางกลางหาวขึ้นปกครอง เป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์ พระร่วง



ภาพ 34 อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เกียรติคุณที่ได้รับ ความดีเดี๋ยว ความกล้าหาญ ความเสียสละของพ่อขุนผาเมือง ทำให้ชาวเพชรบูรณ์ดำริที่จะสร้างอนุสาวรีย์เพื่อรำลึกถึงพระองค์ท่านโดยคณะรัฐมนตรีได้ลงมติเมื่อวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๑๘ ให้ความเห็นชอบและมอบให้กรมศิลปากรเป็นผู้สร้างองค์พระรูปหล่อด้วยโลหะประทับยืนพระหัตถ์ขวาชี้ลงแผ่นดิน พระหัตถ์ซ้ายทรงดาบปักลงดิน เสร็จแล้วอัญเชิญพระรูปไปประดิษฐานบนแท่น เมื่อวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๒๗ และสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร เสด็จพระราชดำเนินทรงประกอบพิธีเปิด อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง เมื่อวันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๒๗

- ตั้งอยู่ที่บริเวณสี่แยกพ่อขุน จุดตัดทางหลวงหมายเลข 12 (พิษณุโลก-ชุมแพ) กับทางหลวงหมายเลข 21 (สระบุรี-หล่มสัก) อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมืองประดิษฐานอยู่บนพระแท่นอย่างสง่างามในท่าประทับยืน พระพักตร์มองตรงไปทางทิศตะวันออก พระหัตถ์ขวาทรงพระแสงดาบ หันปลายจรดพื้น อันเป็นพระอิริยาบถในท่าที่หยุดพักการศึกสงคราม

พ่อขุนผาเมืองปรากฏชื่อในหลักศิลาจารึกสุโขทัยหลักที่ 2 (จารึกวัดศรีชุม) ทรงเป็นโอรสพ่อขุนนางนำถม ผู้ครองเมืองราดกษัตริย์ขอมยกพระราชธิดาคือพระนางสิงขรเทวีให้อภิเษกสมรสด้วย พระราชทานนามสถาปนาเป็น กมรเต็งอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์ และพระราชทานพระขรรค์ไชยศรีเป็นเครื่องราชกกุธภัณฑ์

ต่อมาพระองค์ร่วมกับพ่อขุนบางกลางหาว ยึดเมืองสุโขทัยคืนจากขอมสมาส โขลญล้าพง ทรงยกพ่อขุนบางกลางหาวเป็นกษัตริย์ พร้อมทั้งยกตำแหน่ง กมรเต็งอัญศรีอินทรบดินทราทิตย์อันเป็นการอภิเษกพระสหายให้เป็นกษัตริย์สุโขทัย

ถึงแม้ว่าหลักฐานทางประวัติศาสตร์จะไม่ชี้ชัดว่าเมืองราดอยู่บริเวณใด แต่ชาวเพชรบูรณ์สำนึกในคุณงามความดีของพ่อขุนผาเมืองที่มีต่อชาวไทย ทรงเป็นเจ้าของผู้กอบกู้ อิศราภาพกรุงสุโขทัยจากขอม ทรงเสียสละไม่เห็นแก่ลาภยศ อำนาจ โดยเสียสละให้พ่อขุนบางกลางหาว พระสหายเป็นกษัตริย์ครองกรุงสุโขทัย ชาวเพชรบูรณ์จึงพร้อมใจกันสร้างอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง เพื่อรำลึกถึงคุณงามความดีของพระองค์

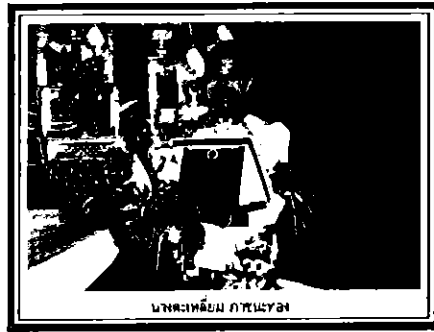
คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ.2518 มอบให้กองทัตศิลป กรมศิลปากรเป็นผู้สร้างต่อมาเมื่อวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ.2520 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชสยามมกุฎราชกุมาร ได้เสด็จทรงไปประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์อนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง ณ สี่แยกพ่อขุน ตำบลน้ำซุง อำเภอหล่มสัก เมื่อสร้างพระรูปพ่อขุนผาเมืองเสร็จเรียบร้อยแล้ว ชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ได้อัญเชิญมาประดิษฐานบนพระแท่น เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ.2527 สมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ ได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงประกอบพิธีเปิดอนุสาวรีย์พ่อขุนผาเมือง เพื่อเป็นศูนย์รวมพลังจิตใจของชาวเพชรบูรณ์ เมื่อวันที่ 30 สิงหาคม พ.ศ.2527 (ประวัติพ่อขุนผาเมือง ,2554,บทความจากอินเทอร์เน็ต : <http://historymyhome.blogspot.com/>)

2.1.3.2 ศิลปวัฒนธรรม

1) นางตะเหลียม ภาชนะทอง

- ประวัตินางตะเหลียม ภาชนะทอง เกิดเมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๗๙

เป็นบุตรนายสิน ขุนแก้ว และนางแปง ขุนแก้ว มีพี่น้องทั้งหมด ๗ คน สมรสกับนายวิภาค ภาชนะทอง มีบุตร ๓ คน คือ นายสุทธพงษ์ ภาชนะทอง นายอนุรักษ์ ภาชนะทองและเด็กชาย ภิศรงค์ ภาชนะทอง ปัจจุบันอยู่บ้านที่ ๔๗ ตำบลในเมือง ถนนพี่น้องพัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนบ้านทุ่งสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เริ่มเรียนเพลงฉ่อยกับบิดาเมื่ออายุ ๑๑ - ๑๒ ปี และเรียนวิธีทำบายศรีซึ่งเป็นงานหัตถกรรมพื้นบ้านกับยายแยม คำภักดี ตั้งแต่อายุ ๑๕ ปี



ภาพ 39 นางตะเหลียม ภาชนะทอง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ผลงานดีเด่นด้านการแสดงเพลงพื้นบ้าน

ปี พ.ศ. ๒๕๒๓ นำคณะเพลงฉ่อยบ้านสะเดียงเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านครั้งแรกในโรงเรียนบ้าน สะเดียง

ปี พ.ศ. ๒๕๒๔ นำคณะเพลงฉ่อยไปแสดงการเล่นเพลงพื้นบ้านที่ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพฯ และสยามสมาคม กทม.

ปี พ.ศ. ๒๕๒๕ นำคณะไปแสดงร่วมเผยแพร่งานมทรรมวัฒนธรรม๔ ภาค ที่จังหวัดเชียงใหม่

ปี พ.ศ. ๒๕๒๙ นำคณะไปแสดงละครและดนตรีพื้นบ้านเพชรบูรณ์ ณ ศูนย์สังคีตศิลป์ ธนาคารกรุงเทพฯ และแสดงเพลงฉ่อยในงานประเพณีสงกรานต์ที่ทางเทศบาลเมืองเพชรบูรณ์จัดขึ้น ณ บริเวณหน้าศาลากลางจังหวัดเพชรบูรณ์

ปี พ.ศ. ๒๕๓๐ แสดงเพลงฉ่อยรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด ร่วมกับศูนย์เวชศึกษาป้องกัน สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ และแสดงการเล่นพื้นบ้านในงานวันภาษาไทย ตลอดจัดงานนิทรรศการทางวิชาการของ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

ปี พ.ศ. ๒๕๓๖ เผยแพร่วรรณกรรมพื้นบ้านเรื่องขุนช้างขุนแผน โดยการแสดงละครฉ่อย ณ ศูนย์วัฒนธรรมแห่งประเทศไทย

เป็นวิทยากรพิเศษในการสัมมนาเรื่อง คีตนาฏวรรณกรรม โดยทุนสนับสนุนจากกรมการฝึกหัดครู ณ โรงแรมบูรพาเพชรบูรณ์

สาธิตเพลงพื้นบ้านเนื่องในวันภาษาไทย โดยมีนักศึกษาระดับปริญญาโทจากมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร มาร่วมงานพร้อมเก็บข้อมูลเพลงพื้นบ้าน

เป็นหัวหน้าคณะและร่วมแสดงเพื่อเผยแพร่วัฒนธรรมพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ร่วมกับองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เขต ๕ จังหวัดพิษณุโลก ในปีรณรงค์ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย เนื่องในงานมะขามหวานและกาชาดประจำปี ๒๕๓๗ ของจังหวัดเพชรบูรณ์

- ผลงานด้านบริการสังคม เป็นผู้นำในการฟื้นฟูและการละเล่นพื้นบ้านของชาวบ้านสะเตียง อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ เช่น
 - ฟื้นฟูการละเล่นในประเพณีงานเทศกาลสงกรานต์
 - เป็นผู้อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมด้านหัตถศิลป์ เช่น ทำบายศรีสู่ขวัญเนื่องในโอกาสพิธีกรรมต่างๆ ของหมู่บ้าน
 - เป็นผู้รักษาขนบธรรมเนียมประเพณี คือ เป็นผู้นำในการทำพิธีสู่ขวัญในโอกาสต่างๆ
 - เป็นผู้มีความสามารถในทางดนตรีพื้นบ้าน เช่น การละเล่นกลองยาวและตีโทน
 - มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถแต่งเนื้อเพลงฉ่อย และนำมาร้องให้สอดคล้องกับวาระและโอกาสงานต่าง ๆ
 - เป็นอาจารย์พิเศษให้ความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรมพื้นบ้านแก่นักเรียน และนักศึกษาในระดับต่างๆ เช่น ระดับประถมศึกษาโรงเรียนบ้านสะเตียง ระดับมัธยมศึกษาโรงเรียนวิทยานุกุลนารี โรงเรียนเพชรพิทยาคม ระดับอุดมศึกษา สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
 - เป็นวิทยากรให้กับชาวบ้านสะเตียง ในด้านฟื้นฟูงานประเพณีท้องถิ่นของชาวบ้านสะเตียง
 - เป็นผู้นำชุมชนในการฟื้นฟูการละเล่นพื้นบ้าน และเป็นหัวหน้าวงเพลงฉ่อยพื้นบ้าน
 - ฝึกซ้อมนักศึกษาเอกภาษาไทยให้เล่นเพลงฉ่อย และนำออกเล่นเพื่อให้นักศึกษาชมในงานวัน ภาษาไทยของสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
 - เป็นกรรมการตัดสินการประกวดเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านเพชรบูรณ์
 - เป็นวิทยากร และอาจารย์พิเศษบรรยายและสอนการละเล่นพื้นบ้านให้แก่
 - นักศึกษา
 - เป็นที่ปรึกษาการแสดง และการละเล่นพื้นบ้านของภาควิชานาฏศิลป์ สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
 - เป็นกรรมการศึกษาของโรงเรียนบ้านสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
 - เกียรติคุณที่ได้รับ
 - ได้รับการยกย่องว่าเป็นแม่ตัวอย่างในปี พ.ศ. ๒๕๒๓
 - ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้อนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมพื้นบ้านดีเด่น ของสำนักศิลปวัฒนธรรม สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒

เป็นบุคลากรทางวัฒนธรรมของหมู่บ้านสะเตียง อำเภอเมือง จังหวัด

เพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้รับประกาศเชิดชูเกียรติเป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศิลปะการแสดง(เพลงพื้นบ้าน) จากสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

2) นางจรงรักษ์ โฆษิตานนท์

- ประวัตินางจรงรักษ์ โฆษิตานนท์ นามสกุลเดิม วัฒนศัพท์ เกิดเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๔๗๔ อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ อยู่บ้านเลขที่ ๑๐๕ ถนน เพชรรัตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ สมรสกับนายชาญ โฆษิตานนท์ มีบุตรธิดารวม ๕ คน

- ประวัติการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๘๒ จบการศึกษาชั้น ป.๔ จากโรงเรียนผดุงวิทย์ อำเภอหล่มสัก

จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๔๘๖ จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนหล่มสักวิทยาคม

อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์



ภาพ 40 นางจรงรักษ์ โฆษิตานนท์

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ผลงาน

เป็นบุคคลที่มีคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริต นางจรงรักษ์ โฆษิตานนท์ เป็นกุลสตรีที่มีความเคร่งครัดในคุณธรรมและจริยธรรม มีความเมตตาสูง นำหลักธรรมทางพุทธศาสนาเป็นหลักในการครองเรือน เลี้ยงดูบุตรธิดา เป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมทาง พุทธศาสนาโดยทุ่มเททั้งแรงกายแรงใจชักชวนซึ่งนำผู้คนเข้ามาพัฒนาตนเองด้วยหลักธรรม จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรมแก้วเพชรบูรณ์ ที่โรงแรมโฆษิตฮิลล์ ให้เป็นสถานที่ฝึกอบรมการประพฤติปฏิบัติตนด้วยหลักธรรมแก่ บุคลากรและบุคคลทั่วไป เช่น จัดอบรมหลักสูตรการเสริมสร้างสมาธิเพื่อให้เกิดสติ การรู้จักตน วิธีพึ่งตนเองอย่างเป็นสุขและการสร้างปัญญาด้วยสมาธิ ฯลฯ พร้อมกับใช้เป็นสถานที่วิปัสสนาแก่บุคคลทั่วไปด้วย

เป็นบุคคลที่บำเพ็ญประโยชน์แก่สังคม นางจงรักษ์ โฆษิตานนท์ ได้สร้าง
คุณประโยชน์แก่สังคมทั้งด้านวัตถุและจิตใจ โดยการเป็นผู้นำในการ พัฒนาชุมชน ให้การสนับสนุน
กิจการทางด้านการศึกษา ศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม สังคม การเมือง และด้าน ธุรกิจ สรุปได้ดังนี้

- ด้านการศึกษา

เป็นที่ปรึกษา กรรมการ และเป็นผู้อุปการะคุณแก่สถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์
ตั้งแต่แรกเริ่มตั้งเป็น วิทยาลัยครูจนกระทั่งถึงปัจจุบัน ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไปทั้งในและนอกสถาบัน
สนับสนุนบริจาควัสดุครุภัณฑ์และร่วมกิจกรรมด้านการศึกษากับสถาบัน เช่น
ได้มอบเครื่องดนตรีไทยให้ภาคดนตรี และมอบชุดนาฏศิลป์แก่ภาคดนตรี เมื่อครั้งเป็นวิทยาลัยครู
สนับสนุนและให้บริการด้านสวัสดิการแก่สถาบัน เช่น บริจาคดิน หิน เพื่อทำ
ถนนเข้าหมู่บ้าน อาจารย์ เมื่อครั้งแรกเริ่มตั้งเป็นวิทยาลัยครู

เป็นวิทยากรบรรยายแก่นักศึกษาวิทยาลัยครูเพชรบูรณ์ในวันแม่ หัวข้อการ
เลี้ยงดูบุตรให้มีศักยภาพ

บริจาคที่ดินเพื่อสร้างโรงเรียนซับสีทอง ตำบลนาเฉลียง อำเภอหนองไผ่
จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นกรรมการโรงเรียนอนุบาลเพชรบูรณ์
เป็นกรรมการและผู้อุปการะคุณของโรงเรียนทั้งระดับประถม มัธยม และ
อุดมศึกษาหลายแห่งใน จังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นเจ้าของกิจการโรงเรียนโฆษิตวิทยา (โรงเรียนเอกชน) ระดับประถม มัธยม
และเป็นโรงเรียน เอกชนระดับมัธยมแห่งแรกในอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

ได้เขียนบทความลงหนังสือพิมพ์ไทยรัฐและหนังสือพิมพ์ท้องถิ่นโดยใช้
นามแฝงว่า จ.เพชรรัตน์

เป็นวิทยาทิพิเศษบรรยายในสถานศึกษา วัดและชมรมต่าง ๆ

- ด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม

เป็นกรรมการและผู้อุปการะคุณวัดทุกแห่งในจังหวัดเพชรบูรณ์

จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติธรรม แก้วเพชรบูรณ์ ที่โรงแรมโฆษิตฮิลล์

เป็นกรรมการสมาคมส่งเสริมวัฒนธรรมหญิงเพชรบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๓

เป็นกรรมการพุทธสมาคมจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๐๕

เป็นอนุกรรมการวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นกรรมการชมรมอนุรักษ์มรดกไทย

เป็นประธานกลุ่มปฏิบัติธรรมวัดเพชรวาราม อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

- ด้านสังคมและการเมืองการปกครอง

บริจาคที่ดินเพื่อสร้างกองบัญชาการกองพลทหารม้าที่ ๑ มูลค่ากว่า

๓ ล้านบาท พ.ศ. ๒๕๒๓

บริจาคที่ดินเพื่อสร้างตลาดสด และถนนแก่เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

เป็นกรรมการเหล่ากาชาดจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๑๒ - ปัจจุบัน

เป็นรองประธานไทยอาสาป้องกันชาติของอำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นกรรมการเลขานุการชมรมลูกเสือชาวบ้าน อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๓๘

เป็นประธานชมรมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ ปัจจุบันเป็นที่ปรึกษาสมาคม

สื่อมวลชน จังหวัด เพชรบูรณ์ พ.ศ. ๒๕๒๓-๒๕๓๑

- เกียรติคุณที่ได้รับ

เป็นแม่ดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี ๒๕๓๗

ได้รับพระราชทาน เสาเสมาทองคำ

ได้รับปริญญากิตติมศักดิ์ จากสถาบันราชภัฏเพชรบูรณ์

2.1.3.3 ผู้นำท้องถิ่น

1) พระยาเพชรรัตนสงคราม (เฟื่อง เฟื่องเพชร)

- ประวัติพระยาเพชรรัตนฯ นามเดิมว่า เฟื่อง เป็นชาวกรุงเทพฯ ได้ขึ้นมาทำมาหากินอยู่ทางเมืองเหนือตั้งแต่ยังหนุ่ม เคยอาสาไปทัพฮ่อทางเมืองหลวงพระบางและที่อื่นๆ ได้ประกอบคุณงามความดีไว้มาก เจ้าพระยาสุรสีห์วิสิษฐศักดิ์(เชย กัลยาณมิตร) เมื่อยังเป็นที่พระยาศรีสุรียรราชรวาวัติ สมุหเทศาภิบาลมณฑลพิษณุโลก จึงชวนเข้ารับราชการจนได้เป็นที่พระสงครามภักดี นายอำเภอเมืองน้ำปาด พ.ศ. ๒๔๕๐ เมื่อตำแหน่งผู้รั้งราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ว่างลง จึงได้รับแต่งตั้งให้ไปเป็นผู้ว่าราชการเมืองเพชรบูรณ์ ได้รับปูนบำเหน็จความชอบเลื่อนขึ้นเป็นที่พระยาเพชรรัตนสงคราม ผู้ว่าราชการเมืองเพชรบูรณ์เต็มตำแหน่งเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๒ เป็นสมุหเทศาภิบาลมณฑลเพชรบูรณ์ เมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๓ ถึงแก่อนิจกรรม เมื่ออายุได้ ๕๐ ปี

- ผลงานพระยาเพชรรัตนสงคราม (เฟื่อง) สามารถจัดระเบียบแบบแผน

ปกครองเมืองเพชรบูรณ์สำเร็จตามแบบมณฑลพิษณุโลก จนทำให้เมืองเพชรบูรณ์เจริญขึ้นมา

2) กำนันสิน อินทร์ทอง

- ประวัติกำนันสิน อินทร์ทอง เกิดเมื่อวันที่ ๗ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๒ เป็นบุตรคนที่ ๓ ของนายหนู นางสมบูรณ์ อินทร์ทอง มีพี่น้องร่วมท้องเดียวกันจำนวน ๑๐ คน เป็นชาย ๔ หญิง ๖ คน เกิดที่บ้านเกาะแก้ว ตำบลห้วย ร่วม อำเภอหนองบัว (ชุมแสง) จังหวัดนครสวรรค์ สมรสกับนางสาวเบญจวรรณ อุปกุตโต เมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๐



ภาพ 41 กำนันสิน อินทร์ทอง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- การศึกษา กำนันสิน อินทร์ทอง จบการศึกษาแค่ ป.๔ สาเหตุที่ไม่ได้เรียนต่อเพราะต้องออกไปช่วยพ่อแม่ทำนาหา เงินส่งที่ ๆ น้อง ๆ ได้เรียนหนังสือจบการศึกษาชั้นสูง ๆ ทุกคน เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๒ อพยพติดตามครอบครัวมาอยู่จังหวัดเพชรบูรณ์ ได้บรรพชาและอุปสมบทอยู่เป็นเวลา ๘ ปี (แปดพรรษา) สอบนักธรรมสนามหลวงได้ นักธรรมชั้นตรี โท เอก และสอบเทียบความรู้สามัญชั้น ม.๖ พร้อมกันนั้นได้ศึกษาดาราศาสตร์แพทย์แผนไทยที่ วัดโพธิ์ท่าเตียน กรุงเทพฯ เมื่อลาสิกขาบทสอบได้เภสัชกรรมแผนไทย (บ.ภ.)

- การทำงาน

พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน บ้านทรัพย์เกษตร หมู่ที่ ๔๕ ตำบล บ้านโคกน้ อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๑๔ ได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งกำนันตำบล ชับสมอทอด

- ผลงานการอุทิศตนทำงานในสังคม

เป็นที่ปรึกษาสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย และจังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นประธานลูกเสือชาวบ้านรุ่นที่ ๓ ของจังหวัดเพชรบูรณ์

ได้รับแต่งตั้งให้เป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้านของภาคที่ ๒

ได้รับแต่งตั้งให้เป็นวิทยากร โครงการแผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง ของจังหวัด

เพชรบูรณ์

ได้รับเชิญให้เป็นผู้บรรยายประวัติอำเภอบึงสามพัน ให้กับคณะต่างๆ ที่มา

ประชุมที่อำเภอบึงสามพัน

เป็นผู้รวบรวมและเรียบเรียงทำเป็นหนังสือ ประวัติอำเภอบึงสามพัน ประวัติ

หลวงพ่อบึงสามพัน

เป็นอาสาสมัครคุมประพฤตินักโทษของกรมราชทัณฑ์ (อสสค.)

- ผลงานบุญต่าง ๆ

เป็นประธานหาเงินสร้างพระอุโบสถ กุฏิ ศาลาการเปรียญ เเมรุ และอื่นๆ ที่วัด
ต่างๆ ขอมมา

เป็นประธานอุปการะการสอบนักธรรมสนามหลวงพระภิกษุ สามเณร ใน
อำเภอบึงสามพัน

เป็นประธานหาเงินสร้างห้องสมุดของโรงเรียนบึงสามพันวิทยาคมและ
ห้องสมุด การบริการการ ศึกษาออกโรงเรียน(กศน.) อำเภอบึงสามพัน

จัดหาที่ดินสร้างอำเภอบึงสามพัน สถานที่ตำรวจภูธร โรงเรียนบึงสามพัน
วิทยาคม สถานีอนามัย ประจำอำเภอ โรงพยาบาลบึงสามพัน กองกำกับตำบลภูธร สำนักงานขนส่ง
ของอำเภอบึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์

- ผลงานด้านการปราบปราม

พ.ศ. ๒๕๐๘ - ๒๕๒๐ ร่วมกับเจ้าหน้าที่ทหารจับแนวร่วมใต้ศึกสงเสปียง
อาหาร ยารักษาโรคและ อาวุธให้ผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์(ผกค.) ร่วมกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจับผู้ร้าย
ปล้นสดมภ์ราษฎร ลักโคกระบือ ชาวบ้านจำนวนหลายครั้ง

ฝึกอบรมราษฎรให้มีความรู้ มีความเข้าใจในการปกครอง การอยู่ร่วมกันให้
เกิดความสามัคคี รักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และขอการสนับสนุนจากทางหน่วยงานของราชการ
ฝึกฝนอาชีพไปเสริมอีกด้วย

- ด้านการศึกษาและดูงาน

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้เข้าฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครรักษาดินแดน (อส.) ของ
กระทรวงมหาดไทย หลักสูตร ๖๐ วัน ได้รับยศเป็นนายหมู่ของกองร้อยที่ ๘ อำเภอหนองไผ่ จังหวัด
เพชรบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๑๗ ได้เข้าฝึกอบรมอาสาสมัครคุมประพฤตินักโทษ (อสค.) ที่จังหวัด
พิษณุโลก หลักสูตร ๔ วัน ของกรมราชทัณฑ์

พ.ศ. ๒๕๑๘ - ๒๕๒๒ ได้เข้าฝึกอบรมของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ เช่น อบรม
กฎหมายชาวบ้าน อบรมจัดทำโครงการความจำเป็นพื้นฐาน(จปฐ) การจัดทำแผนพัฒนา ออกไปดูงาน
การเลี้ยงโคนม โคขุน ฝึกอบรมลูกเสือชาวบ้าน ฝึกอบรมเป็นวิทยากรลูกเสือชาวบ้าน เป็นวิทยากร
แผ่นดินธรรมแผ่นดินทอง

- ด้านการพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๔ - ๒๕๒๒ บ้านบึงสามพันเป็นหมู่บ้านบุกเบิก
จากไม่มีอะไรเลย ย่อมมีปัญหาต่อผู้นำใน สมัยนั้น ต้องต่อสู้อดทน ออกลิ้นเอาชีวิตเข้าแลกเพื่อมุ่งมัน
พัฒนาให้เจริญ เทียบเท่า หรือให้ดีกว่าบ้านเมือง อื่นที่เขาเจริญแล้ว ตัดถนนเข้าทุกหมู่บ้าน หาแหล่ง
น้ำเพื่ออุปโภคบริโภคให้สมบูรณ์ ขอติดตั้งไฟฟ้า แบ่งจัด สรรกัณฑ์ไว้เป็นที่สาธารณะ สร้างโรงเรียน

สร้างวัด สร้างสถานือนามัย แยกหมู่บ้าน แยกตำบลเพื่อรองรับ ความเจริญและอีกทุก ๆ อย่างที่ บึง
สามพันมีอยู่ขณะนี้

- เกียรติคุณที่ได้รับ

เหรียญทองมงกุฎไทย จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เหรียญสมนาคุณ หาโลหิตให้มากของภาคเหนือ ได้เข้าเฝ้าพระบาทสมเด็จพระ

พระเจ้าอยู่หัว

เหรียญเชิดชูเกียรติผู้บริจาคโลหิต จากหม่อมหลวงเกษร สนิทวงศ์ ณ อยุธยา

เลขาธิการกาชาดไทย

ได้รับโล่เกียรตินิยมจาก พลเอกอาทิตย์ กำลังเอก จากการทำเงินสร้างพระ

อุโบสถวัดบรรพตาราม เกินกว่า ๒๐ ล้านบาท

ได้รับโล่เกียรตินิยมจาก กระทรวงสาธารณสุข จากการทำวิทยากรรณรงค์

งดสูบบุหรี่โลก

ได้รับโล่และเกียรติบัตร ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียน จังหวัดเพชรบูรณ์

ได้รับเกียรติบัตร ประกาศนียบัตรจากวิทยาลัยการปกครอง

ได้รับประกาศนียบัตรแม่บ้านจากวิทยาลัยการปกครอง

ได้รับประกาศนียบัตรจากกรมราชทัณฑ์

ได้รับโล่เกียรตินิยมจากกองกำกับตำรวจภูธรจังหวัดเพชรบูรณ์เขต ๒

3) ดร. วิศิษฐ์ ไชยิตานนท์

- ประวัตินี้เกิดวันที่ 5 กันยายน 2502 สถานที่เกิด จังหวัดเพชรบูรณ์

ที่อยู่ปัจจุบัน 105 ถนนเพชรรัตน์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000



ภาพ 42 ดร.วิศิษฐ์ ไชยิตานนท์

ที่มา : <https://wisonk.wordpress.com>

- การศึกษา

นิติศาสตรบัณฑิต (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เนติบัณฑิตไทย

Master of Comparative Law, University of IOWA, U.S.A.

Master of International Management, THUNDERBIRD, U.S.A.

การศึกษามหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา) มหาวิทยาลัยนเรศวร

นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (สื่อสารการท่องเที่ยวและบันเทิง) มหาวิทยาลัยเกริก

ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต (พัฒนาสังคม) มหาวิทยาลัยนเรศวร

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ : ทวีติยาภรณ์ช้างเผือก ทวีติยาภรณ์มงกุฎไทย

จุดดัดจริตคุณาภรณ์

เหรียญกาชาดสมนาคุณชั้นที่ 2 เหรียญลูกเสือสดุดีชั้นที่ 2

- เกียรติประวัติ

นักพัฒนาประชาธิปไตยดีเด่น สมาคมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2540

นักพัฒนาเทศบาลดีเด่น สมาคมสื่อมวลชนจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542

“คนดีศรีแผ่นดิน” ศูนย์ปฏิบัติการทางการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจังหวัด

เพชรบูรณ์ พ.ศ.2546

ลูกที่มีความกตัญญูเกิดเวทีอย่างสูงต่อแม่ พ.ศ.2551 สภาสังคมสงเคราะห์แห่ง

ประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ผู้ทำคุณประโยชน์ต่อกระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2552

ศิษย์เก่าดีเด่น 20 ปีมหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.2553 ประเภท ศิษย์เก่าดีเด่นด้าน

การสร้างคุณประโยชน์แก่สังคมและสถาบัน

“ปราชญ์เพชรบูรณ์” องค์การบริหารส่วนจังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2555

ศิษย์เก่าเกียรตินิยม คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร พ.ศ.2557

- ประสบการณ์การทำงาน

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2529, 2531

กรรมการประสานงานสภาผู้แทนราษฎร (วิปรัฐบาล) พ.ศ.2529-2531

กรรมการวิสามัญพิจารณางบประมาณรายจ่ายแผ่นดิน ประจำปี พ.ศ.2531

ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม พ.ศ.2531-2533

ผู้ช่วยเลขาธิการรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2533-2534

สมาชิกสภาว่ารัฐธรรมนูญ จังหวัดเพชรบูรณ์ พ.ศ.2540

อุปนายกสมาคมกีฬา จังหวัดเพชรบูรณ์

ประธานชมรมลูกเสือชาวบ้าน จังหวัดเพชรบูรณ์

ประธานฝ่ายกฎหมายและกรรมการบริหาร สมาคมสันนิบาตเทศบาล
แห่งประเทศไทย

คณะกรรมการ การกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.2547-2551

สมาชิกสภาแห่งชาติ พ.ศ.2549

นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบูรณ์ พ.ศ.2542, 2543, 2547

ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญพิเศษ หอวัฒนธรรมนครบาลเพชรบูรณ์และหอ

ประวัติศาสตร์เพชรบูรณ์

กรรมการเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 1

อาจารย์พิเศษ หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รปด.) มหาวิทยาลัย

ราชภัฏเพชรบูรณ์

กรรมการจัดสร้างพุทธอุทยานเพชรบูรณ์

นายกสมาคมนิสิตเก่าจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จังหวัดเพชรบูรณ์

นายกสภามหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ พ.ศ.2555-2558

- ตำแหน่งปัจจุบัน

ประธานสภาวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์

ประธานสถาบันพัฒนาสำนักรักษ์เพชรบูรณ์

ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวัฒนธรรม เทศบาลเมืองเพชรบูรณ์

รองประธานกรรมการมูลนิธิพระพุทธมหาธรรมราชาเฉลิมพระเกียรติ ฯ

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมประจำจังหวัดเพชรบูรณ์

2.1.3.4 ประชาชนชาวบ้าน นายประทุม ชัยโถม

- ประวัติ นายประทุม ชัยโถม เกิดเมื่อวันที่ ๑๘ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๖ สำเร็จ

การศึกษาระดับปริญญาตรีจาก มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่

๑๒๖ หมู่ ๓ ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

- ผลงาน

สร้างสถานที่ท่องเที่ยวอ่างศิลา การ์เดินฮิลล์ขึ้นมา เป็นการลงทุนของตนเอง

สร้างพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทหล่ม

สร้างหอศิลป์กรรมกับธรรมชาติ เพื่อแสดงผลงานของตนเองและศิลปินระดับชาติ

เป็นผู้ริเริ่มรณรงค์เผยแพร่จิตรกรรมฝาผนังวัดนาทราย เป็นที่โด่งดังใน

ระดับประเทศ

เป็นผู้รณรงค์เผยแพร่การเล่น ฝีตาไม้

เป็นวิทยากรให้การอบรมร่วมกับศิลปินระดับชาติ เช่น อาจารย์สังคม ทองมี ดร.
ผดุง พรหมมูล อาจารย์สุชาติ วงศ์ทอง

เป็นครูผู้สอนศิลปะที่มีผลงานการแข่งขันทักษะในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
เป็นวิทยากรให้การอบรมและเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมให้แก่ศูนย์วัฒนธรรมและ
เป็นแกนนำสภาวัฒนธรรม

เป็นเลขาธิการศูนย์พัฒนาการเรียนการสอนศิลปศึกษา สามัญศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์

เป็นศิลปินแสดงศิลปะในโอกาสต่าง ๆ

หัวหน้าฝ่ายออกแบบ องค์การฟอกหนัง กระทรวงกลาโหม

กรรมการที่ปรึกษาสภาตำบล

กรรมการประชาคมอำเภอหล่มเก่า

กรรมการสภาวัฒนธรรมจังหวัดเพชรบูรณ์



ภาพ 43 นายประทุม ชัยโณม

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- เกียรติคุณที่ได้รับ

บุคคลผู้มีผลงานดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขานันทนาการ ระดับจังหวัด

เพชรบูรณ์

เป็นครูดีศรีเพชรบูรณ์ และบุคคลดีเด่นในด้านวัฒนธรรม ในระดับจังหวัด

2.1.4 วิถีชาวบ้าน

2.1.4.1 ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ

- ช่วงเวลา เทศกาลสารทไทยตรงกับวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐
- ความสำคัญประเพณีอุ้มพระดำน้ำ เป็นประเพณีที่มีเพียงแห่งเดียวใน

ประเทศไทย เกิดจากความเชื่อเกี่ยวกับ อภินิหารของพระพุทธรูปสำคัญคู่บ้านคู่เมืองคือพระพุทธรมหาธรรมราชา ซึ่งคนหาปลาสองสามีภรรยาทอดแห ได้ที่วังเกาะระสารในบริเวณลุ่มน้ำป่าสักในเขตตัวเมืองเพชรบูรณ์ จึงนำไปไว้ที่วัดไตรภูมิ เมื่อถึงเทศกาลสารท พระพุทธรูปองค์นี้จะหายไปและชาวบ้านจะพบมาเล่นน้ำที่บริเวณที่ค้นพบเดิม ดังนั้นในเทศกาลทำบุญสารท หลังจากทำบุญเสร็จแล้วจะมีพิธีอัญเชิญพระพุทธรมหาธรรมราชาลงเรือไปสรงน้ำที่วังเกาะระสาร แต่ปัจจุบันนำมาทำพิธีที่หน้าของวัดโบสถ์ชนะมารในวันแรม ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๐

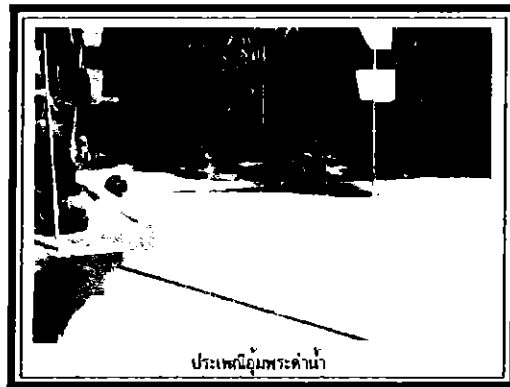


ภาพ 44 ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ(1)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- พิธีกรรม/กิจกรรม

1) จัดให้มีการตั้งศาลเพียงตาแล้วอัญเชิญพระพุทธรมหาธรรมราชามาประทับทำพิธีสวดคาถา โดยพราหมณ์ผู้ทำพิธีนั่งขวามือซ้าย แล้วอัญเชิญขึ้นบนบุษบกให้ประชาชนได้กราบไหว้บูชาและมีงานฉลองสมโภช



ภาพ 45 ประเพณีอุ้มพระดำน้ำ(2)

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

2) จัดให้มีพิธีอุ้มพระดำน้ำในตอนเช้าหลังทำบุญสารทโดยมีขบวนเรือแห่ นำไปโดยผู้ว่าราชการ จังหวัด เมื่อถึงบริเวณวัดโบสถ์ชนะมาร เจ้าเมืองพร้อมข้าราชการบริวารจะอุ้มพระ ลงดำน้ำ โดยหันหน้าองค์ พระไปทิศเหนือ ๓ ครั้ง ทิศใต้ ๓ ครั้ง ชาวบ้านจะโปรยข้าวตอก ดอกไม้และ ข้าวต้มกลีบ เมื่อดำน้ำเสร็จ ชาว บ้านจะตักน้ำรดศีรษะและรดกันเองเพื่อเป็นสิริมงคล

- สาระ ชาวบ้านเชื่อว่าถ้าทำพิธีอุ้มพระดำน้ำแล้วจะทำให้ฝนตกต้องตาม

ฤดูกาล

- ประวัติพระพุทธรูปมหาธรรมราชา วัดไตรภูมิ จ.เพชรบูรณ์

พระพุทธรูป พระพุทธรูปมหาธรรมราชา เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์คู่บ้านคู่เมือง ของจังหวัดเพชรบูรณ์ เคียงคู่กับหลวงพ่อบุญมีชัย พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ที่ประดิษฐานอยู่ที่วัด มหาธาตุ พระอารามหลวง จ.เพชรบูรณ์ เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ศิลปะลพบุรีทรงเครื่อง สร้างด้วย เนื้อทองสำริด หน้าตักกว้าง 13 นิ้ว สูง 18 นิ้ว ไม่มีฐาน มีพุทธลักษณะ พระพักตร์กว้าง พระโอษฐ์ แบน พระกรณียาวย่อยจรดพระอังสะ พระเศียรทรงชฎาเทริด หรือมีกะบังหน้า ทรงสร้อยพระศอก พาหุรัด ทรงประคดเป็นลายสวยงาม สาเหตุที่พระพุทธรูปองค์นี้ มีนามว่า พระพุทธรูปมหาธรรมราชา เนื่องจากพระวรกายสวมใส่เครื่องประดับของกษัตริย์นักรบสมัยโบราณ ชาวบ้านจึงพากันเรียก ขานว่า "พระพุทธรูปมหาธรรมราชา" สันนิษฐานว่า พระพุทธรูปมหาธรรมราชา สร้างในราวปี พ.ศ.1600 สมัยพระเจ้าชัยวรมันที่ 6 กษัตริย์แห่งอาณาจักรขอม ในระหว่างที่สร้างนั้นก็ได้นิมนต์พระภิกษุที่เป็น พระเกจิอาจารย์มาปลุกเสกด้วย และยังมีเรื่องเล่ากันว่าพระเกจิอาจารย์บางรูปสามารถรู้ภาษาสัตว์ได้ หลังจากสร้างเสร็จแล้วก็มีการฉลองสมโภช 9 คืน 9 วัน ครั้นเมื่อพระเจ้าชัยวรมันที่ 7 ครองราชสมบัติ ต่อจากกษัตริย์องค์ก่อน ก็ได้พระราชทานพระพุทธรูปมหาธรรมราชาให้กับพ่อขุนผาเมือง เพื่อเป็นการ เจริญสัมพันธไมตรี นอกจากนี้ยังได้มอบพระราชธิดา พระนามว่า นางสุขุมทาเทวี และพระราชโอรส พระนามว่า กมรเตงอัญศรีทราทิตย์ หรือศรีอินทราทิตย์ ต่อมาพ่อขุนผาเมืองกับพ่อขุนบางกลางทาว

ได้กอบกู้กรุงสุโขทัยคืนจากขอมสมาตโฆลญได้แล้วพ่อขุนผาเมือง จึงได้สถาปนาให้พ่อขุนบางกลางหา เป็นกษัตริย์ปกครองกรุงสุโขทัย ทำให้นางสุชมหาเทวีไม่พอพระทัย จึงได้โยนพระพุทธรูปมหาธรรมราชา ลงแม่น้ำป่าสัก และพระนางก็ได้กระโดดน้ำตาย เวลาผ่านไป ได้มีชาวประมงได้ไปหาปลาเวียงแห แต่ แล้วก็ได้พระพุทธรูปมหาธรรมราชา สถานที่พบนั้นคือวัดโบสถ์ชนะมาร(ซึ่งวัดโบสถ์ชนะมารในสมัยนั้นยัง ไม่ได้สร้าง) ซึ่งอยู่ในเขต อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ ชาวบ้านเห็นเป็นทิวศรรย์ คิดว่าพระพุทธรูปองค์นี้ คงเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ จึงช่วยกันนำขึ้นมาจากแม่น้ำป่าสัก หลังจากนั้นได้อัญเชิญไปประดิษฐาน ไว้ที่วัดไตรภูมิ พอถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 ซึ่งตรงกับวันสารทไทย ปรากฏว่าพระพุทธรูปมหาธรรมราชา ได้หายไปจากวัดไตรภูมิ ทำให้เจ้าอาวาส พระลูกวัดและชาวบ้านต่างพากันค้นหา ในที่สุดก็พบพระพุทธรูปมหาธรรมราชา ดำผุดดำว่ายอยู่บริเวณที่พบครั้งแรก จากนั้นเป็นต้นมา เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ เดือน 10 จึงมีการแห่พระพุทธรูปมหาธรรมราชาไปรอบเมือง จนถึงบริเวณหน้าวัดไตรภูมิ จากนั้นผู้ว่าราชการจังหวัดซึ่งเป็นตัวแทนของชาวเพชรบูรณ์ จะเป็นผู้อัญเชิญพระพุทธรูปมหาธรรมราชา ลงดำเนิน้ำทั้ง 2 ทิศ ซึ่งถือว่าเป็นสิริมงคลแก่จังหวัด จนกลายเป็นประเพณีอัญเชิญพระค่าน้ำของจังหวัดเพชรบูรณ์ จนถึงทุกวันนี้ ชาวเมืองเพชรบูรณ์ มีความเชื่อว่าประเพณีอัญเชิญพระค่าน้ำ จะทำให้ข้าวกล้าในท้องนา พืชผลทางการเกษตร เจริญงอกงาม ฝนฟ้าตกต้องตามฤดูกาล จนกลายเป็นประเพณีอันศักดิ์สิทธิ์ ความเชื่อในการอัญเชิญพระพุทธรูปมหาธรรมราชาค่าน้ำ ผู้ที่อัญเชิญจะต้องเป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเท่านั้น ทั้งนี้ ด้วยตำแหน่งดังกล่าว เทียบได้กับเจ้าเมืองในสมัยโบราณ ซึ่งเป็นใหญ่ที่สุดในเมือง ความเสียสละของผู้เป็นใหญ่ในนครที่มีความห่วงใยในทุกข์สุขของราษฎร และได้ชื่อว่าเป็นผู้ทะนุบำรุงพุทธศาสนาให้มั่นคงสืบไป พระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์องค์นี้ จะให้ผู้อื่นที่ไม่ใช่เจ้าเมืองอัญเชิญไปค่าน้ำแทนไม่ได้ หากปีใดไม่มีการอัญเชิญพระพุทธรูปองค์ดังกล่าวไปค่าน้ำ ชาวเพชรบูรณ์เชื่อกันว่าปีนั้นบ้านเมืองจะเกิดความแห้งแล้ง ข้าวยากหมากแพง และพระพุทธรูปองค์นี้จะหายไปด้วย

ประเพณีอัญเชิญพระค่าน้ำ ยังสะท้อนให้เห็นความร่วมมือเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวเพชรบูรณ์ ที่ต้องการสืบทอดและรักษามรดกทางวัฒนธรรมอันนี้ไว้ อย่างทรงคุณค่าตลอดกาลนาน ปัจจุบันพระพุทธรูปมหาธรรมราชา วัดไตรภูมิ ประดิษฐานในมณฑปวัดไตรภูมิ ต.ในเมือง อ.เมือง จ.เพชรบูรณ์ เฉพาะในช่วงเทศกาลสารทไทยของทุกปี ที่จะถูกอัญเชิญไปประกอบพิธีอัญเชิญค่าน้ำ ส่วนวันปกติประดิษฐานไว้ในมณฑป เพื่อให้ประชาชนได้บูชาสัก การะอธิษฐานจิตขอพร ปรากฏเป็นที่เลื่องลือว่า ใครได้มากราบไหว้บูชาพระพุทธรูปมหาธรรมราชา จะเกิดความสบายใจ ประสบความสำเร็จสมหวังในสิ่งที่ปรารถนาทุกประการ (มานิต นีรคุปต์ / อารีย์ สีแก้ว, 2553, บทความจาก อินเทอร์เน็ต)

2.1.4.2 พิธีกรรมและความเชื่อ

- 1) การบวงสรวงดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
- ช่วงเวลา เดือนมกราคมของทุกปี

- ความสำคัญ การบวงสรวงดวงพระวิญญาณของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช นั้น เป็นการ แสดงถึงความกตัญญู กตเวทิต์ที่มีแด่ผู้มีพระคุณต่อบ้านเมือง ซึ่งทางจังหวัดเพชรบูรณ์ได้ กำหนดให้มีการกระทำพิธีบวงสรวงทุกปี

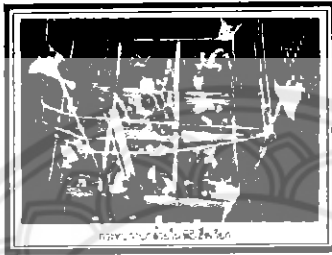


ภาพ 46 การบวงสรวงดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราช
ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- พิธีกรรม ก่อนจะเริ่มพิธี จะต้องมีการเตรียมการดังนี้
 - 1) จะต้องทำราชวัตร ฉัตร ๔ ธง ๔ สัปปะทน ๑ โต๊ะวางเครื่องสังเวยพระเก้าอี้ ในบริเวณมณฑลพิธี ล่วงหน้า ๑ วัน
 - 2) เครื่องสังเวย อันประกอบด้วย อาหารคาว อาหารหวาน ผลไม้ตามฤดูกาล ดอกไม้ รูปเทียน บายศรีใหญ่ ๙ ชั้น บายศรีปากชาม
อาหารคาวประกอบด้วยหัวหมู ไก่ เป็ด ปลาหนึ่ง ปูอย่างละคู่ไข่ต้มเท่าอายุเมือง
อาหารหวานประกอบด้วย ขนมต้มขาว ขนมต้มแดง ถั่วแดง นม เนย อ้อยควั่น ถั่วทอง อย่างละ ๒ จาน ผลไม้ตามฤดูกาล ๙ อย่าง ยกเว้นเงาะ ละมุด รูป ๙ ดอก เทียนเงิน เทียนทอง ๙ คู่ บายศรีใหญ่ ๙ ชั้น ๑ คู่ บายศรีปากชาม ๑ คู่
 - 3) เมื่อถึงวันพิธี ประธานในพิธีจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัย เสร็จแล้ว พราหมณ์ผู้ประกอบพิธีจะกล่าวโองการ หลังจากนั้นผู้ร่วมพิธีก็จะปักธูปเทียน เครื่องสังเวยถวายดวงพระวิญญาณเป็นอันเสร็จพิธี อนึ่งเมื่อธูปหมดดอกแล้วก็จะขอลาเครื่องสังเวยดังกล่าว
- สาระในการทำพิธีบวงสรวงดวงพระวิญญาณสมเด็จพระนเรศวรมหาราชนั้น เป็นความเชื่อในเรื่องรูปและ นาม (กายและวิญญาณ) เมื่อหมอดูรูปนามก็จะเสวยสุขบนสรวงสวรรค์ ทิพย์วิมาน นอกจากเป็นการแสดง ความกตัญญูกตเวทิตาแล้ว ผู้จัดทำพิธีก็จะได้รับความมั่นใจ กำลังใจ ในการประกอบกิจการงานเพื่อบ้านเมือง รวมทั้งเป็นสิริมงคลแก่ตนเองตลอดจนเป็นการรวมพลัง สามัคคีในหมู่คณะด้วย

2) พิธีเฮ็ดเวียก (พิธีสะเดาะเคราะห์)

- ลักษณะความเชื่อ เชื่อว่าเป็นการสะเดาะเคราะห์เพื่อกำจัดความชั่วร้าย หรือเหตุการณ์ร้ายๆ ที่จะเกิดขึ้นกับบุคคล เมื่อทำพิธีนี้แล้วสิ่งชั่วร้ายต่างๆ จะไม่เกิดขึ้น
- ความสำคัญพิธีเฮ็ดเวียก เป็นความเชื่อที่เชื่อถือสืบต่อกันมานาน โดยเชื่อว่าถ้าผู้ใดมีเคราะห์ร้าย หรือมีความ วิตกกังวล เกิดขึ้นเพราะมีสิ่งที่ไม่ดีมาทำให้เจ็บป่วยจึงต้องทำพิธีเฮ็ดเวียกเพื่อขจัดปัดเป่า เมื่อผ่านพิธีนี้แล้วจะมีความสุข สิ่งชั่วร้ายทั้งหลายไม่สามารถเข้ามาใกล้ได้



ภาพ 47 กระทบกบกล้วยในพิธีเฮ็ดเวียก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- พิธีกรรม พิธีเฮ็ดเวียก ผู้ประกอบพิธีจะนำเอากากกล้วยมาประดิษฐ์เป็นกระทงสี่เหลี่ยม ด้านในแบ่งเป็นช่อง ๙ ช่อง แต่ละช่องบรรจุข้าวดำ (ข้าวสุกมาคลุกกับน้ำผสมผงถ่าน) ข้าวแดง (ข้าวสุกคลุกกับน้ำสีแดง) อาหารคาว ที่ทำจากเนื้อสัตว์ และอาหารหวานต่างๆ ใส่ให้ครบ ๙ ช่อง ที่ขอบและมุมกระทงกากกล้วยจะประดับด้วยธง กระดาษสีต่างๆ ตัดเป็นรูปสามเหลี่ยมขนาดเล็กๆ เมื่อจัดเตรียมอุปกรณ์เรียบร้อยแล้วผู้สะเดาะเคราะห์จะ นั่งหันหน้าเข้าหากะทง ผู้ประกอบพิธี หรือหมอขวัญจะกล่าวคาถาและผูกแขนผู้สะเดาะเคราะห์ด้วยสายสิญจน์ ต่อจากนั้นจะนำเอากระทงไปทิ้งไว้ที่ทางสามแพร่งเป็นเสร็จพิธี

3) พิธีผูกขวัญ หรือสูขวัญ

- ลักษณะความเชื่อ เชื่อว่าทุกชีวิตมีเทพ หรือสิ่งเหนือธรรมชาติคุ้มครองและอวยชัยให้พร สามารถลดบันดาลความสุข ความสำเร็จ และกำจัดเภทภัยต่างๆ ไปจากชีวิตได้ หากทำพิธีบูชาได้ถูกต้อง



ภาพ 48 พิธีผูกขวัญ หรือสูขวัญ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ความสำคัญ ทำให้ผู้เข้าร่วมพิธีกรรมมีความเชื่อมั่นในตนเองในความปลอดภัย มีความเบิกบาน มีความรักสามัคคี ในหมู่คณะ และให้ความเคารพนับถือผู้อาวุโส

- พิธีกรรม พิธีผูกขวัญไม่กำหนดระยะเวลาและโอกาส ทำได้ตลอดปีตามโอกาสอันควรที่จะเสริมกำลังใจ หรือให้ มงคลชีวิต เมื่อจะทำพิธีผูกขวัญผู้ทรงคุณวุฒิประเภทหมอขวัญ เป็นผู้ทำพิธีด้วยการนำเครื่องบูชาที่เป็นบายศรีชนิดต่าง ๆ พร้อมเครื่องประกอบพิธี เช่น ไข่ต้ม ข้าวตอก ดอกไม้ หมู เห็ด เป็ด ไก่ แล้วแต่ชนิดของพิธีที่จะ ทำ เช่น พิธีการเกิด การบวช การแต่งงาน ฯลฯ โดยเลือกแต่สิ่งมงคลเข้าเป็นเครื่องประกอบพิธี

2.1.4.3 การละเล่นพื้นบ้าน

1) การเส็งกลอง (การแข่งขันตีกลอง)

- อุปกรณ์และวิธีการเล่น ได้แก่ กลองสองหน้า ไม้กลอง

- วิธีการเล่น ผู้เล่นใช้ไม้กลองตีกลองเพื่อให้มีเสียงดัง การตัดสินจะพิจารณาจากเสียงกลองที่ได้มาตรฐาน และลีลาการตีกลอง

- โอกาสหรือเวลาเล่น จะเล่นในงานประเพณีพื้นบ้าน งานเทศกาลต่างๆ เช่น งานบุญบั้งไฟ งานรื่นเริงประจำปี และงานเฉลิมฉลองต่างๆ



ภาพ 49 การเส็งกลอง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- คุณค่าการเส็งกลองเป็นการละเล่นพื้นบ้าน ที่มีคุณค่าอย่างยิ่งเพราะเป็นการสร้างเสริมความสามัคคีในหมู่คณะ ส่งเสริมการออกกำลังกาย สร้างสรรค์ผลงานด้านศิลปะหลายๆ ด้านประกอบกัน ได้แก่ ศิลปด้านการ แสดง ดนตรีและการละเล่น รวมทั้งงานหัตถกรรม

2) รำเสื่อเขบลาน

- อุปกรณ์ ได้แก่ เสื่อ ใบลาน กลองปี่ หรือกลองคู่ ๒ ลูก ม้องลูกใหญ่ ๑ ใบและฉาบใหญ่ ๑ คู่



ภาพ 50 รำเสื่อเขบลาน

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีการเล่น

1) ผู้รำจะสวมเสื่อเขบลาน (เสื่อขนยาวสีกรมท่า คอกลม และนำใบลานแห้งมาเย็บติดกับตัวเสื่อทำ เป็นลวดลายต่างๆ) หญิงจะนุ่งซิ่นมุกยาวแค้เช่า ชายก็จะใส่กางเกงขนาดครึ่งน่องหรือกางเกงขาก้วย สวมเสื่อม่อฮ่อม ทั้งชายและหญิงจะใส่แว่นตาดำ

2) ผู้รำเสื่อเขบลานนี้ จะรำเป็นคู่ๆ ทั้งชายและหญิง ไม่จำกัดจำนวนและอายุ จะมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับศรัทธาของผู้ที่รำเสื่อเขบลาน การรำก็จะรำไปตามจังหวะดนตรีซึ่งมีกลองปี่ ม้องและฉาบ ซึ่งนักดนตรีนี้จะหามนำขบวนรำเสื่อเขบลาน พร้อมกับร้องเพลงเป็นภาษาหล่ม สักเรียกว่า การเซ็งกาพย์

- โอกาสหรือเวลาที่เล่น การรำเสื่อเขบลานนี้ จะเล่นในเทศกาลเข้าพรรษา เทศกาลบุญบั้งไฟ โดยเฉพาะวันทำบุญบั้งไฟจะมี ขบวนแห่เพื่อนำไปบวงสรวงเจ้าพ่อผางแดง เพื่อให้เจ้าพ่อผางแดงพอใจและบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ในขบวนดังกล่าวก็จะมีรำเสื่อเขบลานด้วย

- คุณค่าการรำเสื่อเขบลานในเทศกาลบุญบั้งไฟ เป็นการรำบวงสรวงเจ้าพ่อผางแดงซึ่ง ชาวบ้านเคารพนับถือ มาก เพื่อบันดาลให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลเพียงพอก่อนการทำการเกษตร ผู้รำเสื่อเขบลานก็จะไม่มีการบังคับ ให้รำแต่ผู้รำจะร่วมกันรำให้สนุก

2.1.4.4 ตำนาน/นิทาน

1) ตำนานเมืองศรีเทพ

- เนื้อเรื่อง ที่บนเขาใกล้เมืองศรีเทพ มีฤๅษีสองตนเป็นเพื่อนรักกันมากสร้าง กุฏิอยู่ใกล้กัน ฤๅษีตนหนึ่งชื่อตาวัว อีกตนหนึ่งชื่อตาไฟ มีลูกศิษย์เป็นท้าวพระยาผู้ครองเมืองศรีเทพ วันหนึ่งฤๅษีตาไฟบอกกับลูกของท้าวพระยาผู้เป็นศิษย์ว่า น้ำในบ่อสองบ่อนี้เป็นน้ำศักดิ์สิทธิ์ ใครได้อาบน้ำในบ่อหนึ่งก็จะตาย แต่ถ้าเอาน้ำอีกบ่อหนึ่งมารด ก็จะฟื้นขึ้นมาใหม่ได้ ลูกของท้าวพระยานั้นไม่เชื่อ ฤๅษีตาไฟจึงตกลงจะทดลองให้ดู แต่ขอมันสัญญาจากลูกท้าวพระยานั้นว่าเมื่อฤๅษีตาไฟตายลูกท้าวพระยาจะต้องเป็นผู้เอาน้ำบ่อที่สองมารดให้คืนชีวิตใหม่ ลูกท้าวพระยาก็ก็นำน้ำบ่อที่สองมารด ฤๅษีตาไฟก็ลงไปบ่อที่หนึ่ง แต่ฤๅษีตาไฟต้องตายไปเพราะศิษย์ขาด ความเชื่อตรงไม่ทำตามสัญญาคือไม่เอาน้ำบ่อที่สองมารดให้ กลับหนีไปในเมืองเสียว



ภาพ 51 เมืองศรีเทพ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

กล่าวถึงฤๅษีตาวัวเคยไปมาหาสู่กับฤๅษีตาไฟอยู่เสมอ รู้สึกผิดสังเกตที่ไม่เห็นฤๅษีตาไฟมาเยี่ยมเยียนก็ออกไปตามหา เมื่อผ่านบ่อน้ำที่ใครอาบน้ำบ่อนี้ตาย ฤๅษีตาวัวเห็นน้ำในบ่อเดือดพล่านก็ทราบว่ามีเหตุเภทภัยเกิดขึ้นและค้นพบศพฤๅษีตาไฟในบ่อน้ำนั้น ฤๅษีตาวัวจึงรีบไปตักน้ำอีกบ่อหนึ่งมารดซากศพของฤๅษีตาไฟ ฤๅษีตาไฟฟื้นคืนชีวิตจึงเล่าเรื่องที่เป็นมาให้ฤๅษีตาวัวฟังแล้วว่าจะต้องแก้แค้นลงโทษลูกของท้าวพระยาให้หนักและจะลงโทษประชาชนทั้งหมดที่อยู่ใกล้เมืองและในเมืองอีกด้วย ฤๅษีตาวัวเตือนสติว่าอย่าลงโทษรุนแรงถึงขั้นนั้นเลยแต่ฤๅษีตาไฟไม่ฟัง จากนั้นจึงนิมิตว่าตัวหนึ่งขึ้นมาเอาพิษร้ายบรรจุในท้องวัวจนเต็ม แล้วจึงปล่อยวัวกายสิทธิ์ให้เดินรอบเมืองชูง่ารามด้วยเสียงอังก์ก้องตลอดเวลา ยามประตูเมืองเห็นผิด สังเกตก็รีบปิดประตูเมืองทันที วัวกายสิทธิ์เข้าเมืองไม่ได้จึงเดินวนเวียนอยู่รอบหน้าประตูเมือง พอประตูเมืองเปิดวัวกายสิทธิ์ซึ่งคอยที่อยู่แล้วนั้นก็ตรงรี่เข้าไปในเมือง พอถึงกลางใจเมืองท้องวัวกายสิทธิ์ก็ระเบิดแตกออกพิษร้ายแรงที่อยู่ในท้องวัวไหลพุ่งทำลายคนในเมืองศรีเทพตายหมด เมืองศรีเทพจึงเป็นเมืองร้างตั้งแต่บัดนั้น เป็นต้นมา

- สารนิทานเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นว่า เมืองศรีเทพเคยนับถือศาสนาพราหมณ์และเชื่อเรื่องเวทย์มนต์คาถา ซึ่งเป็นลักษณะร่วมของคนไทยทั่วไป นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าการไม่มีความเชื่อสัจธรรมและไม่รักษาคำพูดเป็นบ่อ เกิดแห่งหายนะ

2) เจ้าพ่อเมืองศรีเทพและเจ้าพ่อเมืองเสิง

- เนื้อเรื่อง มีเมืองหนึ่งชื่อว่าเมืองเสิง มีเจ้าเมืองเสิงปกครอง มีลูกชายหนึ่งคน เมื่ออายุได้ ๒๐ ปี ก็ อยากรจะมีคู่ครอง เจ้าเมืองเสิงจึงมาติดต่อและสู่ขอลูกสาวของเจ้าเมืองศรีเทพ ซึ่งเป็นเจ้าเมืองอีกเมืองหนึ่ง ฝ่ายเจ้าเมืองศรีเทพบอกว่าถ้าอยากได้ลูกสาวไปเป็นลูกสะใภ้จริง ก็ให้สร้างถนนให้เสร็จก่อนพระอาทิตย์ขึ้น มิฉะนั้นจะไม่ยกลูกสาวให้ เจ้าเมืองเสิงก็ตกลงจึงลงมือสร้างถนนหนองสอ หนองแปบ ฝ่ายเมืองศรีเทพกลัวว่าทาง เมืองเสิงจะมองไม่เห็นทางจึงยกโคมไฟขึ้นเพื่อให้เห็นแสงสว่าง ทางฝ่ายเมืองเสิงคิดว่าสว่างแล้วจึงเลิกสร้างถนน ถนนจึงไม่ถึงเมืองศรี-เทพ ดังนั้นจึงได้ชื่อว่าถนนขาด จอบ เสียมก็ปักทิ้งไว้หนองสอ หนองแปบ ขนมห ต่างๆ ที่เตรียมไว้ในพิธีแต่งงานก็สาตทิ้งที่ตรงนั้น ต่อมาตรงนั้นก็ได้ชื่อว่า ดงพญาสาด แล้วก็พากันกลับเข้า เมืองเสิงไปก็เป็นอย่างที่ทั้งสองฝ่ายก็ไม่ได้แต่งงานกัน ทางฝ่ายเจ้าเมืองเสิงคิดว่าเจ้าเมืองศรีเทพบิดพริ้ว ฝ่าย เจ้าเมืองศรีเทพก็คิดว่าเจ้าเมืองเสิงบิดพริ้ว ดังนั้นจึงเกิดสงครามต่างฝ่ายต่างหาคนมีฝีมือดีๆ มาสู้กันทำ สงครามกันทำให้ประชาชนในเมืองศรีเทพล้มตายเป็นอันมาก ฝ่ายประชาชนเมืองศรีเทพเห็นสงครามครั้งนี้จะ ฝ่ายแพ้ว จึงหนีเอาตัวรอดได้บ้างแต่ก็ส่วนน้อยและยังได้ขนข้าวของออกจากเมืองศรีเทพไปไว้ในถ้ำพระเขาลวก ซึ่งทุกวันนี้เรียกว่า ถ้ำพระเขาลวก และยังมีพระทองคำซึ่งพระสองที่น้องในเมืองศรีเทพเอาไปฝังไว้ที่บริเวณ หน้าถ้ำแต่ไม่มีผู้ใดเอาพระทองคำไปได้ ข้าวของต่างๆ ที่ขนย้ายไปปัจจุบันนี้ก็เป็นที่หินอยู่ที่บ้านใหญ่เมือง ศรีเทพและสถานที่ยกโคมไฟนั้นก็ได้ชื่อว่าหมู่บ้านน้ำโคม มาจนทุกวันนี้



ภาพ 52 ตำหนักศาลปู่เมืองเสิง

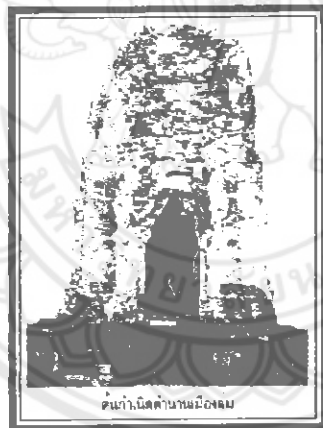
ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- สารนิทานเรื่องนี้ ต้องการอธิบายเกี่ยวกับชื่อสถานที่ว่าทำไมจึงเรียกว่า ถนนขาด ดงพญาสาด หรือน้ำน้ำโคม เป็นต้น นอกจากนี้ยังชี้ให้เห็นว่าความไม่รู้ ความเข้าใจผิดเป็น

สาเหตุที่ทำให้ไมตรีที่มีต่อกันสลายไป ทำให้เกิดสงครามระหว่างเมือง ทำให้ความรักของหนุ่มสาวต้อง
พินาศ เป็นการเตือนสติให้มีความรอบคอบ

3) ตำนานเมืองลุ่ม หรือเมืองเล้ง

- เนื้อเรื่องตำนานเมืองลุ่ม เป็นเรื่องเล่าเกี่ยวกับเมืองสองเมือง คือ ศรีเทพ
และวิเชียรบุรี ตำนานนี้กล่าวถึงเรื่องที่ ลูกสาวของเจ้าห้วยเล้งเมืองวิเชียรบุรี จะแต่งงานกับชายหนุ่ม
แห่งเมือง ศรีเทพซึ่งอยู่ใต้เมืองวิเชียรบุรีลงไป มี เรื่องเล่าว่า ขณะยกชั้นหมากจากเมืองศรีเทพขึ้นไป
วิเชียรบุรี มีการเกณฑ์ผู้คนไปด้วยเป็นจำนวนมาก ขณะเดินทางไปพักไปก็จะมีการขุดดินพูนถนนทำ
ทางเดินไปสู่เมืองวิเชียรบุรี เพราะหนทางเดินขณะนั้นเป็นเพียง ทุ่งหญ้ารกร้าง ณ ที่แห่งหนึ่งซึ่งเป็นที่
หยุดพัก ผู้คนในกองชั้นหมากก็ได้ขุดดินกันไปทำถนนคนละจอบสอง จอบ ได้เกิดสระใหญ่ขึ้นลูกหนึ่ง
ปัจจุบันเรียกว่า สระลงจอบ(ยังมีร่องรอยเห็นอยู่ชัดเจน) จากนั้นก็เดินทาง ไปจนเข้าดงมหาศาลและ
หนองไม้สอ ฝ่ายหญิงก็ยังมาไม่ถึงแต่เขาลาดกว่าจึงใช้วิธีชักโคมขึ้นเสา (มีข้อแม้ จากฝ่ายเจ้าสาวว่า
เจ้าบ่าวต้องมาถึงที่นัดหมายก่อนสว่าง) เมื่อมาถึงดงมหาศาลเจ้าสาวยังไม่ถึง แต่ฝ่ายชายเห็นโคมอยู่
บนยอดเสาแล้วจึงคิดว่าสว่างแล้วตนมาไม่ทัน จึงสาตขนมทิ้งแล้วยกขบวนชั้นหมากกลับ ที่นั่นได้ชื่อว่า
ดงมหาศาล



ภาพ 53 ต้นกำเนิดตำนานเมืองลุ่ม

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

เมื่อกลับไปถึงบ้านแล้วได้มีการผูกวัวธนูขึ้น แล้วเอายาพิษโปะวัวแล้วปล่อยให้
วิ่งรอบเมือง เมื่อยามไม่ เปิดประตูให้วั้นนั้นก็ร้องเสียงดังจนยามต้องเปิดประตูให้ พอเปิดประตูแล้ววัวก็
ยังวิ่งวนอยู่หลายรอบ ในที่สุดก็ล้มลงและชักตายในที่สุดโรคระบาดที่ออกจากวัวจึงแพร่ไป ผู้คนพากัน
ตกใจแตกตื่น มีคนตายเป็นจำนวนมาก ขณะนั้นมีฤาษีตนหนึ่งคิดจะมาช่วยเมืองนี้ พอมาถึงก็เห็นวัว
ท้องแตกตายแล้วก็เลยสาตยาทิ้งไว้ในวังน้ำนั้น เพราะถ้าเอายากลับก็จะเสียชื่อเสียง เมื่อยาลงไปในน้ำ

ก็ทำให้น้ำเดือดพล่านและไหลบ่าเข้าท่วมเมืองจน เมืองล่ม เลยได้ชื่อว่าเมืองล่มตั้งแต่นั้น แต่มีการเล่าอีกแบบหนึ่งเกี่ยวกับเมืองนี้ว่าเมืองเล็้ง เพราะเล็้งแสงจาก โคมไฟเป็นสำคัญ

- คติสอนใจ เป็นตำนานการสร้างเมือง โดยให้แนวคิดว่าจะทำการสิ่งใดให้มีสติมัน ให้พิจารณาอย่างต้องแท้เสีย ก่อนจึงปฏิบัติ

2.1.5 ภูมิปัญญา

2.1.5.1 ด้านการเกษตร

1) การทำให้มะพร้าวติดผลตก

- บุคคลหรือ กลุ่มบุคคล คือ ชาวบ้านตำบลนาป่า นาพี อำเภอมือง จังหวัด

เพชรบูรณ์



ภาพ 54 มะพร้าวที่ชาวนาปานิยมปลูก

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- องค์ความรู้ นำเอาเกลือ หรือน้ำเกลือที่เรารับประทานอยู่ทุกวันไปใส่ที่ทะเลยมะพร้าวที่กำลังออกดอกหรือกำลังมีผลเล็กๆ โดยโรยรอบๆ ทะเลยมะพร้าว เมื่อมะพร้าวได้รับความเค็มจากเกลือจะทำให้มะพร้าวติดผลตกกว่าเดิม หรือตัดแต่งเอาจากมะพร้าวที่แห้ง หรือลูกที่แห้งออกเสีย ตัดแต่งบ่อยๆ ให้สะอาด จะทำให้มะพร้าวลูกตก

- ประโยชน์ช่วยเพิ่มผลผลิตมะพร้าว ซึ่งจะช่วยให้มีรายได้เพิ่มขึ้น เป็นวิธีการที่ง่ายและประหยัด สามารถใช้แรงงานในครอบครัวทำได้

2.1.5.2 ด้านสุขภาพ

1) การอบสมุนไพร

- บุคคลหรือกลุ่มบุคคล คือ ชมรมสมุนไพร อำเภอมือง จังหวัดเพชรบูรณ์
- วิธีการ

1.1) นำสมุนไพรดังต่อไปนี้ คือ มะกรูดผานเป็นชิ้นหรือผ่าครึ่ง ๒ ลูก ใบขนาด ๒ กำมือ ตะไคร้ ๒ ต้นทุบ และหั่นเป็นท่อนเล็ก ๆ ขนาด ๑ - ๒ นิ้ว ใบมะกรูดฉีก ๑ กำมือ ใบส้มป่อย ๒ กำมือ ใบพลับพลึง ๒ ต้นหั่น ขนาด ๒ นิ้ว ใบเปล้าน้อย ๑ กำมือ ใบต้นและรากต้นคูณ ๒ กำมือ ขมิ้นชันทุบ ๗ - ๘ ชิ้น หัวไพลทุบ ๕ ชิ้น การบูร พิมเสน มาตำให้เดือด

1.2) การแต่งกายของผู้อบสมุนไพร ถ้าเป็นชายก็จะนุ่งผ้าขาวม้า หรือ กางเกงขาสั้น หญิงก็จะนุ่งกระโจมอก จึงจะทำให้ได้รับความร้อนได้ทั่วถึง เข้านั่งในกระโจม ใต้ที่นั่งจะมี หม้อต้มสมุนไพรและปิดกระโจมให้ไฉ่ล่ ศีรษะออกนอกกระโจม หรือเป็นกระโจมปิด บางแห่งจะทำ เป็นห้อง ๆ แล้วใช้ ใอน้ำผ่านเข้ามาในห้อง

1.3) ใช้เวลาอบประมาณ ๓๐ นาที - ๑ ชั่วโมง ให้เหงื่อออก



ภาพ 55 ตู้อบสมุนไพร

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

ผ่องใส

- ประโยชน์

บรรเทาอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ทำให้การไหลเวียนของโลหิตดี ผิวพรรณ

ช่วยผ่อนคลายทำให้ร่างกายสดชื่น

เชื่อว่าทำให้อาการชา อาการโรคอัมพฤกษ์ทุเลาลง

2) ยาบำรุงสุขภาพ (ยาอายุวัฒนะ)

- องค์ความรู้ ยาอายุวัฒนะขนานนี้ มีส่วนประกอบหรือส่วนผสมจากสมุนไพร

หลายชนิด คือ หนอนตายอยาก แห้ม ม้ากระทืบโรง ข้าวเย็นเหนือ ข้าวเย็นใต้ ดอกคำฝอย



ภาพ 56 ส่วนผสมยาสมุนไพรบำรุงสุขภาพ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีการรักษา นำสมุนไพรทั้ง ๖ ชนิดมาตากให้แห้ง โดยใช้อย่างละ ๑ กำมือ นำมาต้มในน้ำสุก ใส่น้ำพอประมาณ ไม่ต้องเคี้ยว เมื่อใช้ได้น้ำจะมีสีเหลืองไหลอ่อน รินน้ำยาต้มพักไว้ให้เย็นจะใส่ตู้เย็นก็ได้ มีรสขมปะแล่มจากรส ของแห้ง ใช้ดื่มแทนน้ำได้

- คุณค่าและประโยชน์ ยาขานานนี้มีสรรพคุณบำรุงเลือด ลดไขมันในเส้นเลือด ป้องกันมะเร็งและโรค เบาหวาน ทำให้การไหลเวียนในเส้นโลหิตสะดวก ร่างกายสดชื่นแข็งแรง

2.1.5.3 ด้านเทคโนโลยีพื้นบ้าน

1) เครื่องทึบพุดอย (เครื่องทึบอ้อย)



ภาพ 57 เครื่องทึบพุดอย

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ลักษณะและวิธีการใช้ ใช้ท่อนไม้ขนาดใหญ่ ๓ ท่อน สูงประมาณ ๒ - ๓ เมตร ตากเป็นลูกทึบ โดยทำที่ทึบอ้อยเป็นพุ่มไม้อีกท่อนวางตั้งชิดกัน จะซุดหรือแกะว่าสีกลงไปให้ส่วนพุ่มยื่นออกมาทับส่วนแก้ว หมุนประกบเข้าเพื่อกันพอดี ส่วนประกอบที่บอ้อยชนิดที่พุดอยมีแผ่นไม้เจาะรูครอบเข้าเดือยหลวมๆกับลูกทึบ มีลูกทึบตรงกลางเป็นลูก ทึบหลักสูงกว่าลูกทึบท่อนอื่น ซึ่งปลายลูกทึบท่อนกลางจะเข้าเดือยกับไม้คานหมุน ชาวบ้านเรียกว่า ไม้ คันซั้ง ใช้ยึดกับแอกวัวหรือควายที่ใช้หมุนเครื่องทึบอ้อย ฐานรองลูกทึบจะทำรางไม้ให้น้ำอ้อยไหลลงภาชนะได้สะดวก

เครื่องทึบอ้อย เป็นเครื่องมือทึบคั้นลำต้นอ้อยให้น้ำอ้อยไหลออกมา โดยใช้ วัว หรือควายดันลูกทึบให้ หมุนเพื่อบีบต้นอ้อยให้น้ำอ้อยไหลออกมา

- ประโยชน์ ใช้ทึบอ้อยเพื่อให้ได้น้ำอ้อยได้จำนวนมาก สะดวก รวดเร็ว และ ใช้แรงงานจากสัตว์เลี้ยงและคนในครอบครัว จึงช่วยประหยัดรายจ่าย

2) บั้งไฟ

- ลักษณะและวิธีการใช้ บั้งไฟเป็นงานประดิษฐ์กรรมโดยใช้เทคโนโลยีพื้นบ้านและวัสดุพื้นบ้านซึ่งได้แก่ ไม้ไผ่ ดินประสิว ถ่าน ไม้ฉำฉา ใช้จุดในพิธีบุญบั้งไฟหรือบุญหลวง

- วิธีการทำ นำไม้ไผ่ทั้งลำมาแบ่งเป็นส่วนหัวและส่วนหาง ส่วนหัวจะเป็นไม้ไผ่เปลือกหนาแต่น้ำหนักเบา ความยาวของหัวเท่ากับ ๓ เท่าของเส้นรอบวงลำไม้ไผ่ ส่วนหางใช้ความยาวตลอดลำของลำไม้ไผ่ เมื่อได้ไม้ไผ่ ขนาดตามต้องการแล้วทะลวงปล้องให้ทะลุถึงกัน เตรียมเชื้อเพลิงหรือภาษาถิ่นเรียกว่า หม้อ บรรจุน้ำในลำ ไม้ ไผ่ ซึ่งเป็นความลับของแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้บั้งไฟบ้านตนขึ้นสูงกว่าบ้านอื่น



ภาพ 58 ชบวนแห่บั้งไฟ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- การทำหม้อ มีวิธีการดังนี้ นำดินประสิวมา ๑ ส่วน และถ่านไม้ฉำฉา ๓ ส่วน สาเหตุที่ใช้ถ่านไม้ฉำฉาเพราะมีน้ำหนักเบากว่าไม้อื่นๆ แล้วมาตำรวมกัน บางหมู่บ้านนำดินประสิวมารดให้เปียกก่อน ดินประสิ่วให้เปียกเป็นอย่างดีแล้ว เอาถ่านไม้ฉำฉาใส่ลงไป กวนให้เข้ากัน จึงนำมาตำให้ละเอียดทดลองปั้นเป็นก้อนเล็กๆ แล้วเอารูปที่ติดลงจี้ดู ถ้าพุ่งขึ้นเป็นเลขหนึ่งไทย แสดงว่าใช้ได้ ต่อมานำกระบอกไม้ไผ่ส่วนหัวมาปิดด้านหนึ่งด้วยไม้เนื้อแข็ง กลมเท่ากับกระบอกไม้ไผ่ ความยาวประมาณ ๔ นิ้วมือ หาดินแห้งปั้นให้ละเอียดใส่เข้าไปทางด้านที่ยังไม่ได้ ปิดตอกเข้าไปให้แน่น ความหนาประมาณสองนิ้ว ต่อไปใส่หม้อที่ผสมไว้ครึ่งละ ๑ จอก (ประมาณครึ่งแก้วน้ำ) ตอกอัดเข้าไปให้แน่น โดยต้องตอกจอกละถึง ๑๐๐ ครั้งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญมากกว่าบั้งไฟจะพุ่งขึ้นสูงหรือระเบิดกลางอากาศ ถ้าตอกไม่แน่นเสมอกันแล้วจะมีโอกาสระเบิดมาก

เมื่ออัดหม้อ กะว่าเกือบเต็มแล้วใช้ดินปั้นและไม้เนื้อแข็งปิดเหมือนกับด้านแรก ยึดด้วยสลักทั้งสองด้าน นำเชือกปอที่มีความแข็งแรง มาพันรอบทั้งกระบอกไม้ไผ่ให้แน่น หาเหล็กหรือสว่านมาเจาะด้านใดด้านหนึ่งก็ได้ โดยการแบ่งส่วนกระบอกที่บรรจุหม้อเท่านั้นออกเป็น ๓ ส่วนเท่ากัน ให้ส่วนที่ ๑ จากด้านที่เจาะมีความกว้าง ส่วนที่ ๒ มีขนาดกลาง ส่วนที่ ๓ ให้ขนาดเล็ก (เจาะทะลุไม้และดินเข้าไปด้วย) เจาะวิธีนี้จะเรียกว่า บั้งไฟหลอด ถ้าเจาะส่วนที่มีขนาดเล็กทะลุดินและไม้ออกมาเพื่อใส่สายชนวนทางนั้นเรียกว่า บั้งไฟแปว นำเศษผ้ามาพันทางด้วยการชั่งให้มีน้ำหนักเท่ากับส่วนที่หัวที่บรรจุหม้อเอาไว้ โดยวิธีการมัดส่วนหัวและส่วนหาง เข้าด้วยกันเชือกปอที่แข็งแรง ระหว่างส่วนหัว

และส่วนทางนำเชือกมาลองถ่วงดู ให้มีน้ำหนักที่เท่ากัน ถ้าต้องการให้เกิดเสียงดัง ขณะที่บั้งไฟพุ่งขึ้นก็ ตัดลำไม้ไผ่เล็กๆ มาติดเข้าไปที่เรียกว่า โทวด มีการตกแต่งบั้งไฟ ด้วยสีอย่างสวยงาม

- ประโยชน์ บั้งไฟเป็นอุปกรณ์สำคัญในงานบุญประเพณีพื้นบ้านคือ งานบุญ บั้งไฟ ซึ่งเป็นงานที่จัดขึ้นในหมู่บ้าน เพื่อบูชาบวงสรวงท้าวผาแดงหรือเจ้าพ่อผาแดง ให้บันดาลฝนตก ต้องตามฤดูกาล

- งานบุญบั้งไฟเป็นงานที่ส่งเสริมความสามัคคี เพราะในการทำบั้งไฟต้องใช้ แรงกายจากชาวบ้านช่วย กันทำและภูมิปัญญาในการทำเพื่อให้บั้งไฟของหมู่บ้านตนมีความสวยงาม และเมื่อจุดแล้วทะยานขึ้นสู่ท้อง ฟ้าได้สูงและนานที่สุด การทำบั้งไฟเป็นการฝึกฝนความมานะพยายาม ความรอบคอบละเอียดถี่ถ้วนเพราะ ถ้าผิดพลาดบั้งไฟอาจจะระเบิดเป็นอันตรายได้

2.1.6 ของดีท้องถิ่น

2.1.6.1 อาหารคาว

1) ขนมจีนหล่มเก่า

ขนมจีนหล่มเก่าแตกต่างจากขนมจีนทั่วๆ ไป เส้นขนมจีนมีขนาดเล็ก นุ่ม ชุ่ม เป็นก้อนขนาดพอคำ แทนการจับเส้นเป็นหัว ขนมจีนหล่มสักเก่า รับประทานกับน้ำยา น้ำยาป่า น้ำพริก น้ำปลาร้าและผัก



ภาพ 59 ขนมจีนหล่มเก่า

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีทำ

การทำเส้นขนมจีนใช้ปลายข้าวสารเจ้าแช่น้ำให้อ่อนตัว แล้วนำไปโม่ให้เป็น แป้งกรองเอาน้ำออก นำก้อนแป้งไปต้มให้ครึ่งดิบครึ่งสุก แล้วนำมาโหลกให้เหนียว ผสมน้ำอุ่นลงไป เพื่อให้เหลวพอที่จะบีบผ่านรู กระจบอกขนมจีน ซึ่งแต่ละรูมีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ มม. นำแป้งที่ ผสมน้ำอุ่นแล้วใส่กระจบอกบีบเส้นลงใน หม้อน้ำเดือด แป้งจะสุกลอยขึ้นมา ใช้ตระแกรงช้อนเส้น ขนมจีนใส่ลงในน้ำเย็นจับเป็นก้อนขนาดพอคำ บีบให้ สะเด็ดน้ำ เส้นที่บีบใหม่ ๆ จะมีความนุ่ม เหนียว

- การทำน้ำยาน้ำพริก น้ำยาป่า น้ำปลาร้า

น้ำยา ใช้เครื่องปรุงประกอบด้วย เนื้อปลาต้มสุก โขลกละเอียด น้ำกะทิ เครื่องปรุงน้ำพริกแกงของน้ำ ยาประกอบด้วย พริกแห้ง ข่า ตะไคร้ หอม กระเทียม กะปิ กระชาย นำเครื่องปรุงไปต้มให้เปื่อยนำมาโขลกให้ละเอียดผสมกับเนื้อปลา น้ำกะทิ นำไปเคี่ยวให้ข้นปรุงรสด้วยน้ำปลา หรือน้ำปลาร้า

น้ำพริก เครื่องปรุงประกอบด้วย พริกแห้งแกะเมล็ด หอม กระเทียม เกลือ ข่า ตะไคร้ โขลกรวมกันให้ละเอียด นำไปผัดกับหัวกะทิ หอม เติมห่อลิสงคั่วป่น น้ำกะทิ เคี่ยวให้ข้น ปรุงรสด้วย น้ำตาลปีบ น้ำมันมะพร้าว เปรี้ยว และเกลือป่น

น้ำปลาร้า เครื่องปรุงประกอบด้วยปลาร้านำมาต้มกับน้ำให้สุก กรองเอาแต่น้ำ ใส่หัวหอมทุบ กระชาย ทุบ ตะไคร้ทุบ ปรุงรสด้วยพริกตำตองน้ำปลา น้ำตาลทราย และน้ำมันมะพร้าว

น้ำยาป่า เครื่องปรุงน้ำยาประกอบด้วย พริกแห้งเม็ดเล็ก กระเทียม ตะไคร้ กระชาย ข่า โขลกเครื่อง ปรุงน้ำยาป่าให้ละเอียดใส่เนื้อปลาต้มสุกโขลกรวมลงไป นำเครื่องปรุงที่โขลกแล้วนี้ไปละลายกับน้ำ ตั้งไฟพอเดือด ปรุงรสด้วยน้ำปลา น้ำปลาร้า ใส่ผักชีลาวหั่นฝอย

- ผัก มี 3 ประเภทคือ

ผักสด ได้แก่ ถั่วฝักยาวหั่นฝอย ใบแมงลัก ถั่วถั่วฝัก หัวปลี ใบสาระแหน่ ก

ผักสุก ได้แก่ กะหล่ำปลีหั่นฝอยลวกพอสุก ผักบุ้งลวก

ผักตอง ได้แก่ ผักกาดเขียวตองเปรี้ยวหั่นฝอย

- ประโยชน์ได้สารอาหารครบทุกชนิดจากเส้นขนมจีน และเครื่องประกอบที่

เป็นพืชผักต่างๆ

- แหล่งจำหน่ายริมแม่น้ำ ถนนนงพัตน์ อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์

2) ไก่ย่างวิเชียรบุรี

ไก่ย่างวิเชียรบุรีเป็นอาหารพื้นเมืองที่มีชื่อเสียง เพราะมีรสอร่อย เนื้อนุ่ม หนังกรอบ น้ำจิ้มมีหลายรส ร้านจำหน่ายไก่ย่างเหล่านี้จะตั้งอยู่ริมถนนสายสระบุรี-หล่มสัก ตรงทางแยกเข้าอำเภอวิเชียรบุรีมีหลายร้าน เจ้าดั้งเดิมที่สร้างชื่อเสียงและมีคนนิยมไปรับประทานมากที่สุดได้แก่ ไก่ย่างของนายทรง ซึ่งจ่าย หรือ ตาแป๊ะ ตั้งร้านอยู่ริมถนนสามแยกเข้าอำเภอวิเชียรบุรีต้นตำหรับอย่างแท้จริง ได้เริ่มขายไก่ย่างมาจนปัจจุบันนี้ เป็นเวลา ๔๐ ปีเศษ และเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๖ แม่ช้อย นางรำ แห่งหนังสือพิมพ์ไทยรัฐ ได้จัดลำดับให้ ไก่ย่างวิเชียรบุรีของตาแป๊ะ เป็นหนึ่งในสิบของอาหารยอดเยี่ยมประจำปี ๒๕๒๖



ภาพ 60 ไก่ย่างวิเชียร

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีทำ นำไก่ไทยที่แยกเอาเครื่องในออกแล้วหมักกับเกลือ พริกไทย กระเทียม รากผักชี โขลกละเอียดรวมกัน เติมน้ำจิ้มขาวหมักไว้พอให้เครื่องปรุงรสซึมเข้าไปในเนื้อไก่ จากนั้นนำไปย่างไฟอ่อนๆ ให้สุก หนังจะกรอบ น้ำจิ้มที่นิยมที่สุด คือ น้ำจิ้มกระเทียม โดยนำกระเทียม โขลกให้ละเอียดปรุงรสด้วยน้ำกระเทียมดอง เกลือ น้ำตาล นอกจากนี้ยังมีน้ำจิ้มที่มีรสชาติอีกหลายรส

- คุณค่าและประโยชน์ ไก่ย่างให้สารอาหารประเภทโปรตีน ไขมัน เป็นสารที่จำเป็นในการสร้างความเจริญเติบโตของร่างกาย

3) ข้าวจี

- ส่วนผสม ข้าวเหนียวนึ่งสุกนุ่ม เกลือป่นเล็กน้อย ไข่ไก่ตีพอให้ไข่ขาว รวมตัวกับไข่แดง ไม่ต้องให้ขึ้นฟู น้ำมันหมู หรือน้ำมันพืช

- วิธีการทำ โรยเกลือป่นเล็กน้อยลงบนข้าวเหนียวที่นึ่งสุกแล้ว นำไปปั้นให้เป็นก้อนขนาดไข่ไก่ โดยปั้นให้โอบรอบ ไม้เฝือกเลาขนาดตะเกียบ นำไปย่างไฟอ่อนๆ พอข้าวร้อนนำมาทาน้ำมันและไข่ ต่อจากนั้นนำไปย่างให้ผิว นอกเหลืองกรอบ

- ประโยชน์ข้าวจี เป็นอาหารประเภทอาหารว่าง นิยมรับประทานกันในฤดูหนาว ควรรับประทานในขณะที่ร้อน ถ้าข้าวจีเย็นความอร่อยจะลดลง จังหวัดเพชรบูรณ์ในฤดูหนาว อากาศหนาวจัด ชาวบ้านจึงก่อไฟผิงเพื่อให้เกิด ความอบอุ่นขณะผิงไฟจึงทำข้าวจีเป็นอาหารว่าง

ข้าวจีมีส่วนประกอบของข้าวเหนียวให้สารคาร์โบไฮเดรต ซึ่งเป็นแหล่งพลังงาน ไขมันให้พลังงาน และ ไข่ให้สารโปรตีนเสริมสร้างความเจริญเติบโต



ภาพ 61 ข้าวจี

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

2.1.6.2 ของหวาน

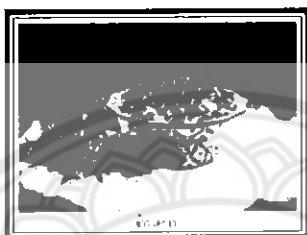
1) ข้าวแตงงา

ข้าวแตงงาเป็นอาหารหวานพื้นเมืองในเขตอำเภอตอนบนของจังหวัด

เพชรบูรณ์ รสชาติหวานจากน้ำอ้อย หอมกลิ่นงา มีความเหนียวนุ่ม

- เครื่องปรุง ได้แก่ ข้าวเหนียวนึ่งสุกร้อนๆ งาเจียง น้ำตาลอ้อย
- วิธีทำ โขลกงาเจียงให้ละเอียดแล้วใส่ข้าวเหนียวที่นึ่งสุกใหม่ๆ โขลกรวมกัน

เติมน้ำตาลอ้อยลงโขลกให้ส่วน ผสมเข้ากัน



ภาพ 62 ข้าวแตงงา

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

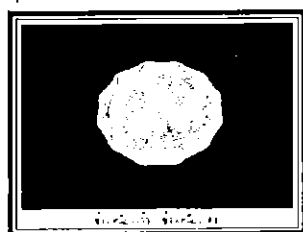
- คุณค่าได้สารอาหารคาร์โบไฮเดรตจากน้ำตาลอ้อย ข้าวเหนียว ได้ไขมันและเกลือแร่จากงา ซึ่งเป็นสารที่ให้พลังงานและเกลือแร่

2) ข้าวเหนียวแก้ว หรือข้าวเหนียวแดง

- ส่วนผสม ได้แก่ ข้าวเหนียว น้ำตาลทรายขาว มะพร้าวขูด สีส้มอาหาร และเกลือ

- วิธีการทำนึ่งข้าวเหนียวให้สุกสวย คั้นมะพร้าวเป็นกะทิชั้น ๆ ผสมเกลือพอมีสเค็มเล็กน้อย นำข้าวเหนียวลงคน ในน้ำกะทิพอลุกขลิกลึก(นูนข้าวเหนียว) แล้วนำไปผึ่งพอมาดเคี้ยวน้ำตาลทรายขาวพอเป็นยาง นำข้าวเหนียวลงกวนจนได้ที่ชิมรสหวานตามชอบ ยกลงบรรจุภาชนะตามต้องการ ข้าวเหนียวแก้วของเพชรบูรณ์ส่วน ใหญ่จะผสมน้ำใบเตย

- หากเป็นข้าวเหนียวแดงให้ใช้น้ำตาลทรายแดง หรือน้ำตาลตัน น้ำตาลปี๊บ แทนน้ำตาลทราย ส่วนกรรมวิธีการปรุงเหมือนกัน



ภาพ 63 ข้าวเหนียวแก้ว-ข้าวเหนียวแดง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- ประโยชน์ใช้เป็นอาหารหวานในครัวเรือน และนำไปเป็นของหวานในงานบุญต่าง ๆ มี สารอาหารประเภท คาร์โบไฮเดรตให้พลังงาน

2.1.6.3 ผัก

1) สะเดาหวาน

สะเดาหวานหรือสะเดาเพชรป่าสัก มีรสขมหรือฝาดเพียงเล็กน้อยปนรสมันเป็นพืชเอกลักษณ์และพืช เศรษฐกิจชนิดใหม่ของจังหวัดเพชรบูรณ์ สะเดาหวานเป็นชื่อที่รู้จักและนิยมบริโภคโดยทั่วไปของจังหวัดเพชรบูรณ์และชาวจังหวัดใกล้เคียง

สะเดาหวานเพชรป่าสักเป็นพืชยืนต้น ใบและดอกรับประทานเป็นผักได้มีรสขมอมฝาด ปลูกกันโดยทั่วไปในเขตจังหวัดเพชรบูรณ์ แหล่งที่มีมากและรู้จักกันดี ได้แก่ ท้องที่อำเภอหล่มสักและอำเภอหล่มเก่าโดยรู้จักกันในชื่อว่า สะเดาหวานหล่มสัก



ภาพ 64 สะเดาหวาน

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- สะเดาหวานที่รู้จักกันโดยทั่วไป มีอยู่ ๒ พันธุ์ คือ สะเดาหวานสนิท พันธุ์นี้เป็นพันธุ์ที่มีรสหวานจัดมันเล็กน้อย ยอดอ่อนสี สะเดาหวานไม่สนิท มีรสหวานอมขมเล็กน้อย (ขมอมฝาด) รสอร่อยเป็นที่นิยมบริโภคของคนทั่วไป ยอดอ่อนสีเขียวปนแดง

เมื่อประมาณต้นปี พ.ศ. ๒๕๒๖ นายจำเนียร ปฏิเวธวรรณกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบูรณ์ในขณะนั้น ได้มองเห็นความสำคัญของสะเดาหวานว่า จะเป็นพืชเอกลักษณ์และพืช เศรษฐกิจชนิดใหม่ของจังหวัด จึงได้มอบหมายให้สำนักงานเกษตรจังหวัดเพชรบูรณ์ดำเนินการประกวดการตั้งชื่อสะเดาหวานเสียใหม่ ผลปรากฏว่าได้ชื่อว่า สะเดาเพชรป่าสัก เป็นชื่อที่ชนะการประกวดจังหวัดจึงได้ถือเอาสะเดาเพชรป่าสัก เป็นพืชเอกลักษณ์ชนิดใหม่ที่จะต้องหาทางส่งเสริมและเผยแพร่ให้ประชาชนได้ปลูกกันมากขึ้น

- วิธีปลูก ใช้เมล็ดเพาะให้เป็นต้นกล้าแล้วนำไปปลูก

- คุณค่าและประโยชน์ ในเสเดาทั้ง ๒ ชนิดมีสารอาหารวิตามินเอ แคลเซียม ดอกและใบอ่อนใช้เป็นอาหาร

2.1.6.4 ผลไม้

1) มะขามหวานเพชรบูรณ์

มะขามหวานเป็นพืชเอกลักษณ์และพืชเศรษฐกิจของจังหวัดเพชรบูรณ์มาแต่ดั้งเดิมจนได้ชื่อว่า เมืองมะขามหวาน เมื่อเอ่ยถึงเมืองมะขามหวานประชาชนโดยทั่วไปก็เข้าใจเป็นอย่างดีเดิกันว่าหมายถึง เมืองเพชรบูรณ์ มะขามหวานของจังหวัดมีหลายพันธุ์ เช่น พันธุ์หมื่นจง พันธุ์สีทอง (พันธุ์นายหยัด) พันธุ์อินทผลาลัม พันธุ์สีชมพู พันธุ์ปากตุก พันธุ์นายเบื่อง พันธุ์หลังแตก พันธุ์น้ำผึ้ง พันธุ์โป่งตุม พันธุ์ผู้ใหญ่มาก เป็นต้น



ภาพ 65 มะขามหวานเพชรบูรณ์

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

พันธุ์หมื่นจง ปัจจุบันอยู่หมู่ที่ ๕ ตำบลหล่มเก่า (เขื่องวัดสระเกศ) อายุประมาณ ๑๕๐ ปี ปลูกโดย หมื่นจงประชาภิจ (ฉิม พุทธสิมมา) ไม่มีหลักฐานว่าหมื่นจงประชาภิจได้นำพันธุ์มาจากที่ใด ปัจจุบันโค่นต้นโต ประมาณ ๓ คนจับมือกันจึงจะรอบต้น กิ่งก้านถูกตัดทิ้งมากเพราะปกคลุมหลังคาบ้าน และยังได้ผลอย่าง สม่าเสมอ ลักษณะฝักโค้งเกือบครึ่งวงกลม มีความหวานจัด มีน้ำตาลร้อยละ ๔๒ และมีกรดทาทาริคร้อยละ ๑.๙๐

พันธุ์สีทอง (พันธุ์นายหยัด) เป็นพันธุ์ที่กลายมาจากพันธุ์หมื่นจง กล่าวคือ ประมาณ พ.ศ. ๒๔๘๓ นายหยัด กองมูล ได้นำเมล็ดมะขามหวานพันธุ์หมื่นจงไปปลูกในที่ดินของตน ประมาณ ๒๐ เมล็ด หลังจากนั้น ๗ ปี จึงมีผลปรากฏว่าเปรี้ยวที่สุด ๑๗ ต้น เปรี้ยวอมหวาน (มะยงชิด) ๑ ต้น หวานแต่ฝักเล็ก ๑ ต้น หวานจัดฝักใหญ่ที่สุด ๑ ต้น ต้นนี้คือ มะขามหวานต้นตระกูลพันธุ์สีทอง หรือพันธุ์นายหยัด ลักษณะใบ ใหญ่หนา ถ้าสมบูรณ์เต็มที่เกือบเท่าใบแค ยอดอ่อนออกใหม่ ออกสีชมพู-แดง ฝักกลม ฝักใหญ่มากโค้งเล็ก น้อย โค้งเป็นครึ่งวงกลมบ้าง ลักษณะเนื้อค่อนข้างเหลือง เนื้ออ่อนหนา รสหวานสนิท มีน้ำตาลร้อยละ ๔๒-๔๔ จำนวนฝักต่อกิโลกรัม ๓๐-๓๕ ฝัก

พันธุ์อินทผลัม เป็นมะขามพันธุ์เบา ฝักตรงโคนิด ๆ รสเปรี้ยวชนิด ๆ ต้นเดิม
อยู่ที่บ้านหนองเล ตำบล หินขาว อำเภอหล่มเก่า ฝักจะสุกระหว่างเดือนธันวาคม-มกราคม

พันธุ์ประกายทอง มะขามหวานพันธุ์นี้แต่เดิมชื่อพันธุ์ตาแป๊ะ ปลูกครั้งแรก
อำเภอชนแดน จังหวัด เพชรบูรณ์ ลักษณะประจำพันธุ์ มะขามหวานพันธุ์นี้เป็นพันธุ์กลางออกดอก
และติดฝักในเดือนพฤษภาคม ฝักยาวใหญ่โค้งงอไม่มีเหลี่ยม เมื่อฝักสุกเปลือกจะบางเป็นสีน้ำตาล เนื้อ
ฉ่ำเป็นทรายหนามีสีน้ำตาล เมล็ดเล็ก ฝักสุกในเดือนมกราคม

พันธุ์ศรีชมภู มะขามหวานพันธุ์นี้ นายอุดม ศรีชมภู ครูใหญ่โรงเรียนบ้านโคก
ตำบลน้ำร้อน อยู่บ้าน เลขที่ ๘๗/๑ หมู่ ๒ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผู้ตั้งชื่อมะขามพันธุ์นี้
ลักษณะประจำพันธุ์ มะขาม หวานพันธุ์นี้เป็นพันธุ์เบา ฝักตรงกลมใหญ่แบนเหมือนท้องปลิงหรือฝัก
ตรง เริ่มออกฝักในเดือนพฤษภาคม ฝัก สุกมีสีน้ำตาล เปลือกบางเนื้อหนาสีน้ำตาลอมเหลืองเมล็ดเล็ก
และล่อน รสชาติหวานกรอบ ฝักสุกในเดือน ธันวาคม

พันธุ์ปากดุก มะขามหวานพันธุ์นี้เดิมปลูกที่บ้านคลองปากดุก ตำบลปากช่อง
อำเภอปากช่อง อำเภอ หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ลักษณะประจำพันธุ์ มะขามหวานพันธุ์นี้เป็นพันธุ์
กลาง ติดฝักในเดือนพฤษภาคม โค้งแบนเล็กน้อย หรือโค้งปานกลาง ฝักสุกมีสีน้ำตาล เนื้อหนาฉ่ำ
ฝักสุกในเดือนธันวาคม

พันธุ์น้ำผึ้ง มะขามหวานพันธุ์นี้ นายวสันต์ เพชรบูรณ์ อดีตเกษตรอำเภอ
หนองไผ่ จังหวัดเพชร บูรณ์เป็นผู้ตั้งชื่อลักษณะประจำพันธุ์ มะขามหวานพันธุ์นี้เป็นพันธุ์เบา ติดฝักใน
เดือนพฤษภาคม ฝักเล็กยาว โค้งงอมาก ฝักสุกจะมีเนื้อหนา รสชาติหอมหวานคล้ายน้ำผึ้งแต่ฝาด ฝัก
สุกในเดือนธันวาคม

พันธุ์ขันตี มะขามหวานพันธุ์นี้ตั้งชื่อผู้ที่นำมาปลูกคนแรก คือ นายขันตี แก้ว
วงศ์ อยู่บ้านเลขที่ ๒๐ หมู่ ๑๑ ตำบลท่าพล อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์

- วิธีปลูกนิยมปลูกกันด้วยการทาบกิ่ง หรือกิ่งตอน ไม่นิยมปลูกด้วยเมล็ด
หากปลูกให้ถูกวิธีและดูแลรักษาดี จะ ให้ฝักภายใน ๓-๔ ปี

- คุณค่า ในมะขามมีสารอาหารที่ให้ประโยชน์คือ
คาร์โบไฮเดรต (น้ำตาล) ร้อยละ ๔๒

วิตามินซี

เกลือแร่ แคลเซียม

สารให้รสเปรี้ยว คือ กรดทาทาริก

- ประโยชน์

มะขาม เป็นพืชที่ให้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ได้แก่

ใบอ่อน นำไปประกอบอาหารปรุงรสเปรี้ยว

ใบแก่ เป็นสมุนไพรนำไปต้มน้ำอาบทำให้ผิวหนังสะอาดสดชื่น

ลำต้น กิ่ง นำไปทำเชียง เผาถ่าน

ดอก นำไปประกอบอาหาร

เนื้อ เป็นอาหาร, เครื่องดื่ม, ชัดผิวกาย, ชัดโลหะ

เมล็ด บดเป็นแป้งนำไปประกอบอาหารได้

รกหุ้มเนื้อมะขาม นำไปชัดโลหะให้เป็นเงางาม

เนื้อมะขามเปรี้ยว นำไปปรุงรสอาหารได้รสเปรี้ยว

มะขามหวานเพชรบูรณ์เป็นพืชเศรษฐกิจ ที่สร้างรายได้เป็นอย่างมาก

2.1.6.5 การถนอมอาหาร

1) เมล็ดแตงโมหนองไผ่

เมล็ดแตงโมหรือที่เรารู้จักกันในชื่อ เม็ดก้วยจี ของอำเภอหนองไผ่นั้นเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายส่งไป ขายทั่วประเทศและส่งไปถึงปาดังเบซาร์ ปีนัง จังโหลน การที่มีผู้นิยมกันมาก เพราะเมล็ดแตงโมของหนองไผ่ นั้นเมล็ดโต เป็นมันสวย รสกลมกล่อม ขบและแกะได้ง่าย เนื่องจากเมล็ดไม่บุงอ มีรสเค็มๆ มันๆ

- วิธีปลูกแตงโมหนองไผ่นี้เอาเมล็ดพันธุ์มาจากใต้หวัน ระยะเวลาปลูกในเดือน เมษายน-กรกฎาคม เมื่อเก็บผลแล้ว แกะเอาเมล็ดออกทำความสะอาด ตากแห้งแล้วเก็บเอาไว้ทำเม็ดก้วยจีตลอดปี

- คุณค่าทางอาหาร ในเนื้อเมล็ดแตงโมมีคุณค่าทางอาหารที่สำคัญ ไขมัน และคาร์โบไฮเดรต

- ประโยชน์ใช้เป็นอาหารว่าง ของขบเคี้ยว

2) ปลาส้ม

- เครื่องปรุง ได้แก่ ปลานิลหรือปลาตะเพียน เกลือ กระเทียม ข้าวสุก



ภาพ 66 ปลาส้ม

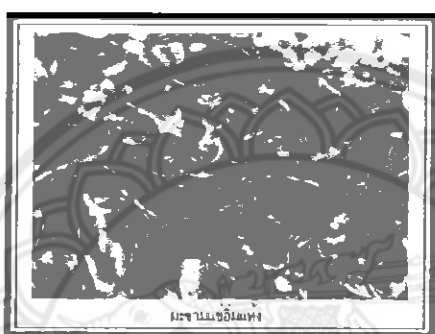
ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีทำ ขอดเกล็ดปลา ผ่าท้อง ควักไส้ทิ้งล้างให้สะอาดผึ่งไว้ นำเกลือโรยใส่ปลา พร้อมกระเทียมโขลกหยาบๆ และข้าวสุกเคล้าให้ทั่วบรรจุในถุงไม่ให้มีอากาศเข้าเก็บไว้ ๓-๕ วัน ปลาจะมีรสเปรี้ยวเค็มกลมกล่อม

- คุณค่าและประโยชน์ ได้รับโปรตีนจากเนื้อปลาโปรตีนเป็นสารอาหารที่สร้างความเจริญเติบโตให้ร่างกายและให้พลังงาน

3) มะขามแช่อิ่มแห้ง

- เครื่องปรุง ได้แก่ มะขามเปรี้ยวฝักดิบ เกลือ น้ำปูนใส น้ำตาลทราย



ภาพ 67 มะขามแช่อิ่มแห้ง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- วิธีทำ ลวกมะขามในน้ำเดือดแล้วโรยปูนขาวลงไป ต่อจากนั้นนำไปแช่น้ำเย็น ลอกเปลือกออกแช่ในน้ำปูนใส ผสมน้ำเกลือเล็กน้อย ผ่าแคะเมล็ดออก นำฝักมะขามที่ได้แช่น้ำเกลืออีก ๑ คืน เพื่อลดความเปรี้ยวของมะขามลง นำมะขามไปล้างผึ่งให้สะเด็ดน้ำ ต้มน้ำเชื่อมผสมเกลือเล็กน้อย พักไว้ให้เย็นจึงแช่มะขาม เมื่อครบ ๒๔ ชั่วโมง ก็รินน้ำเชื่อมมาอุ่นให้เดือดเติมน้ำตาลอีกเล็กน้อย ทำเช่นนี้ ๕ วัน จึงนำมะขามขึ้นจากน้ำเชื่อมใส่ ตะแกรงโปร่งตาก ๓ แดด แล้วนำไปบรรจุ

- คุณค่าและประโยชน์ ได้รับคาร์โบไฮเดรต และใยอาหารสูง

คาร์โบไฮเดรตเป็นสารอาหารแหล่งพลังงานใยอาหารช่วยทำงานของระบบขับถ่าย

4) มะขามกวน

- ส่วนผสมและอุปกรณ์ เครื่องปรุง ประกอบด้วย เนื้อมะขามเปรี้ยวสุกสับละเอียด หัวกะทิ มะพร้าวทึนทึกขูดฝอย แบะแซ น้ำตาลทราย นมข้นหวาน เกลือป่นเล็กน้อย

- วิธีการทำผสมหัวกะทิ น้ำตาลทราย แบะแซ เคี่ยวพอกะทิแตกมันใส่มะขามสับ เกลือป่น มะพร้าวทึนทึกขูดฝอย นมข้นหวานกวนให้ส่วนผสมเหนียวและงวดลงขนาดพอบั่นได้ ยกกรองให้เย็นปั้นเป็นแท่งห่อด้วยพลาสติกใสจะเก็บไว้ได้นาน

- คุณค่าและ ประโยชน์ มะขามกวนมีส่วนประกอบของน้ำตาล หัวกะทิ เนื้อมะพร้าวและนมข้นหวานซึ่งเป็นอาหารที่ให้สาร อาหารประเภทคาร์โบไฮเดรตให้พลังงาน มะขามเปรี้ยวมีสารที่ช่วยระบายท้อง มีฤทธิ์เป็นยาถ่ายอ่อนๆ จึงช่วยการทำงานของระบบขับถ่าย ปัจจุบันชาวบ้านจึงนำมะขามเปรี้ยวมาแปรรูปเป็นมะขามกวน ผลัดกันที่ ได้มีรสแปลกไปจากเดิม รสชาติอร่อยเป็นที่ชื่นชอบของผู้บริโภค ปัจจุบันมะขามกวนเป็นสินค้าของฝากพื้นเมืองที่ทำรายได้ให้กับผู้ผลิตไม่น้อยไปกว่ามะขามหวาน

2.1.6.6 เครื่องนุ่งห่ม

1) เสื้อหมากกะແຫ່ງ

- วัสดุ ผ้าฝ้ายไม่จำกัดสี ส่วนมากนิยมสีขาว
- วิธีการทำ นำผ้ามาตัดเป็นรูปสี่เหลี่ยมขนาดใหญ่สองเท่าของผู้สวมใส่

ความยาวแล้วแต่ชอบ หรือตามขนาดของผู้สวม หักขอบทั้งด้านล่างและด้านบน ด้านบนเดินด้ายห่าง รูดเป็นจีบ เย็บด้านข้างเป็นตัวเสื้อ ตัดผ้าขนาดนี้ว ถึงนี้ครึ่งเย็บเป็นสายสองเส้น นำเส้นผ้าไปตรงกับ ตัวเสื้อจากด้านนอกหน้าถึงด้านหลังเพื่อยึดตัวเสื้อไว้กับบ่า



ภาพ 68 เสื้อหมากกะແຫ່ງ

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

- การประยุกต์ใช้เสื้อหมากกะແຫ່ງ เป็นเสื้อที่ชาวบ้านโดยเฉพาะผู้สูงอายุใช้สวมใส่ในชีวิตประจำวันเพราะเป็นเครื่องนุ่งห่มอยู่กับบ้าน และนำไปใช้สวมใส่ในการละเล่นต่างๆ ของเด็กและ ผู้ใหญ่ในงานเทศกาลต่างๆ การสวมใส่เสื้อหมากกะແຫ່ງในการละเล่นจะนิยมใช้ผ้าที่มีสีสันต่างๆ ปัจจุบันเป็นต้นแบบของเสื้อสายเดี่ยว

2.1.6.7 หัตถกรรม

1) เครื่องหวายห้วยโป่ง



ภาพ 69 เครื่องหวายห้วยโป่ง

ที่มา : <http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>

เครื่องเรือนหวายแห่งอำเภอหนองไผ่ เป็นที่รู้จักของชาวเพชรบูรณ์และจังหวัดอื่นๆ ที่มารับซื้อไปจำหน่ายมาช้านาน มีการผลิตเป็นหัตถกรรมในครัวเรือน ทั้งในหมู่บ้านโดยเฉพาะที่ หมู่ ๑ ตำบลห้วยโป่ง อำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีผู้ประกอบการอาชีพนี้ราว ๓๐ คน ตัวอย่างในจำนวนผู้ผลิตที่มีฝีมือ เช่น นาย สมบูรณ์ ชัยดี นายมี สุทธิยะ โดยเฉพาะนายคำอ้าย สุทธิแก้ว เป็นผู้ประกอบการหลักโดยได้รับการถ่ายทอด ความรู้จากบรรพบุรุษสืบต่อกันมา

- วัสดุ วัสดุสำคัญที่ใช้ในการผลิตได้แก่ หวายซึ่งได้จากป่าเพชรบูรณ์ และสั่งซื้อจากที่อื่น ๆ แบ่งได้ ๓ ชนิด คือ

หวายเล็ก (หวายชุมพร) ใช้สำหรับถัก สานพื้นและผูกมัด

หวายกลาง (หวายยาง) ใช้สำหรับเป็นตัวยันเพื่อความแข็งแรง

หวายใหญ่ (หวายโป่ง) ใช้สำหรับขึ้นรูปเป็นโครงร่างของเครื่องเรือน

- วิธีทำ

1) การเตรียม หวายใหญ่จะต้องตัดและตัด ตามแบบของเครื่องเรือนแต่ละชนิดแล้วตัดโค้งงอ ตามรูปทรงที่ต้องการ ถ้าเป็นหวายแห้งต้องแช่น้ำก่อน หวายเล็กจะต้องจักตอกออกเป็นเส้นแล้วแช่น้ำเพื่อให้เหนียว

2) การขึ้นรูปเครื่องเรือน การขึ้นรูปขึ้นอยู่กับว่าเป็นเครื่องเรือนชนิดใด เช่น เก้าอี้ ก็นำส่วนขาพื้นและส่วนพนักพิงที่ตัดและตัดไว้มาประกอบเข้าด้วยกัน โดยใช้ตะปูและหวายมัด

3) การสาน หลังจากประกอบส่วนย่อยเรียบร้อยแล้วจะทำการสานด้วยหวายเล็กที่จักไว้การสานมีหลาย ลายขึ้นอยู่กับว่าจะสานพื้นเก้าอี้ พื้นเตียงหรือว่าสานพนักพิง

4) การตกแต่ง ใช้แก๊สเป่า ใช้กระดาษทรายขัดให้เรียบใช้ดินสอพองพอกหัวตะปู และขัด กระดาษทรายอีกครั้งหนึ่ง ทาสีและน้ำมันเคลือบเงา

- การประยุกต์ใช้ ผลิตภัณฑ์หัตถกรรมเครื่องหวาย ผลิตเป็นเครื่องเรือนหลายชนิด เช่น ชั้นวางของ เตียง เก้าอี้นอนเล่น(เก้าอี้เรตาร์) ชุดรีแอกอันประกอบด้วย โต๊ะ โซฟา และอาร์มแชร์ สามารถนำไปใช้สอยและดัดแปลงตกแต่ง บ้าน

การผลิตเครื่องหวายที่หนองไผ่ ควรได้มีการพัฒนาการออกแบบให้ทันสมัย และหลากหลายมากขึ้น นอกจากนั้นการปิดป่าเป็นผลให้ต้นทุนราคาหวายสูงขึ้น ควรมีการส่งเสริมเกษตรกรพื้นที่อื่นปลูกหวายเป็นอาชีพ สำหรับป้อนแหล่งผลิตเครื่องหวาย เพื่อให้อุตสาหกรรมนี้คงอยู่ได้ตลอดไป

2.1.7 Hip&Chic กับชีวิตปัจจุบัน

2.1.7.1 ตลาดถนนคนเดิน

1) คนเดินไทหล่ม



ภาพ 70 ตลาดถนนคนเดินไทหล่ม

ที่มา : <https://sites.google.com/site/nuslakhakoressort/reviews-thnn-khn-dein-thi-hlm>

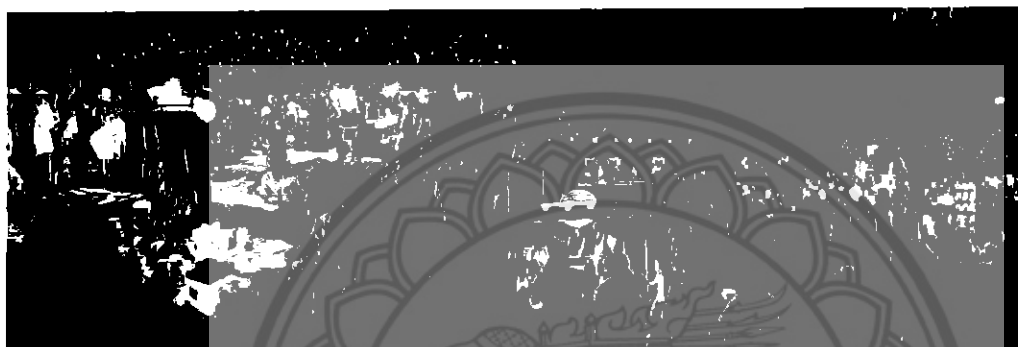
ถนนคนเดินไทหล่ม แหล่งช้อปปิ้งสุดฮิตในเพชรบูรณ์หากพูดถึงถนนคนเดินที่มีชื่อเสียงในจังหวัดเพชรบูรณ์ ดูเหมือนว่า ถนนคนเดินไทหล่ม แหล่งช้อปปิ้งยอดนิยมที่ตั้งอยู่บนถนนรมกิจ อำเภอหล่มสัก ตลอดสองฟากฝั่งถนนสายรมกิจนี้ยังคงเป็นบ้านเรือนไม้โบราณ 2 ชั้น ตั้งเรียงรายซึ่งถือว่าเป็นถนนสายเก่าแก่ของอำเภอหล่มสัก

ถนนคนเดินไทหล่ม เปิดทุกเย็นวันเสาร์ เวลา 17.00-22.00 น. พ่อค้าแม่ค้าซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวอำเภอหล่มสักจะมาตั้งร้านค้าเรียงรายตลอดถนนเส้นนี้ จำหน่ายอาหารพื้นเมืองที่หารับประทานยาก อาทิ ขนมจีนไทหล่ม ปิ้งไก่ข้าวเบือ ข้าวหลามพญาลิ้มแกง ฯลฯ สินค้าพื้นเมือง เสื้อผ้า เครื่องประดับ สินค้าทำมือของชาวบ้านที่สามารถซื้อเป็นของฝาก ของที่ระลึก

นอกจากนี้ยังมีการแสดงทางวัฒนธรรม ชุมสชาติการตีมีดโบราณ จากกลุ่มตีมีดบ้านใหม่ ที่สืบทอดช่างฝีมือมานานนับ 100 ปี จากช่างชาวเวียงจันทร์ การแสดงดนตรีพื้นเมือง มีกิจกรรมร่ำวงย้อนยุค ให้ชาวบ้านและนักท่องเที่ยวร่วมร่ำวงอย่างสนุกสนาน

2) ถนนคนเดินคนเพ็ดชะบูน

บรรยากาศถนนคนเดิน ถนนคนเพ็ด-ชะ-บูน สัปดาห์แรก 18 ธันวาคม 2558 นำวง Boat Dr.Fuu ศิลปินจากค่าย RS และ วง Smoker จากจังหวัดพิษณุโลก มาสร้างสีสัน รวมไปถึง "ปูสาด" โซน นั่งทานอาหาร ฟังดนตรีริมน้ำ นอกจากสินค้าทั่วไป มีโซนสินค้าวินเทจ สินค้าไอเดีย สินค้ามือสอง สินค้าแฮนด์เมด ให้เลือกซื้อเลือกหา รถคลาสสิกให้แก่ผู้ที่สนใจได้ชม และสวนสนุก ให้เด็กๆ ได้เพลิดเพลินเพิ่มความต่าง สร้างสิ่งใหม่ ไปพร้อมกัน



ภาพ 71 ตลาดถนนคนเพ็ดชะบูน

ที่มา : <https://sites.google.com/site/nustakhaokoresort/reviews>

2.1.7.2 สถานที่อื่นๆ

1) เม่ง เบเกอร์



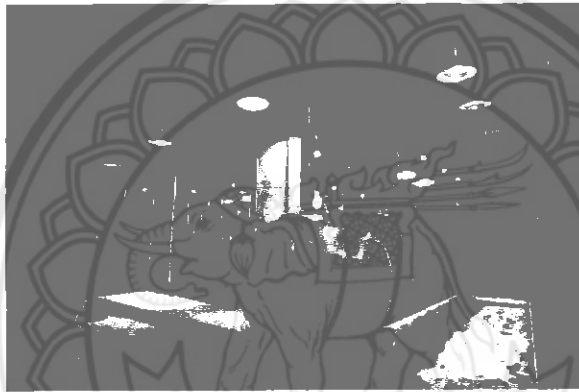
ภาพ 72 ร้านเม่ง เบเกอร์(1)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>



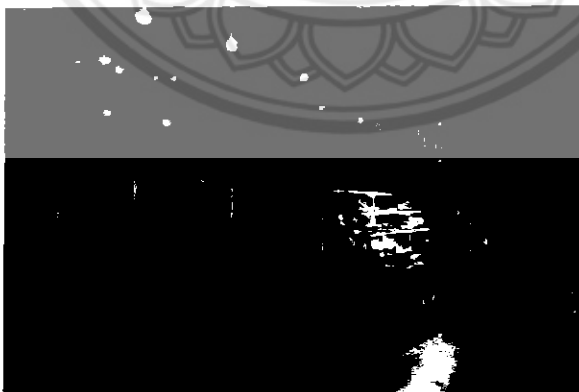
ภาพ 73 ร้านเม่ง เบเกอร์รี่(2)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>



ภาพ 74 ร้านเม่ง เบเกอร์รี่(3)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>



ภาพ 75 ร้านเม่ง เบเกอร์รี่(4)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>

ประเภท : ร้านกาแฟ เบเกอรี่

ที่ตั้ง : อำเภอเมืองเพชรบูรณ์

รายการอาหาร : กาแฟสด , ชา , เบเกอรี่ เค้ก

เมนูแนะนำ : เบเกอรี่

เวลาเปิด-ปิด : 10.00 – 17.00 น.

เบอร์โทรศัพท์ : 056711704

2) ร้านพญาหู้

ประเภท: โลฟส์สไตล์ อาหารและเครื่องดื่ม คาเฟ่ / กาแฟ

ที่ตั้ง : ถ.กลางเมืองพัฒนา ต.ในเมือง อ.เมืองเพชรบูรณ์ จ.เพชรบูรณ์

โทร : (+66) 869336833

เวลาเปิด: ทุกวัน 10:00 - 22:00



ภาพ 76 ร้านพญาหู้(1)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>



ภาพ 77 ร้านพญาหู้(2)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>

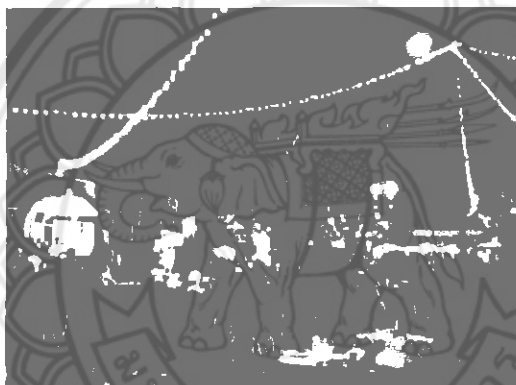


ภาพ 78 ร้านพญาหู้(3)

ที่มา : <https://www.wongnai.com/restaurants>

2.1.7.3 สวนสาธารณะเพชรบุรี

1) เทศกาลดนตรีในสวน



ภาพ 79 เทศกาลดนตรีในสวน(1)

ที่มา : <http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/review>



ภาพ 80 เทศกาลดนตรีในสวน(2)

ที่มา : <http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/review>

2) หอประวัติศาสตร์เพชรบุรี ตั้งอยู่ในสวนสาธารณะเพชรบุรี ถนนเพชรเจริญ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี อยู่ในการดูแลของกองการศึกษาเทศบาลเมืองเพชรบุรี

พิพิธภัณฑ์หอประวัติศาสตร์เพชรบุรี ปัจจุบันตั้งอยู่ในสวนสาธารณะเพชรบุรี ถนนเพชรเจริญ อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ตัวอาคารของพิพิธภัณฑ์แต่เดิมเป็นบ้านพักผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ยังคงลักษณะทางสถาปัตยกรรมของตัวบ้านดั้งเดิมไว้ ซึ่งตัวบ้านทำด้วยวัสดุไม้ เป็นอาคาร 2 ชั้น สภาพแวดล้อมยังคงเดิมไว้มากที่สุดและยังคงมีสภาพที่สมบูรณ์มาก พิพิธภัณฑ์แห่งนี้ถือว่าอยู่ใจกลางเมือง สามารถเดินทางไปได้ง่าย และอยู่ท่ามกลางสถานที่ราชการที่สำคัญของจังหวัดเพชรบุรี

ประวัติความเป็นมาของพิพิธภัณฑ์หอประวัติศาสตร์เพชรบุรีนั้น เมื่อครั้ง นายดิเรก ถึงฝั่ง อดีตผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ได้เป็นผู้มอบหมายให้นายเทศมนตรีในสมัยนั้น คือ ดร.วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ เพื่อไว้ใช้ประโยชน์ในกิจกรรมอื่นๆ เนื่องจากมีการจัดสรรงบประมาณจากส่วนกลางให้จัดสร้างศาลากลางจังหวัดและจวนผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรีหลังใหม่ จากนั้น ดร.วิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ จึงได้มีโครงการสร้างเป็นหอประวัติศาสตร์และสวนสาธารณะเพชรบุรี โดยได้ทำพิธีมอบอย่างเป็นทางการเมื่อ วันที่ 19 ธันวาคม 2548 และมีการปรับปรุง บูรณะเสร็จสิ้นจนเปิดให้เข้าชมได้ในปี พ.ศ. 2550 โดยรวบรวมวัตถุ สิ่งของ รูปภาพในอดีต ที่มีคุณค่าจากแหล่งต่างๆของจังหวัดเพชรบุรี มาเก็บไว้ โดยจัดแสดงเป็นห้องนิทรรศการ โดยวัตถุประสงค์ของการจัดสร้าง คือ ต้องการจะให้บ้านหลังนี้เป็นแหล่งเก็บข้อมูลทางประวัติศาสตร์ของจังหวัดเพชรบุรี และภายในตัวบ้านมีการแบ่งส่วนจัดแสดงออกเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ห้องประวัติศาสตร์ ห้องภาพเก่าในอดีต ห้องสมุด ซึ่งทั้งสามห้องนี้จัดแสดงอยู่ชั้นล่าง ส่วนอีกสามห้อง ได้แก่ ห้องบุคคลสำคัญ ห้องวัฒนธรรม และห้องนอนเจ้าเมือง จะจัดแสดงอยู่ชั้นสอง

ความสัมพันธ์ของหอประวัติศาสตร์เพชรบุรีที่มีต่อชุมชนในละแวกเดียวกัน และละแวกใกล้เคียง คือ การเข้าเป็นหนึ่งใน 12 จุดท่องเที่ยวของอำเภอเมืองเพชรบุรี โดยร่วมกับเทศบาลเมืองเพชรบุรี ในการมีรถนำชมโดยไม่เก็บค่าใช้จ่ายใดๆ เป็นการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวให้จังหวัดเพชรบุรี นอกจากนี้ยังมีสวนสาธารณะซึ่งได้ปรับปรุงให้เป็นลู่วิ่งออกกำลังกาย และมีการติดตั้งเครื่องออกกำลังกาย เครื่องเล่นสำหรับเด็ก และที่นั่งพักผ่อนสำหรับให้ชาวเพชรบุรีมาใช้ประโยชน์ได้ทุกวัน และยังมีในส่วนของลานกิจกรรมเพชรบุรี ซึ่งมีการสร้างน้ำพุดนตรีในสมัยนางธีรพร พรพุดธิพันธ์ ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีด้วย ลานกิจกรรมเพชรบุรีแห่งนี้ เป็นลานกว้างไว้สำหรับจัดกิจกรรมที่สำคัญของชาวเพชรบุรี นอกจากนี้ยังมีอาคารชั้นเดียวซึ่งอยู่ติดกับพิพิธภัณฑ์โดยสร้างขึ้นใหม่ใช้เป็นอาคารบริการฟิตเนสโดยไม่เก็บค่าบริการ และให้ประชาชนทั่วไปมาใช้ประโยชน์ได้

ลักษณะและประเภทของวัตถุที่จัดแสดง จะมีการจัดนิทรรศการแสดงผลแบ่งเป็น 6 ส่วน ได้แก่ ห้องประวัติศาสตร์ ซึ่งจัดแสดงสิ่งของโบราณวัตถุในยุคต่างๆ และเรื่องของเมืองเพชรบูรณ์ ตั้งแต่ พ.ศ.2486 – 2487 ห้องภาพเก่าเล่าอดีต มีการฉายภาพเก่าในอดีตที่สามารถเห็นการเปลี่ยนแปลงจากอดีตถึงปัจจุบันของเพชรบูรณ์ ห้องสมุด ซึ่งมีหนังสือสำคัญเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อบริการให้ประชาชนทั่วไปได้มาใช้บริการสืบค้นข้อมูล ห้องบุคคลสำคัญ จัดแสดงบุคคลสำคัญที่ทำคุณประโยชน์ให้จังหวัดเพชรบูรณ์ ห้องวัฒนธรรม จัดแสดงเกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีอัฐมพระค่าน้ำ และโบราณวัตถุ เครื่องดนตรี สุดท้ายคือห้องนอนเจ้าเมือง จัดแสดงสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆ ศาสตราวุธ โบราณวัตถุและในครั้งอดีต ห้องนี้เคยเป็นห้องนอนของเจ้าเมืองเพชรบูรณ์ด้วย นอกจากนี้ ยังมีส่วนจัดแสดงอยู่ภายนอกตัวบ้านด้วย ซึ่งวัตถุที่ใช้จัดแสดงจะเป็นวัตถุขนาดใหญ่และเครื่องใช้ในอดีต เช่น หิน โม่แป้ง เครื่องสีข้าว ไม้พายเรือ เป็นต้น

ลักษณะการจัดแสดง มีการให้เนื้อหาโดยมีป้ายข้อมูลติดลงกับบอร์ด การจัดแสดงของชิ้นสำคัญ จะจัดแสดงไว้ในตู้กระจก และวางไว้กับโต๊ะ เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้มองเห็นได้ง่ายของสำคัญและโบราณวัตถุ จะแสดงในตู้กระจกเพื่อป้องกันการสูญหาย เช่น ตำราพิชัยสงคราม ซึ่งถือว่าเป็นโบราณวัตถุที่ยังมีความสมบูรณ์อย่างมากและถือว่าเป็นของชิ้นสำคัญมากชิ้นหนึ่งของพิพิธภัณฑ์แห่งนี้

การจัดการวัตถุ ได้มีการทำทะเบียนวัตถุต่างๆที่จัดแสดงภายในพิพิธภัณฑ์ และมีการทำทะเบียนภาพไว้เพื่อป้องกันการสูญหายและเป็นการจัดระเบียบวัตถุให้เป็นหมวดหมู่ ซึ่งสภาพของการจัดแสดงจะมีทั้งนิทรรศการภายในตัวบ้าน และภายนอกตัวบ้าน โดยมีป้ายบอกข้อมูลต่างๆที่จำเป็น เช่น ชื่อวัตถุ ชื่อแหล่งที่มา ชื่อผู้บริจาค และยังมีการนำเสนอในรูปแบบอื่นๆ คือการนำเสนอภาพถ่ายเป็นวิดีโอ ภายในห้องภาพเก่าเล่าเรื่อง โดยมีภาพเรื่องราวเกี่ยวกับเพชรบูรณ์ในอดีตกว่า 50ภาพให้ประชาชนรุ่นใหม่ได้ศึกษา

การจัดกิจกรรมเพื่อการเข้ามาใช้สถานที่ของคนกลุ่มอื่นๆในชุมชน ทางพิพิธภัณฑ์ ได้มีห้องสมุดไว้บริการสืบค้นข้อมูล และมีคอมพิวเตอร์เก็บภาพสำหรับประชาชน นักเรียน นักศึกษาที่สนใจอยากขอข้อมูล ในส่วนของสวนสาธารณะรวมทั้งลานกิจกรรม มีประชาชนหรือหน่วยงานต่างๆได้เข้ามาติดต่อขอใช้สถานที่อยู่เรื่อยๆในช่วงเวลาเย็น ถือว่าเป็นสถานที่ที่ประชาชนชาวจังหวัดเพชรบูรณ์ให้ความนิยมมาใช้บริการอยู่เสมอ

กลุ่มคนที่เข้ามาใช้บริการ ค่อนข้างที่จะหลากหลายในแต่ละกิจกรรม ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา มหาวิทยาลัย ผู้ใหญ่ นักท่องเที่ยวในจังหวัดและต่างจังหวัด สนใจเข้ามาชมและทำกิจกรรมต่างๆ เป็นประจำ

ทางหอประวัติศาสตร์เพชรบุรี ได้มีการประชาสัมพันธ์อยู่ในการท่องเที่ยวของเทศบาลเมืองเพชรบุรี และมีการทำเว็บไซต์และเฟซบุ๊กเพื่อประชาสัมพันธ์ ให้ผู้ที่สนใจได้เข้ามาเยี่ยมชมได้

ความสำคัญของสถานที่/หน้าที่/บทบาท : เป็นสวนสาธารณะใจกลางเมือง ประกอบด้วยลานอเนกประสงค์ขนาดใหญ่เพื่อประกอบกิจกรรม ส่วนรวมงานพระราชพิธี รวมทั้งงานกิจกรรมของประชาชน มีสวนหย่อม ลู่วิ่งออกกำลังกายสถานที่จอดรถ และห้องสุขาสาธารณะ

ประวัติความเป็นมาของสถานที่: มีจวนถาวรหลังแรกสร้างขึ้นในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อครั้งตั้งมณฑลเพชรบุรีขึ้นเมื่อ พ.ศ.2442 เรียกว่า "จวนข้าหลวงมหาดไทย สมุทรเทศาภิบาลมณฑล" เป็นบ้านพักที่อยู่ประจำของสมุทรเทศาภิบาลมณฑลเพชรบุรี ต่อมามีการเปลี่ยนแปลง "จวนข้าหลวงจังหวัด" เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม 2548 สมันนายติเรก ถึงฝั่ง เป็นผู้ว่าราชการจังหวัดเพชรบุรี ได้มอบจวนและที่ดินให้เป็นสาธารณะสมบัติแก่ประชาชนชาวจังหวัดเพชรบุรี โดยนายวิศิษฐ์ โฆษิตานนท์ นายกเทศมนตรีเมืองเพชรบุรี เป็นผู้มอบเพื่อปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน สร้างแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ.2549 และในปัจจุบันได้ปรับปรุงจวนผู้ว่าให้เป็นหอเกียรติยศรวบรวมชีวประวัติผลงานบุคคลสำคัญผู้ทำประโยชน์และสร้างชื่อเสียงแก่จังหวัดเพชรบุรีและรวบรวมผลงานภูมิปัญญาท้องถิ่นและวิถีชาวบ้าน

ศิลปวัฒนธรรมหรือสิ่งที่มีอยู่ในบริเวณสถานที่: หอประวัติศาสตร์เพชรบุรี หรือบ้านแสนสุข ลานกิจกรรม น้ำพุ สวนหย่อม



ภาพ 81 บริเวณสวนหย่อม ของสวนสาธารณะเพชรบุรี

ที่มา : <http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/review>



ภาพ 82 ลานกิจกรรม ของสวนสาธารณะเพชรบุรี

ที่มา : <http://www.sac.or.th/databases/museumdatabase/review>

2.1.8 ของแฉะที่คนรุ่นใหม่สร้าง

2.1.8.1 เมล่อนเงินล้าน



ภาพ 83 คุณสถิตย์ ศรีใส

ที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php

“เมล่อน” ถือเป็นราชินีแห่งพืชตระกูลแตง โดยเมล่อนที่พบเห็นทั่วไปสามารถแบ่งชนิดของเมล่อนออกเป็น 3 กลุ่มใหญ่ ตามลักษณะของผล คือหนึ่ง “รีคเมล่อน” เป็นเมล่อนที่มีลักษณะของเปลือกภายนอกแข็ง มีลายขรุขระเล็กน้อย สอง “เน็ตเมล่อน” เป็นเมล่อนที่มีลักษณะของเปลือกมีลายร่างแหแต่คลุมเปลือกด้านนอกไว้ สาม “เมล่อนผิวเรียบ” หรือที่นิยมเรียกกันว่า แคนตาลูป

ส่วนรูปแบบการปลูกเมล่อน หรือ แคนตาลูป ที่นิยมปลูกในบ้านเรานั้นมี 3 แบบ คือ ปลูกในถุง (มีค้ำ), ปลูกในแปลง (มีค้ำ), และปลูกบนดิน (ไม่ต้องมีค้ำ ปล่อยให้เลื้อยไปบนพื้นดิน)

เมล่อน หรือแคนตาลูปนั้น ถือเป็นผลไม้ที่มีมูลค่าสูง แต่ก็พืชที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด มีโรคและแมลงศัตรูคอยทำลายทุกระยะของการเจริญเติบโต



ภาพ 84 ต้นอ่อนเมล่อน

ที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php

ด้วยเป็นพืชอายุสั้น สามารถทำเงินได้เร็วสำหรับเกษตรกรผู้ปลูก ทำให้เกษตรกรมือใหม่จำนวนมากให้ความสนใจ แต่เชื่อว่าประสบผลสำเร็จกันทุกรายไป การปลูกเมล่อนนั้น ต้องมีความรู้ในการปลูกและการดูแลเสียก่อน และที่สำคัญคือ การเอาใจใส่ดูแลรักษา

คุณสฤติย์ ศรีใส บ้านเลขที่ 67 หมู่ที่ 9 ตำบลวังศาล อำเภอวังโป่ง จังหวัดเพชรบูรณ์ โทร. (096) 079-6219 ชายหนุ่มที่จบปริญญาตรี จากมหาวิทยาลัยนเรศวร คณะเกษตรศาสตร์ สาขาเทคโนโลยีชีวภาพ ซึ่งเป็นสาขาที่เรียนมาทางด้านตัดแต่งพันธุกรรมพืช แต่มีความสนใจที่จะปลูกเมล่อน

แม้จะไม่ได้จบมาทางด้านพืชสวนโดยตรง ปัจจุบันถือได้ว่า ชายผู้นี้เป็นคนหนึ่งที่ประสบผลสำเร็จในการปลูกเมล่อนระดับแนวหน้าของประเทศ

คุณสฤติย์ เริ่มจากกู้เงินมาลงทุน เป็นหนี้นับล้านบาท เพียง 1 ปีเศษ ก็สามารถปลดหนี้ได้จากการปลูกเมล่อนในโรงเรือน เพียง 10 โรงเรือน โดยใช้แรงงานเพียงตนเอง และคุณพ่อ คุณแม่ เท่านั้น แต่มีรายได้ต่อเดือน เฉลี่ย 100,000 บาท คุณสฤติย์ เล่าย้อนกลับไปเมื่อ 2 ปีที่แล้วว่า รู้จักเมล่อนจากการที่มีโอกาสไปฝึกงานสมัยเรียนตอนปี 4 ที่สวนเมล่อนไฮโดรกรีนฟาร์ม อำเภอวังทอง จังหวัดพิษณุโลก ฝึกงานอยู่ที่นั่น ราว 4 เดือน ก็ได้เรียนรู้การปลูกเมล่อนมาจากที่นั่น ซึ่งจุดประกายความคิดที่อยากจะปลูกเมล่อนให้กับตนเอง

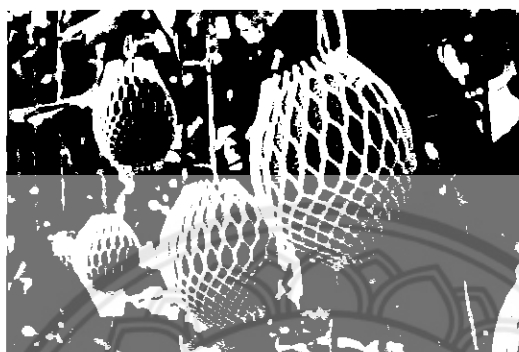


ภาพ 85 ต้นเมล่อนในโรงเรือน

ที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php

หลังเรียนจบ ก็คิดจะมาต่อยอดความรู้ที่ได้มาจากการฝึกงานในครั้งนั้น จบมาก็มาช่วยที่บ้านทำนา และปลูกผักทั่วไป ราว 2 เดือนได้ ต่อมาก็มีรุ่นพี่ที่เคยทำงานที่สวนเมล่อนไฮโดรกรีนฟาร์ม ออกจากงานมาชักชวน

“ตนเองที่ยังว่างงานอยู่ ไปขายปุ๋ย ขายยา ตนเองก็ลองไปทำดู ทำได้เพียงเดือนเดียวก็ขอลาออก เพราะคิดว่าตนเองไม่ชอบ และรุ่นพี่คนเดิมก็ได้ลาออกมาพร้อมกัน ซึ่งตัวรุ่นพี่เองก็มีทุนอยู่ก้อนหนึ่ง รุ่นพี่ก็มาทำโรงเรียนปลูกเมล่อนก่อนตนเองสัก 1 ปี ตนเองก็สนใจที่อยากจะทำโรงเรียนปลูกเมล่อนบ้างเหมือนกัน ในช่วงนั้นก็พยายามขอเงินทุนจากทางบ้าน”



ภาพ 86 เมล่อน

ที่มา : http://www.matichon.co.th/news_detail.php

สายพันธุ์เมล่อน ที่ปลูก สำหรับสายพันธุ์เมล่อนที่คุณสถิติปลูก มี 2 สายพันธุ์หลัก คือ

หนึ่ง สายพันธุ์เนื้อสีส้ม พันธุ์ “พอท ออเรนจ์” อายุสั้น แม้การต้านทานต่อโรคต่ำ แต่ถ้ามีการจัดการที่ดี พันธุ์นี้จะให้ผลผลิตต่อต้น หรือต่อไร่สูง น้ำหนักผลดี รสชาติดีมาก คุณภาพความหวานสูง เนื้อนิ่ม และกลิ่นหอม ถูกปากคนรับประทาน

สอง เนื้อสีเขียว พันธุ์ “กรีนเนต” ที่โดดเด่นเรื่องรสชาติหวานจัด เนื้อกรอบ และมีกลิ่นหอม โดยสายพันธุ์ พอท ออเรนจ์ และ กรีนเนต จะมีตาข่ายที่ผิว ทั้ง 2 สายพันธุ์ (ทวีศักดิ์ ชัยเรืองยศ, 2558. บทความจากอินเทอร์เน็ต)

2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับทฤษฎีการออกแบบ

2.2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบหนังสือ

สิ่งที่ต้องกำหนดและวางแผนก่อนการออกแบบหนังสือก่อนจะทำการออกแบบหนังสือ นั้น มีเรื่องที่จะต้องกำหนดและวางแผนเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบ ดังนี้

ก่อนที่จะทำการออกแบบ นักออกแบบจะต้องพยายามหาข้อมูลจากผู้เขียนหรือสำนักพิมพ์ถึงวัตถุประสงค์ในการเขียนหรือจัดทำหนังสือ และต้องทราบถึงลักษณะของผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมายว่าเจตนาจะมุ่งที่ใครเป็นหลักและคนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมและความชอบไม่ชอบอย่างไร

นอกจากนี้ยังต้องทราบให้ชัดเจนว่าผู้เขียนมีความคิดหลักหรือแนวคิดเบื้องหลังของหนังสืออย่างไร รวมทั้งเป็นหนังสือประเภทใดและควรจะมีบุคลิกภาพแบบไหน

2.2.1.1 กำหนดขนาดและรูปแบบของหนังสือ

เมื่อเทียบกับหนังสือพิมพ์และนิตยสารแล้ว หนังสือสามารถจัดทำได้หลายขนาด และหลายรูปแบบมากกว่า ซึ่งในการเลือกขนาดและรูปแบบที่เหมาะสมนี้จะต้องดูจากวัตถุประสงค์ และประเภทของหนังสือเป็นหลัก ส่วนใหญ่แล้วจะต้องพยายามเลือกขนาดที่ตัดกระดาษได้โดยเหลือเศษน้อยเพื่อเป็นการประหยัดกระดาษ เพื่อลดต้นทุนนอกจากในกรณีที่เป็น หนังสือที่ ระลึกราคาแพง และต้องการรูปแบบที่แปลกแตกต่างไปจากปกติ

2.2.1.2 แบบและขนาดตัวอักษร

ปกติแล้วตัวอักษรที่ใช้ในหนังสือหนึ่งเล่มจะไม่มีหลากหลายมากนัก แต่อาจมีความแตกต่างกัน ระหว่างตัวที่เป็นหัวเรื่องหรือพาดหัวกับตัวที่เป็นเนื้อเรื่องเท่านั้น อย่างไรก็ตามในเรื่องขนาดของตัวเนื้อเรื่อง จะต้องพิจารณาใช้ในขนาดที่เหมาะสมกับผู้อ่านที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย หากเป็นผู้มีอายุมากหรือเด็ก อาจจะต้องเลือกตัวอักษรที่มีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรที่ใช้สำหรับ วัยรุ่นหรือผู้ใหญ่ทั่วไป

2.2.1.3 แบบและจำนวนภาพประกอบ

ภาพประกอบเป็นอีกตัวแปรหนึ่งที่ควรนำมาพิจารณา ว่าต้องการจะนำเสนอ ภาพประกอบเป็นสีสี่หรือขาวดำ จำนวนอย่างละกี่รูป ซึ่งแบบและจำนวนภาพประกอบนี้จะไปมีผลต่อการเลือกชนิดกระดาษ ระบบการพิมพ์ และต้นทุนในการผลิต

2.2.1.4 องค์ประกอบและการจัดวางองค์ประกอบ

ในการออกแบบหนังสือที่จริงแล้วการออกแบบหนังสือก็มีหลักการเหมือนกับการออกแบบสิ่งพิมพ์อื่น ซึ่งได้กล่าวถึงไปแล้ว อย่างไรก็ตามหนังสือมีส่วนประกอบที่แตกต่างกับจากสิ่งพิมพ์อื่น ทำให้มีรายละเอียดเพิ่มเติมในการออกแบบส่วนประกอบที่สำคัญคือ ปกหน้าของหนังสือ ซึ่งเป็นหน้าที่สำคัญที่สุดเช่นเดียวกับหน้าแรกของหนังสือพิมพ์และปกหน้าของนิตยสาร โดยปกหน้าจะต้องทำหน้าที่ดึงดูดความสนใจของผู้พบเห็นให้อยากจะหยิบขึ้นมาดูจากชั้นหนังสือ แต่ในขณะเดียวกันปกหน้าของหนังสือก็จะต้องทำหน้าที่สื่อสาร ให้เห็นถึงความคิดเบื้องหลังรวมทั้งบุคลิกลักษณะของเนื้อเรื่องภายในหนังสือด้วย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ทั้งสองส่วนนี้ นักออกแบบจะต้องทำการออกแบบส่วนต่างๆ ในปกหน้าของหนังสือดังนี้

- 1) ตราสัญลักษณ์ของสำนักพิมพ์
- 2) ข้อความประกอบปกหน้า
- 3) ชื่อหนังสือ
- 4) ชื่อผู้แต่งหรือผู้แปล

5) ภาพประกอบปกหน้า

2.2.2 ข้อมูลเกี่ยวกับการออกแบบข้อมูลเชิงภาพ

2.2.2.1 ข้อมูลเชิงภาพ คืออะไร

ข้อมูลเชิงภาพ หรือ อินโฟกราฟิกคือ "การแปลงข้อมูลให้เป็นภาพ" เพื่อให้เข้าใจได้ง่ายและสื่อสารกับผู้คนด้วยสิ่งที่จับต้องได้ การที่จะอ่านบทความที่มีความยาวหลายหน้า หรือข้อมูลมหาศาลคงต้องใช้เวลาาน ที่สำคัญบางคนอาจจะไม่สนใจข้อมูลเหล่านั้นเลยก็ได้ เพราะการตีความของคนทีอ่านแต่ละคนไม่เหมือนกัน การดูข้อมูลที่หลากหลายแบบผ่านๆ นั้น ถ้าใช้ภาพเข้ามาช่วยก็จะทำให้ปะติดปะต่อเนื้อหาได้ชัดเจนขึ้น การสร้างสรรค์วิธีนำเสนอข้อมูลใหม่ๆ แบบนี้คือความสนุกอย่างหนึ่งในการทำอินโฟกราฟิก อินโฟกราฟิกไม่ใช่การสรุปข้อมูลทั้งหมดมานำเสนอในภาพหนึ่งภาพ แต่จะมีทั้งการนำเสนอข้อมูลโดยรวมและการนำเสนอข้อมูลรายละเอียดเชิงลึกก็เหมือนกับแผนที่ แผนที่ประเทศ หรือแผนที่เมืองต่างๆ ขึ้นอยู่กับว่าเราอยากจะทำเสนออะไร จึงค่อยมาเลือกข้อมูลตั้งต้นและวิธีการนำเสนอ ถ้าจะให้สรุปอินโฟกราฟิกก็คงจะเป็น "แผนที่ข้อมูล" นั่นเอง

2.2.2.2 อินโฟกราฟิก(Infographic)

Infographic มาจากคำว่า infographic + graphics อินโฟกราฟิก หมายถึง การนำข้อมูลหรือความรู้มาสรุปเป็นสารสนเทศ ในลักษณะของกราฟิกที่ออกแบบเป็นภาพนิ่งหรือภาพเคลื่อนไหว ดูแล้วเข้าใจง่ายในเวลารวดเร็วและชัดเจน สามารถสื่อให้ผู้ชมเข้าใจความหมายของข้อมูลทั้งหมดได้ โดยไม่จำเป็นต้องมีผู้นำเสนอมาช่วยขยายความเข้าใจอีก มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ หัวข้อที่น่าสนใจ ภาพและเสียง ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลต่างๆ ให้เพียงพอ แล้วนำมาสรุป วิเคราะห์ เรียบเรียง แสดงออกมาเป็นภาพจึงจะดึงดูดความสนใจได้ดี ช่วยลดเวลาในการอธิบายเพิ่มเติม กราฟิกที่ใช้อาจเป็นภาพ ลายเส้น สัญลักษณ์ กราฟ แผนภูมิ ไดอะแกรม ตาราง แผนที่ ฯลฯ จัดทำให้มีความสวยงาม น่าสนใจ เข้าใจง่าย สามารถจดจำได้นาน ทำให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น

2.2.2.3 หลักการออกแบบอินโฟกราฟิกแบ่งเป็น 2 ส่วน คือ

- 1) ด้านข้อมูล ข้อมูลที่จะนำเสนอ ต้องมีความหมาย มีความน่าสนใจ เรื่องราวเปิดเผยเป็นจริง มีความถูกต้อง
- 2) ด้านการออกแบบ การออกแบบต้องมีรูปแบบ แบบแผน โครงสร้าง หน้าตาการทำงาน และความสวยงาม โดยออกแบบให้เข้าใจง่ายใช้งานง่ายและใช้ได้จริง

2.2.2.4 การสร้างอินโฟกราฟิกให้ดึงดูดความสนใจ (Designing An Amazing Infographic) ข้อมูลสารสนเทศสามารถนำมาจัดทำให้สวยงามและมีประโยชน์ หากมีการนำเสนอที่ดีที่ผ่านมาข้อมูลสารสนเทศจำนวนมากถูกนำมาจัดกลุ่มทำให้ไม่น่าสนใจ การจัดทำข้อมูลให้เป็นภาพกราฟิกจึงเป็นที่นิยมในปัจจุบัน อินโฟกราฟิกเป็นการออกแบบให้เป็นภาพที่ช่วยอธิบายข้อมูลที่ซับซ้อนให้เข้าใจง่าย (จงรัก เทศนา. สิงหาคม 2556, <http://learningstudio.info/infographic/>)

2.2.2.5 ประเภทของอินโฟกราฟิก

- 1) Hot Topics เป็นอินโฟกราฟิกที่ได้รับการแชร์มากๆ มักจะเป็นประเด็นใหญ่ๆ
- 2) How To บอกเล่ากลยุทธ์ต่างๆ อย่างเป็นขั้นเป็นตอน
- 3) Did you know เป็นการให้ความรู้ หรือสถิติสำคัญทางประชากรต่างๆ ตลอดจนการถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการที่น่าเบื่อให้มีสีสัน สนุกและน่าติดตาม
- 4) Legend บอกเล่าตำนานหรือวิวัฒนาการ เรื่องราวบางอย่างอาจต้องถ่ายทอดผ่านตำราหนาๆ แต่ด้วยอินโฟกราฟิกจะช่วยให้ตำนานเหล่านั้นบรรจุอยู่ในพื้นที่ๆจำกัดได้อย่างน่าทึ่ง
- 5) Research & Survey อธิบายผลสำรวจและงานวิจัย อินโฟกราฟิกเหมาะที่สุดที่จะถ่ายทอดงานวิจัยที่ดูยุ่งเหยิงไปด้วยตัวเลขและข้อมูลมหาศาล ให้ออกมาเป็นแผนภาพสวยงาม
- 6) Campaign การรณรงค์ หรือ การกระตุ้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมบางอย่าง
- 7) Promote โปรมโหมสินค้า หรือบริการใดๆก็ตาม หากนำเสนอในแง่ให้ข้อมูลความรู้ผ่านรูปภาพประกอบ เปรียบเทียบ จะทำให้ลูกค้ารู้สึกสนใจในสินค้าได้มากกว่า

2.2.2.6 ขั้นตอนการออกแบบที่ดี

Hyperakt's Josh Smith ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบได้ค้นพบกระบวนการที่ดีในการออกแบบ อินโฟกราฟิก 10 ขั้นตอน

- 1) การรวบรวมข้อมูล (Gathering data) คัดเลือกข้อมูลดิบที่รวบรวมมาแต่ที่ยังไม่เป็นระเบียบ โดยอาจใช้โปรแกรม Microsoft Excel เขียนแหล่งอ้างอิงที่มาของข้อมูลที่เป็นต้นฉบับ บันทึกภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ไม่ควรแยกภาพหรือแผนภาพกับข้อมูลออกจากกัน
- 2) การอ่านข้อมูลทั้งหมด (Reading everything) การอ่านข้อมูลเฉพาะจุดเน้นหรืออ่านอย่างผิวเผินให้ผ่านไปอย่างรวดเร็วเพราะคิดว่าเสียเวลา จะทำให้ได้ข้อมูลไม่สมบูรณ์ ข้อมูลต่างๆที่เกี่ยวข้องจะช่วยให้เรามองเห็นภาพรวมของประเด็นสำคัญ ผู้ออกแบบอินโฟกราฟิกส์ต้องมีทักษะในการจัดการข้อมูลและแน่ใจว่าข้อมูลที่สำคัญไม่ถูกละเลยที่จะมาสนับสนุนเรื่องราวที่ต้องการนำเสนอ
- 3) การค้นหาวิธีการเล่าเรื่อง (Finding the narrative) การเล่าเรื่อง การบรรยาย การนำเสนอข้อมูลที่น่าเบื่อจะทำให้อินโฟกราฟิกส์ที่น่าเบื่อ เว้นแต่ว่าจะค้นพบการนำเสนอเรื่องราวที่ดึงดูดความสนใจอินโฟกราฟิกส์เริ่มที่จุดมุ่งหมายเดียว ขยายความข้อมูลที่ซับซ้อน

อธิบายกระบวนการ เน้นที่แนวโน้มหรือสนับสนุนข้อโต้แย้งการหาวิธีการได้ การใส่ใจกับเนื้อหาที่สำคัญที่จะช่วยให้การนำเสนอข้อมูลมีคุณค่า

4) การระบุปัญหาและความต้องการ (Identifying problems) หากเอกลักษณ์ระบุชื่อ ชี้นำ แสดงตัว เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาตรวจสอบความถูกต้องอาจมีข้อมูลที่ไม่สนับสนุนหัวข้อหรือประเด็นที่เราต้องการนำเสนอ ควรมีการอภิปรายหาข้อสรุปที่แท้จริงเพื่อระบุปัญหาและความต้องการ ผู้ชมต้องการข้อมูลที่มีการจัดการและมีการออกแบบที่ดี มิฉะนั้นจะกลายเป็นหลักฐานที่ไม่ถูกต้อง ข้อมูลต้องถูกต้องและไม่ผิดพลาดปรับปรุงข้อมูลและเรื่องราวให้มีเอกลักษณ์ตรงกับหัวข้อศึกษาทบทวนหลายๆครั้งหาวิธีการนำเสนอข้อมูลอย่างถูกต้องและมีคุณค่า ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายในการออกแบบให้ชนะใจผู้ชม นักออกแบบที่ดีต้องมีมุมมองและเห็นคุณค่า ในรายละเอียดของข้อมูลที่ชัดเจน

5) การจัดลำดับโครงสร้างข้อมูล (Creating a hierarchy) การจัดลำดับชั้นของข้อมูลเป็นที่นิยมในการสรุปข้อมูลเป็นการนำผู้ชมให้มองเห็นภาพรวมตั้งแต่ต้นจนจบเป็นวิธีการจัดการกับข้อมูลในการสร้างอินโฟกราฟิกและตรึงผู้ชมตามโครงสร้างลำดับชั้นของข้อมูล การจัดรูปแบบข้อมูลจามลำดับจะส่งเสริมให้ผู้ชมเข้าถึงข้อมูลเป็นช่วงระยะเวลาของการเล่าเรื่อง ซึ่งกลายเป็นวิธีการที่แพร่หลายในการออกแบบอินโฟกราฟิกส์

6) การออกแบบโครงสร้างข้อมูล (Building a wireframe) เมื่อพิจารณาตรวจสอบคัดเลือกข้อมูลอย่างละเอียดแล้ว จัดแบ่งข้อมูลเป็นลำดับชั้น และออกแบบโครงสร้างของข้อมูล ผู้ออกแบบควรทำความเข้าใจกับภาพหรือกราฟิกที่เป็นตัวแทนของข้อมูลสำคัญ ที่จัดไว้เป็นลำดับชั้นแล้ว นำไปให้ผู้ชมวิพากษ์วิจารณ์ การออกแบบที่ผ่านการโต้เถียงจากบุคคลในหลายมุมมองที่ให้ข้อเสนอแนะแตกต่างกันออกไป จะเป็นข้อสรุปของการจัดทำโครงสร้างอินโฟกราฟิกส์

7) การเลือกรูปแบบอินโฟกราฟิกส์ (Choosing a format) เมื่อสิ้นสุดการกำหนดภาพหรือกราฟิกที่เป็นตัวแทนของข้อมูลแล้ว วิธีจัดการกระทำข้อมูลที่ดีที่สุดคือ การนำเสนอข้อมูลด้วยแผนผัง กราฟต่างๆ เช่น กราฟแท่ง กราฟเส้น กราฟวงกลม หรืออาจจะใช้ไดอะแกรม หรือผังงานเพื่ออธิบายกระบวนการทำงาน อาจนำแผนที่มาประกอบในการเล่าเรื่อง หรือบางทีการใช้ตัวเลขนำเสนอข้อมูลง่ายๆอาจเป็นวิธีที่ดีที่สุด

8) การกำหนดภาพให้ตรงกับหัวข้อ (Determining a visual approach) การเลือกใช้ภาพในการทำอินโฟกราฟิกส์ให้ดูดีมีสองแนวคิด คือ ใช้ข้อมูลดิบมาจัดทำเป็นกราฟหรือแผนผังที่น่าสนใจ ใช้สี การพิมพ์ และการจัดโครงสร้างในการออกแบบงานให้มีศิลปะ และใช้ลายเส้นวาดภาพหรือคำอุปมาเปรียบเทียบ ไม่แสดงข้อมูลตัวเลขออกมาอย่างชัดเจน จะเห็นเป็นภาพแสดงแทนข้อมูลคล้ายกับกราฟหรือแผนผังเท่านั้น เราไม่ควรติดยึดกับวิธีการใดวิธีการหนึ่ง ควรผสมผสานวิธีการใช้กราฟ แผนภาพ และแผนผัง ตกแต่งองค์ประกอบด้วยการวาดลายเส้นหรือนำภาพที่เป็น

ตัวแทนของข้อมูลมาจัดวางซ้อนกันอาจเสริมด้วยข้อมูล สื่อ ตราสัญลักษณ์ และเนื้อหาในการออกแบบให้ตรงกับหัวข้อ

9) การตรวจสอบข้อมูลและทดลองใช้ (Refinement and testing) เมื่อออกแบบอินโฟกราฟิกส์เสร็จแล้ว เริ่มตรวจสอบข้อมูลอย่างละเอียด ผู้ชมจะดูทั้งข้อมูลและภาพที่เล่าเรื่องราว เพื่อให้แน่ใจว่าผลงานที่เสร็จแล้วมีคุณภาพตรงกับหัวข้อและเป้าหมาย ประเมินทั้งการออกแบบและจุดเน้นจนกระทั่งผลงานชัดเจนและเข้าใจง่าย ทดลองให้กลุ่มตัวอย่างชมผลงานและให้ข้อคิดเห็นว่าจะสามารถเข้าใจได้ง่ายหรือไม่ โดยเฉพาะผู้ที่ไม่เคยเห็นข้อมูลมาก่อน ประเมินกลับไปกลับมาระหว่างกลุ่มผู้ชมและกลุ่มตัวอย่างจนกระทั่งลงตัวได้ข้อยุติ จึงนำเสนอเผยแพร่สู่สาธารณะ

10) การแบ่งปันความรู้ในอินเทอร์เน็ต (Releasing it into the world)

อินโฟกราฟิกส์ส่วนใหญ่เผยแพร่แบ่งปันในอินเทอร์เน็ต มีแพร่หลายเป็นที่นิยม เป็นการทดสอบผลงานข้อมูลที่มีลักษณะน่าสนใจจะถูกอ่านโดยบุคคลทั่วไป ข้อมูลที่ถูกตรวจสอบและพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญแล้วไม่ได้หมายความว่าเราจะเป็นผู้ค้นพบวิธีการเล่าเรื่องราวนั้น ถึงแม้ว่าผลงานจะเคยถูกเผยแพร่มาแล้ว การวิพากษ์วิจารณ์จากอินเทอร์เน็ตจะช่วยขยายข้อโต้แย้งและค้นพบวิธีการนำเสนอข้อมูลวิธีใหม่ได้ข้อคิดเห็นต่างๆ จะได้รับการปรับปรุงแก้ไข ผลงานที่ถูกวิจารณ์จากผู้เชี่ยวชาญมาสู่ตัวเราเหมือนเป็นรางวัลในการทำงาน การออกแบบที่ถูกกลั่นกรองอย่างเข้มข้นเป็นส่วนหนึ่งที่จะสะกดผู้ชม (จงรัก เทศนา. สิงหาคม 2556, <http://learningstudio.info/infographic/>)

2.2.2.6 ทักษะที่จำเป็นในการทำอินโฟกราฟิก

ทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการทำอินโฟกราฟิกคืออะไรกัน ในขั้นตอนสุดท้ายที่จะทำให้งานเกิดเป็นรูปร่างขึ้นมา ทักษะที่ต้องใช้ก็คือทักษะด้านดีไซน์ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าดีไซเนอร์จะสามารถทำอินโฟกราฟิกออกมาได้ง่ายๆ อินโฟกราฟิก ต้องทำหน้าที่สื่อสารข้อมูลให้เข้าใจง่าย ในการจะแปลงข้อมูลที่มีเนื้อหาซับซ้อนออกมาเป็นภาพได้นั้น จำเป็นจะต้องตัดสินใจเลือก "ใช้" และ "ทิ้ง" ข้อมูลให้เป็น เรียบเรียงและแบ่งประเภทข้อมูลให้เป็น และต้องเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลนั้นๆ ให้เป็นด้วย ความสามารถในการวิเคราะห์จึงเป็นสิ่งจำเป็น ถ้าสามารถเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลได้แล้วก็ต้องใช้ทักษะในการเรียบเรียงเพื่อตัดสินใจว่าจะนำข้อมูลนั้นมาเล่าเรื่องแบบไหน ดังนั้น ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะในการเรียบเรียง และทักษะด้านดีไซน์ 3 สิ่งนี้จึงเป็นทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการทำอินโฟกราฟิก (Jun Sakurada .มิถุนายน 2558, หน้า 9-10)

2.2.3 ขั้นตอนการออกแบบข้อมูลเชิงภาพ

Step 1 ทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการทำ การทำอินโฟกราฟิก ก็จำเป็นต้องทำความเข้าใจจุดประสงค์ในการทำเช่นเดียวกับการทำ Pictogram หรือแผนภาพ ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 3 ข้อที่เราจะต้องตอบให้ได้

ทำไม?

ถ้าต้องการสื่อสารให้เข้าใจง่ายใช้ "แผนภาพ" ก็ได้เหมือนกัน หรือถ้าต้องการทำให้
 เตะตาคนอ่านจะใช้กราฟิกอื่นก็ได้ ทำไมต้องใช้อินโฟกราฟิกเราต้องรู้จักประสงค์และการใช้งานก่อน
 ทำ

ที่ไหน?

ถัดมาคือเราต้องรู้ว่าอินโฟกราฟิกนี้จะถูกนำไปใช้ที่ไหน สิ่งพิมพ์? เว็บไซต์? ถ้าเป็น
 เว็บไซต์ เราสามารถออกแบบให้ผอมๆยาวๆได้ เพราะคนอ่าน จะเลื่อนลงมาดูได้ แต่ถ้าเป็นสิ่งพิมพ์
 ขนาดเป็นเรื่องที่มีข้อจำกัดและต้องระมัดระวัง

ใคร?

สุดท้ายคือต้องรู้ว่ากลุ่มเป้าหมายหรือผู้อ่านนั้นเป็นคน แบบไหน? เพราะมันส่งผล
 กระทบกับความละเอียดของเนื้อหาที่ต้องเขียน (ข้อมูลสรุปคร่าวๆหรือข้อมูลละเอียด)

Step 2 กำหนดหัวเรื่อง อะไร? เมื่อรู้จักประสงค์แล้วถัดมาคือการกำหนดหัวเรื่อง เพราะ
 ถ้าไม่มีหัวเรื่องเราก็ไม่รู้ว่าควรหาข้อมูลแบบไหน อาจมีบางกรณีที่ย่อย มากำหนดหัวเรื่องตอนหา
 ข้อมูล แต่โดยทั่วไปแล้วเรากำหนดหัวเรื่องก่อน

Step 3 ศึกษาข้อมูล บางครั้งเราได้ข้อมูลมาจากผู้ว่าจ้าง แต่เราก็ต้องหาเองด้วยวิธี
 รวบรวมข้อมูลก็มีหลากหลาย เช่น จ้างบริษัทที่ทำวิจัย, ทำแบบสอบถาม, นิตยสาร, หนังสือพิมพ์,
 หนังสือ, เว็บไซต์

Step 4 กำหนดเนื้อหา คอนเซ็ปต์ จัดระเบียบและเรียบเรียงข้อมูลเสร็จแล้วก็เอามาวาง
 โครงเรื่องที่จะเล่า ตอนจัดระเบียบข้อมูลนั้นใช้โปรแกรมคำนวณอย่าง Excel ช่วยในการกำหนดคีย์
 เวิร์ดตัวตั้ง แล้วย่อยข้อมูลให้กระชับ 3 ขั้นตอนหลักๆ คือ จัดระเบียบข้อมูล เรียบเรียงข้อมูลและทำ
 สัญลักษณ์ หาข้อมูลที่มีเอกลักษณ์

Step 5 ออกแบบลงวาดภาพคร่าวๆ จากข้อมูลที่มีและรูปแบบดีไซน์ที่เลือกไว้แล้ว
 ลองดูว่ามันไปด้วยกันได้ไหม ถ้าได้ดีไซน์คอนเซ็ปต์ที่ชัดเจนแล้วค่อยใช้โปรแกรมทำกราฟิก

Step 6 ตรวจสอบ ข้อมูลที่นำมาทำอินโฟกราฟิกถูกต้องไหม การผูกสตอรี่ใช้ได้แล้ว
 หรือยัง ถ้าเช็คเรื่องข้อมูลเสร็จแล้ว ต่อไปก็เช็คเรื่องดีไซน์ หัวเรื่อง แหล่งที่มาข้อมูล เครดิตผู้
 เผยแพร่ ผู้จัดทำ หมายเหตุ เนื้อหาของหมายเหตุ(Jun Sakurada .มิถุนายน 2558, หน้า 160-177)

2.3 ข้อมูลพฤติกรรมกลุ่มเป้าหมายของงานวิจัย

2.3.1 พัฒนาการด้านต่างๆ ของกลุ่มเป้าหมาย (อายุ 15-18 ปี)

บุคคลที่อายุ 15-18 ปี จัดอยู่ในกลุ่มของวัยรุ่น ซึ่งเป็นช่วงของการเปลี่ยนวัย เป็นระยะ
 หัวเลี้ยวหัวต่อที่เปลี่ยนจากความเป็นเด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ และถ้านับการเริ่มต้นของความเป็น

วัยรุ่นตามลักษณะพัฒนาการ สิ่งที่เราเห็นได้ชัดเจนว่าช่วงวัยรุ่นเริ่มต้นแล้วก็คือการเปลี่ยนแปลงภายนอก และภายในร่างกาย พร้อมกับการเปลี่ยนแปลงลักษณะทางกายก็มีการเปลี่ยนแปลงในลักษณะ พัฒนาการด้านอื่นๆ ด้วย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

2.3.1.1 พัฒนาการทางด้านร่างกาย

จะเป็นในด้านของความงอกงาม เจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์เพื่อทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ การเจริญเติบโตมีทั้งส่วนภายนอกที่มองเห็น เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก ส่วนสัดของร่างกาย เป็นต้น ส่วนการเจริญเติบโตภายใน เช่น โครงกระดูกแข็งแรงขึ้นการทำงานของต่อมบางชนิด เช่น ต่อมพิทูอิทารี (pituitary gland) คือ ต่อมใต้สมอง จะมีฮอร์โมนที่ทำหน้าที่ควบคุมการเจริญเติบโตของรังไข่ และอวัยวะ และควบคุมการตกไข่ (ovulation) ของเพศหญิง (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545) ดังจะเห็นได้จาก เด็กหญิงจะเริ่มเป็นสาว มีหน้าอก มีประจำเดือนมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างเป็นทรวดทรง เด็กชายจะเริ่มมีหนวด มีฟันเป็ยก เสียงแตก ร่างกายจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง ซึ่งทั้งสองเพศนี้จะมีลิ่ว มีกลิ่นตัว และขนขึ้นในที่ลับ มีร่างกายที่สูงใหญ่อย่างรวดเร็ว การเปลี่ยนแปลงทางร่างกายที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว บางครั้งเด็กปรับตัวไม่ทันทำให้เกิดความรู้สึกอึดอัด อ่อนไหวเกี่ยวกับสัดส่วน อวัยวะต่างๆ ของร่างกายตนเอง อาจเห็นได้จากการพฤติกรรมซุ่มซ่าม เก้งก้างเพราะแขนขายืดยาวเร็ว จนกระทั่งระยะต่างๆ ไม่แม่นยำ (วรภรณ์ ตระกูลสฤชต์, 2543)

2.3.1.2 พัฒนาการทางด้านจิตใจ

วัยรุ่นจะเริ่มมีความคิดอ่านที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เริ่มสังเกตตนเอง ครอบครั้ว เพื่อน และสังคมสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตนเอง คือมีความรู้ที่ตนเองมีความเป็นหนึ่งที่แตกต่างกันจากคนอื่นในสิ่งต่อไปนี้ รูปร่างและเอกลักษณ์ลักษณะดีลักษณะด้อยของตนเอง ความชอบ ความถนัด ความพึงพอใจทางเพศ (วรภรณ์ ตระกูลสฤชต์, 2543) เอกลักษณ์ของวัยรุ่นจะพัฒนาได้ดี เมื่อได้เรียนรู้เกี่ยวกับกลุ่มเพื่อน และได้รับการสนับสนุนจากพ่อแม่ มีความต้องการเป็นอิสระที่จะคิดที่จะทำอะไรด้วยตนเองหรือกับกลุ่มเพื่อนมากขึ้น มีความรู้สึกอึดอัดคับข้องใจในกฎระเบียบต่างๆ ทั้งที่บ้านและที่โรงเรียน มีความต้องการเป็นที่ยอมรับ ชื่นชม จากเพื่อนวัยเดียวกัน จึงทำให้เกิดการเลียนแบบต่างๆ ในกลุ่มเพื่อให้เกิดการยอมรับซึ่งกันและกัน มีความอยากรู้อยากลอง เนื่องจากความต้องการหาเอกลักษณ์ของตนเอง (Steinberg, 1999) และแสวงหาสิ่งที่ทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองได้ เช่น กิจกรรมกลุ่มกีฬา งานอดิเรก ความสัมพันธ์กับเพื่อนตรงข้ามหรือยาเสพติด เมื่อลองแล้วรู้สึกเหมาะสมกับตนเองก็จะทำสิ่งนั้นซ้ำๆ ถ้าทำแล้วไม่พอใจจะเลิกไปเอง การลองในสิ่งอันตรายจะมีมากขึ้นไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับความรู้จักกับยังใจตนเอง และการตระหนักในโทษหรือข้อเสียในสิ่งที่จะลอง ส่วนในด้านความมีอุดมคติ วัยรุ่นจะเริ่มแยกแยะความดี ความชั่ว ข้อดี ข้อเสียของบุคคลและเรื่องราวต่างๆ ได้ดีมีมีโนธรรมที่ถูกต้อง (พนม เกตุมาน, 2542)

2.3.1.3 พัฒนาการทางด้านอารมณ์

สืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางร่างกายทั้งภายในและภายนอก กระบวนการที่แบบแผนอารมณ์ของวัยรุ่น อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภท เช่น รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา ริษยา ฯลฯ ไม่ว่าจะ เป็นอารมณ์ประเภทใดจะมีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ง่าย สับสน อ่อนไหว และขาดการควบคุมการแสดงออกทางอารมณ์ของตนเองมีความเข้มข้นของอารมณ์สูง ไม่มั่นคง ระดับความเข้มข้นของอารมณ์ขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพดั้งเดิม และสิ่งเร้าที่ทำให้เกิดอารมณ์ของวัยรุ่น มีนักจิตวิทยาเรียก ลักษณะการแสดงออกทางอารมณ์ของวัยรุ่นว่า เป็นแบบพายุแคะ (storm and stress) ซึ่งหมายถึง อารมณ์ที่เปลี่ยนแปลงง่าย รุนแรง อ่อนไหว สามารถเปลี่ยนแปลงอารมณ์หนึ่งไปเป็นอีกอารมณ์หนึ่งได้อย่างรวดเร็ว (Steinberg, 1999) เมื่อลักษณะอารมณ์ของวัยรุ่นเป็นเช่นนี้ บุคคลต่างวัยจึงต้องใช้ความอดทนสูงเพื่อจะเข้าใจและสร้างสัมพันธภาพกับพวกเขาซึ่งอาจทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย (generation gap) และเนื่องจากวัยรุ่นเข้ากับบุคคลอื่นได้ยาก วัยรุ่นจึงเกาะกลุ่มกันได้ดีเป็นพิเศษกว่าวัยอื่นๆ เพราะเข้าใจและยอมรับกันได้ง่าย (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2545)

2.3.1.4 การพัฒนาทางด้านสติปัญญา

วัยนี้จะมีการพัฒนาของสติปัญญาอย่างมาก โดยความคิดจะลึกซึ้งซึ่งเป็นนามธรรมมากขึ้น มีการใช้เหตุผล รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินได้อย่างดีคล้ายกับความคิดของผู้ใหญ่มากขึ้น แต่ความคิดของวัยรุ่นจะไม่มั่นคง บางครั้งมีความคิดเหมือนเด็ก บางครั้งมีความคิดเหมือนผู้ใหญ่ ซึ่งขึ้นอยู่กับ การเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ของวัยรุ่นด้วย การเรียนรู้ของวัยนี้สามารถที่จะเรียนรู้ได้มากมาย และจะเรียนรู้ได้ดีเมื่อสภาพอารมณ์สงบ มีความอยากรู้อยากเห็น และได้เรียนรู้ในแบบที่ตนเองมีส่วนร่วมในการคิดและการกระทำด้วย (Steinberg, 1999)

ดังนั้น การเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้นหลายประการในวัยรุ่นทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิด และความสัมพันธ์กับผู้อื่นและสังคม ทำให้วัยรุ่นมีพฤติกรรมที่เป็นไปเพื่อการแสวงหาประสบการณ์ที่แปลกใหม่ที่จะช่วยสร้างความเข้าใจตนเอง และสถานการณ์ต่างๆ ให้มากยิ่งขึ้น โดยปกติวัยรุ่นจะมีพฤติกรรมที่เป็นพัฒนาการตามวัย คือ ความพยายามที่จะทำสิ่งต่างๆ ให้สำเร็จด้วยตนเอง ความต้องการอิสระ เป็นตัวของตัวเอง การเข้ากลุ่มเพื่อน หรือความอยากลองเพื่อช่วยให้ตนเองเกิดความเข้าใจในปรากฏการณ์ต่างๆ และด้วยกระบวนการพัฒนาการตามวัยที่เป็นไป (บทความจากอินเทอร์เน็ตเรื่อง สภาพปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมวัยรุ่นในชุมชน , 2557 , <https://www.gotoknow.org/posts/575323>)

2.3.2 พฤติกรรมการอ่านหนังสือของกลุ่มเป้าหมาย

การศึกษาพฤติกรรมการอ่านของกลุ่มเป้าหมาย

จรัญ หอมเทียนทอง นายกสมาคมผู้จัดพิมพ์และผู้จำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทยกล่าวว่า พฤติกรรมคนไทยในยุคปัจจุบันนั้นอ่านผ่านช่องทางที่หลากหลายมากขึ้น ยิ่งในยุคปัจจุบันสื่ออิเล็กทรอนิกส์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นอินเทอร์เน็ต อีบุ๊ก หรือดิจิทัล คอนเทนต์ นั้นเข้ามามีบทบาทมากขึ้นต่อการอ่านหนังสือของคนไทย แต่ก็พบว่าปัจจัยเรื่องเพศ อายุ สถานภาพ และรายได้มีผลต่อพฤติกรรมการอ่านหนังสือ โดยหากเป็นเพศหญิง อายุน้อย สถานภาพโสดและรายได้สูง จะอ่านหนังสือบ่อยขึ้น ซึ่งเพศหญิงมีระยะเวลาในการอ่านหนังสือสูงกว่าเพศชาย 4 นาที/วัน และผู้ที่อาศัยอยู่ในคอนโดมิเนียม หอพัก หรือพาร์ทเมนต์ จะมีระยะเวลาการอ่านหนังสือเฉลี่ยต่อวันสูงกว่าผู้อาศัยอยู่ในบ้านเดี่ยวและทาวน์เฮาส์เล็กน้อย

ขณะที่พฤติกรรมการซื้อหนังสือนั้น จะซื้อเฉลี่ยปีละ 4 เล่ม โดยกลุ่มที่ซื้อหนังสือมากที่สุดคือคนที่อายุน้อยกว่า 20 ปีซึ่งกลุ่มเป้าหมายที่มีอายุ 15-18 ปี จัดอยู่ในกลุ่มนี้เพราะเป็นช่วงที่วัยที่กำลังศึกษาเล่าเรียน โดยซื้อเฉลี่ยปีละ 9 เล่ม ซึ่งเด็กไทยอ่านหนังสือปีละ 9 เล่มนั้น ในจำนวน 4 เล่มเป็นการตูน รวมไปถึงนิตยภาพ และอีก 3 เล่มเป็นคู่มือเตรียมสอบ โดยจะซื้อหนังสือไม่เกินครั้งละ 2 เล่ม มีค่าใช้จ่ายในการซื้อหนังสือไม่เกินครั้งละ 500 บาท

จากการสำรวจการอ่านหนังสือของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2556 ที่พบว่า กลุ่มเด็กและเยาวชนใช้เวลาในการอ่านหนังสือเฉลี่ย 46 ถึง 50 นาทีต่อวันแต่สิ่งที่น่าสนใจคือเกือบทั้งหมดของการอ่านในกลุ่มนี้เป็นหนังสือประเภทการ์ตูน/นิตยภาพและคู่มือเตรียมสอบ ทั้งนี้ช่วงเวลากการอ่านหนังสือในวันจันทร์ - ศุกร์ พบว่าโดยมากอ่านเวลารว่างระหว่างวัน และก่อนนอนคิดเป็นร้อยละ 58.5 และ 39.6 ตามลำดับ ส่วนวันเสาร์-อาทิตย์/วันหยุด พบว่าโดยมากอ่านก่อนนอนและช่วงเย็นคิดเป็นร้อยละ 43.3 และ 36.5 ตามลำดับ สำหรับสถานที่อ่านหนังสือส่วนใหญ่อ่านที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 83.7 ทั้งนี้พฤติกรรมการอ่านที่ส่วนมากเป็นการอ่านในระยะเวลาที่ไม่ยาวนานก็คือไม่เกิน 30 นาทีในช่วงวันธรรมดา ระหว่างวันและก่อนนอน และสถานที่หลักเป็นที่บ้าน แสดงให้เห็นว่าการอ่านหนังสือของคนไทยมีลักษณะของการเป็นงานอดิเรกประเภทหนึ่ง เพื่อฆ่าเวลาในช่วงเวลาสั้นๆ ประเด็นนี้สอดคล้องกับเหตุผลในการอ่านหนังสือ ซึ่งได้แก่ สนุก เพลิดเพลิน บันเทิง (ร้อยละ 49.2) เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง (ร้อยละ 47.3) และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ร้อยละ 38.7) ส่วนประเภทเนื้อหาที่ชอบอ่าน อันดับหนึ่งคือการ์ตูน/นิตยภาพ (ร้อยละ 34.4) ลำดับรองลงมาที่สำคัญได้แก่ สุขภาพ / อาหาร (ร้อยละ 28.1) สารคดี / ประวัติศาสตร์ / ชีวประวัติ (ร้อยละ 23.1) นวนิยายไทย (ร้อยละ 21.8) และท่องเที่ยว(ร้อยละ 21.3) ตามลำดับ ในส่วนของผู้ที่ไม่ได้อ่านหนังสือตามนิยามของ PUBAT แต่อ่านจากประเภทอื่นนั้นส่วนใหญ่ร้อยละ 83.2 ระบุว่าเนื้อหาที่ชอบอ่าน คือข่าวสาร

ประจำวัน รองลงมาคือร้อยละ 48.4 ชอบอ่านกีฬาร้อยละ 43.4 ชอบอ่านวิเคราะห์ข่าว ร้อยละ 38.3 ชอบอ่านบันเทิง ร้อยละ 23.0 ชอบสุขภาพ / อาหาร และร้อยละ 19.7 ชอบดวง / โหราศาสตร์ / ความเชื่อ ตามลำดับ ซึ่งส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว (งานวิจัย การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและการซื้อหนังสือของคนไทย.2558.)

2.4 กรณีศึกษา

2.4.1 หัวข้อวิทยานิพนธ์ : การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่อง อัตลักษณ์ของกลุ่ม
ชาวเขา

ชั้นระบุข้อมูลผลงาน :

ชื่อ กนกวรรณ ประดิษฐ์แท้

การศึกษาอิสระ เสนอเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาศิลปกรรมศาสตร์
บัณฑิต สาขาวิชาการออกแบบสื่อวัฒนธรรม มีนาคม 2556 ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยรัตนนคร

ประเภทของงาน : โฆษณากราฟิก

รูปแบบการสร้างสรรค์ : ออกแบบอินโฟกราฟิกโดยใช้เทคนิคโมชันกราฟิกในการ

นำเสนอเรื่อง อัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขาระยะเวลา 3-5 นาที

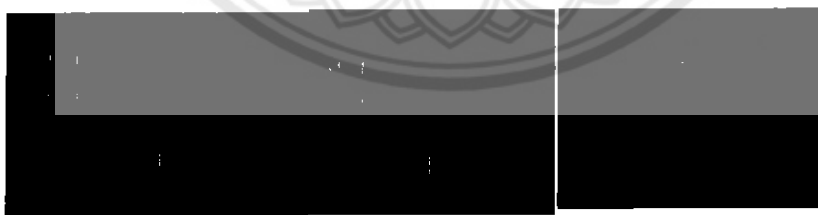
ขั้นตอนการพรรณนาผลงาน : ออกแบบ character 9 ตัว ภาพประกอบแสดงลักษณะ

บ้านเรือน 9 แห่ง ฉาก 2 ฉาก (1 ฉากหมู่บ้าน และ 2 ฉากไร่นาเพื่อการเกษตร)

ชั้นวิเคราะห์ : ให้ความรู้เกี่ยวกับอัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขาทั้ง 9 แห่ง

ชั้นตีความ : เพื่อให้เกิดความเข้าใจ และสามารถแยกได้ว่าแต่ละชาวเขาแตกต่างกัน

อย่างไร



ภาพ 87 การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่อง อัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขา
ที่มา : วิทยานิพนธ์การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่องอัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขา
โดยกนกวรรณ ประดิษฐ์แท้ ปริญญาตรีศิลปกรรมศาสตร์บัณฑิต มีนาคม 2556

2.4.2 ผลงานการออกแบบในประเทศไทย : นิตยสาร “สุข”

ขั้นระบุข้อมูลผลงาน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนและส่งเสริมให้คนไทย มีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง มีจิตใจที่เบิกบานแจ่มใส และอยู่ในสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ส่งเสริมต่อการมีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี ตลอดระยะเวลาาร่วม 12 ปีที่ผ่านมา สสส. ได้ให้การสนับสนุนงานสร้างเสริมสุขภาพต่างๆ

ประเภทของงาน : สื่อสิ่งพิมพ์

รูปแบบการสร้างสรรค์ : หนังสือนิตยสาร ที่นำเสนอข้อมูลอินโฟกราฟิก

ขั้นตอนการพรรณนาผลงาน : การนำเสนอเนื้อหาภายในนิตยสาร sook มีจุดมุ่งหมายเพื่อต้องการให้เข้าถึงผู้อ่านซึ่งเป็นประชาชนทั่วไป การเลือกเนื้อหาที่นำเสนอจึงเป็นเน้นการนำข้อมูล/องค์ความรู้ด้านสุขภาวะในเชิงวิชาการมาปรับปรุง แยกย่อย และลดทอนให้เป็นภาษาที่ผู้อ่านทั่วไปสามารถเข้าใจได้ง่าย สนุก ผสมผสานกับการออกแบบกราฟิกที่ชวนให้น่าเปิดอ่านในทุก ๆ หน้า ตั้งแต่หน้าปก-จนถึงปกหลัง เสมือนกับการนำเรื่องยาก ๆ มาปรับใช้ให้ง่ายจนกลายเป็นวิถีชีวิต (lifestyle) ของคนที่มีสุขภาพดี เป็นการให้ความรู้ไปพร้อมกับความเพลิดเพลิน และสอดแทรกเนื้อหาสาระ และรายละเอียดเล็ก ๆ น้อย ๆ ที่มีประโยชน์ต่อการใช้ชีวิตประจำวัน อันจะส่งเสริมให้คนหันมาใส่ใจสิ่งดี ๆ รอบตัว มีทักษะชีวิตที่รู้เท่าทัน อันจะนำไปสู่การมี สุขภาวะที่ดีอย่างยั่งยืน

ขั้นวิเคราะห์ : เป็นหนังสือที่มีสีสันสดใส น่าอ่าน ดึงดูด น่าสนใจ มีการนำเสนอข้อมูลเชิงสถิติต่างๆด้วยอินโฟกราฟิกเพื่อช่วยให้น่าสนใจและเข้าใจได้ง่ายขึ้น มีตัวละครในแต่ละหัวข้อที่เรียบง่ายแต่น่าสนใจ

ขั้นตีความ : ก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิดและทัศนคติต่อสังคมในวงกว้าง ตลอดจนเกิดองค์ความรู้ด้านสุขภาวะเป็นจำนวนมาก



ภาพ 88 นิตยสารสุข

ที่มาจาก : เว็บไซต์ <http://www.thaihealth.or.th>

2.4.3 รีวิวสถานที่ท่องเที่ยวเพชรบูรณ์

ชั้นระบุข้อมูลผลงาน : hikehope จัดทำเพื่อเข้าร่วมแคมเปญ 12 เมืองต้องห้ามพลาดของททท.

ประเภทของงาน : สื่อสิ่งพิมพ์ , สื่อเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

รูปแบบการสร้างสรรค์ : สื่อที่ออกแบบโดยการเล่าเรื่องด้วยภาพ กราฟิก และตัวหนังสือ

ขั้นตอนการประเมินผลงาน : เป็นบันทึกการเดินทางของนักออกแบบกราฟิก ช่างภาพ กับเพื่อนๆ โดยมีการเล่าเหตุการณ์และสถานที่ต่างๆที่ไป หรือรีวิวพร้อมกับออกแบบกราฟิกและนำเสนอแบบอินโฟกราฟิกเพื่อให้ดูน่าสนใจและเข้าใจได้ง่ายขึ้น สำหรับคนที่ไม่ชอบอ่าน มีการออกแบบกราฟิกที่เป็นคาแรคเตอร์ของแต่ละคนที่เด่นชัด

ชั้นวิเคราะห์ : มีการนำเสนอด้วยอินโฟกราฟิกทำให้มีความน่าสนใจ บวกกับการเล่าเรื่องของเจ้าของกระทู้ทำให้ชวนติดตามผลงาน

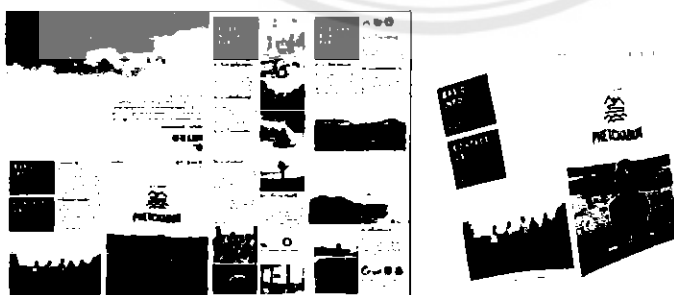
ชั้นตีความ : มีผู้คนสนใจ ติดตามและแชร์ผลงานเป็นจำนวนมาก เพราะเป็นงานออกแบบอินโฟกราฟิกที่ดีอีกงานหนึ่ง

เผยแพร่เมื่อ มิถุนายน 2558



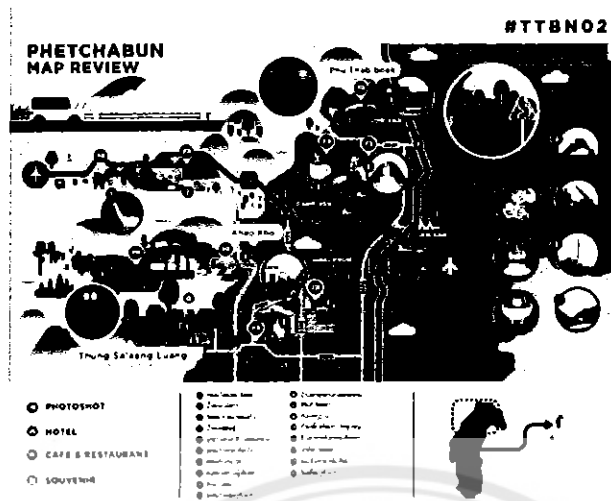
ภาพ 89 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(1)

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.hikehope.com/review>



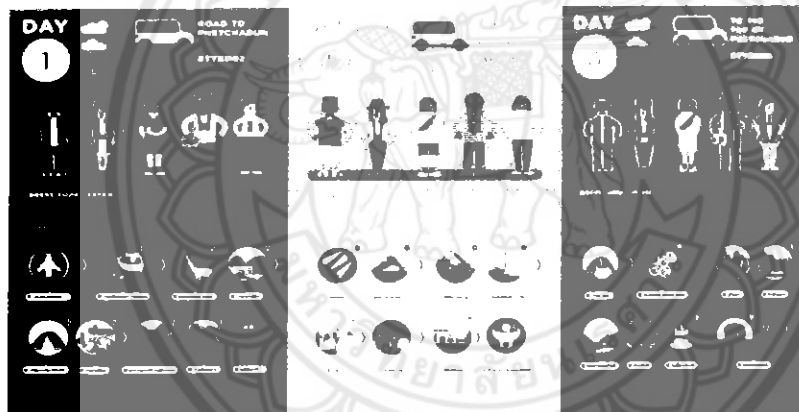
ภาพ 90 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(2)

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.hikehope.com/review>



ภาพ 91 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(3)

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.hikehope.com/review>



ภาพ 92 รีวิวเที่ยวเพชรบูรณ์(4)

ที่มา : จากเว็บไซต์ <http://www.hikehope.com/review>

3.1.2 ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์

CONTENTS

▶ ข้อมูลประจำจังหวัดเพชรบูรณ์	8	ตรา คำขวัญ ต้นไม้ สัญลักษณ์ ความเป็นมา ประชากร สภาพทั่วไป ภาษา	8	แหล่งโบราณคดี กาลนา ประวัติศาสตร์ แหล่งธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยว	5
▶ สถานที่สำคัญ					
▶ บุคคลสำคัญและ ประชัญชาชาวบ้าน					
▶ วิถีชาวบ้าน					
▶ ภูมิปัญญา					
▶ ของดีท้องถิ่น					
▶ นศ นศ กับชีวิตปัจจุบัน					
▶ ของแหวะที่คนรุ่นใหม่มีสัจจ					
		3	3	5	7
		คำบการกษตร สุขภาพอน เอเชีย เทคโนโลยีสืบบ้าน		ผู้ก่อตั้ง ศิลปะ วัฒนธรรม กาลนา ผู้นำท้องถิ่น ประชัญชาบ้าน	อระแอม ของแอม กบ เมล็ด การณขอมอากร เครื่องแต่งใ รถกักรร
		1		2	
		กิจกรรมที่ศักดิ์		สถานที่ชอบไป กิจกรรมที่ชอบทำ	

ภาพ 94 ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์

3.2 วิเคราะห์ทฤษฎีการออกแบบ

3.2.1 หนังสือ เป็นสื่อสิ่งพิมพ์ที่สามารถจับต้องได้ และมีความน่าเชื่อถือ

3.2.2 ข้อมูลเชิงภาพ

3.2.2.1 มีความน่าสนใจในการนำเสนอข้อมูล เพราะเป็นข้อมูลที่เป็นรูปภาพ และตัวอักษรมาสร้างความเข้าใจ ดึงดูดสายตา

3.2.2.2 สามารถสื่อสารเข้าใจได้ง่าย และเกิดความสุขในการรับข้อมูล

3.2.2.3 อธิบายเรื่องราวที่ยากและซับซ้อนได้ ในภาพๆเดียว แต่ในบางครั้งถ้าเป็นเรื่องที่เฉพาะเจาะจง อาจจะทำให้คนที่ไม่รู้หรือไม่มีข้อมูลเรื่องนั้นๆมาก่อนอาจจะเข้าใจได้ยาก



ภาพ 95 วิเคราะห์ทฤษฎีการออกแบบ

3.3 วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย

พฤติกรรมกลุ่มเป้าหมาย(บุคคลอายุ 15-18 ปี)

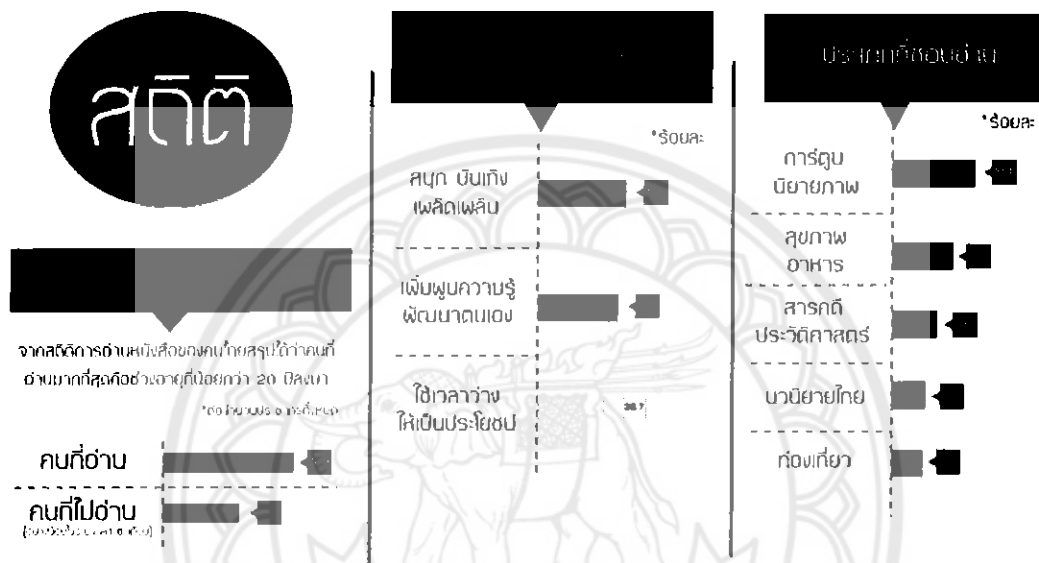
3.3.1 ด้านร่างกายเจริญเติบโตถึงขีดสมบูรณ์เพื่อทำหน้าที่ได้อย่างเต็มที่ การเจริญเติบโตมีทั้งส่วนภายนอกที่มองเห็น ส่วนการเจริญเติบโตภายใน เช่น โครงกระดูกแข็งแรงขึ้นการทำงานของต่อมบางชนิด เช่น ต่อมพิทูอิทารี (pituitary gland) คือ ต่อมใต้สมอง จะมีฮอร์โมนที่ทำหน้าที่ควบคุมการเจริญเติบโตของรังไข่และอัณฑะ และควบคุมการตกไข่ (ovulation) ของเพศหญิง เด็กหญิงจะเริ่มเป็นสาว มีหน้าอก มีประจำเดือนมีการเปลี่ยนแปลงรูปร่างเป็นทรวดทรง เด็กชายจะเริ่มมีหนวด มีฟันเป็ยก เสียงแตก ร่างกายจะมีกล้ามเนื้อที่แข็งแรง ซึ่งทั้งสองเพศนี้จะมีสิ่ว มีกลิ่นตัว และขนขึ้นในที่ลับ มีร่างกายที่สูงใหญ่อย่างรวดเร็ว

3.3.2 ด้านจิตใจวัยรุ่นจะเริ่มมีความคิดอ่านที่ลึกซึ้งมากยิ่งขึ้น เริ่มสังเกตตนเอง ครอบครัว เพื่อน และสังคมสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงทำให้วัยรุ่นมีเอกลักษณ์เฉพาะตนเอง มีความต้องการเป็นอิสระ มีความต้องการเป็นที่ยอมรับ และแสวงหาสิ่งที่ทำให้เขามีความรู้สึกที่ดีต่อตนเอง

3.3.3 ด้านอารมณ์เนื่องมาจาก การเปลี่ยนแปลงและการเจริญเติบโตทางร่างกายทั้งภายในและภายนอก กระทบกระเทือนแบบแผนอารมณ์ของวัยรุ่น อารมณ์ที่เกิดขึ้นกับเด็กวัยรุ่นนั้นมีทุกประเภท เช่น รัก ชอบ โกรธ เกลียด อิจฉา ริษยา ฯลฯ ไม่ว่าจะเป็นอารมณ์ประเภทใดจะมีการ

(ร้อยละ 49.2) เพิ่มพูนความรู้ พัฒนาตนเอง (ร้อยละ 47.3) และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ (ร้อยละ 38.7)

3.3.5.5 ส่วนประเภทเนื้อหาที่ชอบอ่าน อันดับหนึ่งคือการตูน/นิยายภาพ (ร้อยละ 34.4) ลำดับรองลงมาที่สำคัญได้แก่ สุขภาพ / อาหาร (ร้อยละ 28.1) สารคดี / ประวัติศาสตร์ / ชิวประวัติ (ร้อยละ 23.1) นวนิยายไทย (ร้อยละ 21.8) และท่องเที่ยว(ร้อยละ 21.3) ตามลำดับ



ภาพ 97 สถิติพฤติกรรมการอ่านหนังสือของกลุ่มเป้าหมาย

3.4 สรุปแนวความคิดในการออกแบบ

แนวความคิดในการออกแบบคือ “The yolo is คนเพ็ดชะบูน” ครั้งหนึ่งในชีวิตเกิดเป็นคนเพชรบูรณ์จะดีแค่ไหนถ้าเรารู้จักตัวตนของตัวเอง ต้องการให้เยาวชนในท้องถิ่นจังหวัดเพชรบูรณ์ รู้จักตัวตนของตัวเอง ภูมิสำเนา ถิ่นฐานบ้านเกิดมากยิ่งขึ้น เพราะเมื่อรู้จัก และเข้าใจดีแล้วจะทำให้เกิดความรักบ้านเกิดมากขึ้น หวงแหน อนุรักษ์ทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นให้คงอยู่ต่อไป トラบจนรุ่นลูกหลาน

3.4.1 แนวทางการออกแบบ

รูปแบบของผลงานนั้น จะเป็นหนังสือข้อมูลเชิงภาพ ที่มีภาพกราฟิกที่สามารถเข้าใจได้ง่ายมาประกอบ พร้อมกับคำอธิบายถึงข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์เพื่อให้ความรู้และสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับกลุ่มเป้าหมาย มีการใช้สีที่หลากหลายตามแต่ละบท เพื่อสื่ออารมณ์ถึงความสนุกสนาน น่าสนใจ ตื่นเต้นและท้าทาย ตามทัศนคติของกลุ่มเป้าหมาย

3.4.2 Mood & tone

เน้นสีที่ให้หลักจิตวิทยาที่มีความเกี่ยวเนื่องกับหัวข้อแต่ละหัวข้อ เพื่อให้เกิดอารมณ์และความรู้สึกร่วมตามไปด้วยเวลาอ่าน

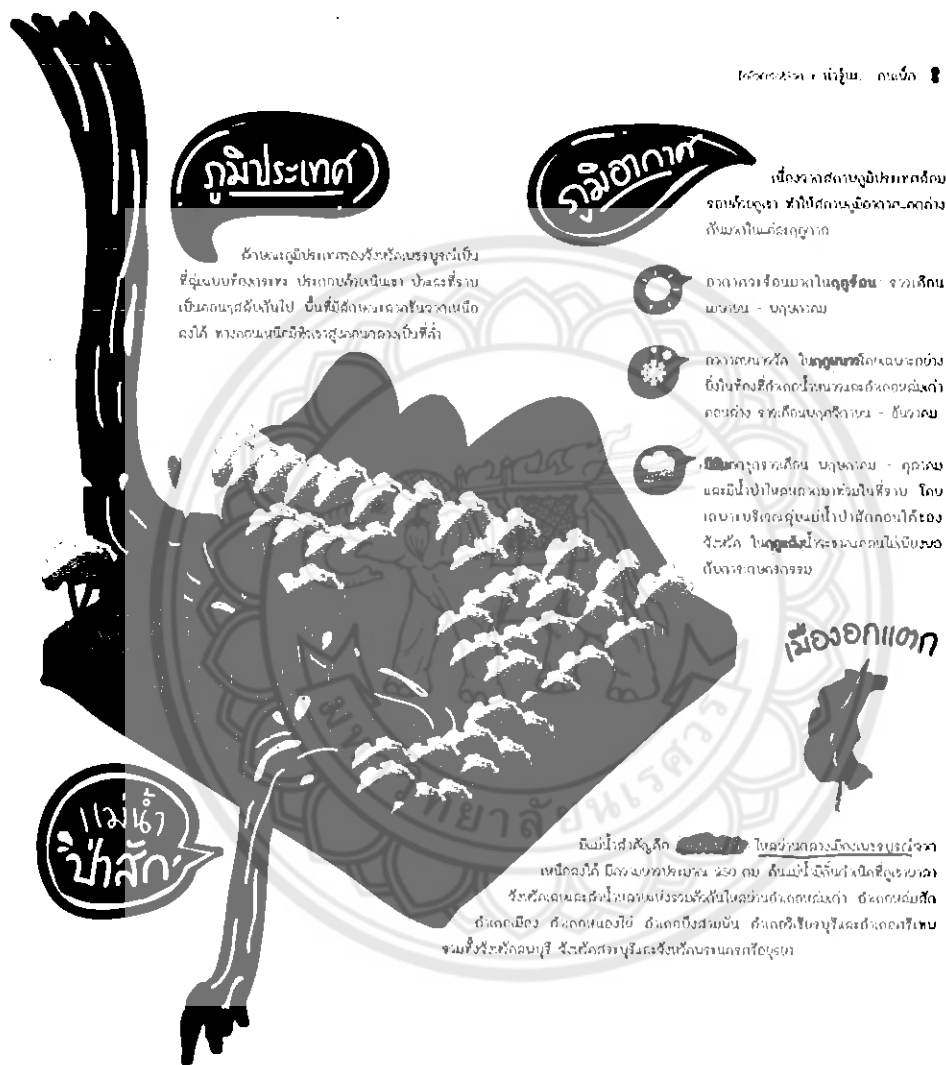
Mood tone



ภาพ 98 mood&tone

3.4.3 Graphic design

ในการออกแบบกราฟิก จะทำเป็นกราฟิก(80%) + ภาพถ่าย(20%) เพื่อเพิ่มความน่าสนใจและดึงดูดสายตาของกลุ่มเป้าหมาย

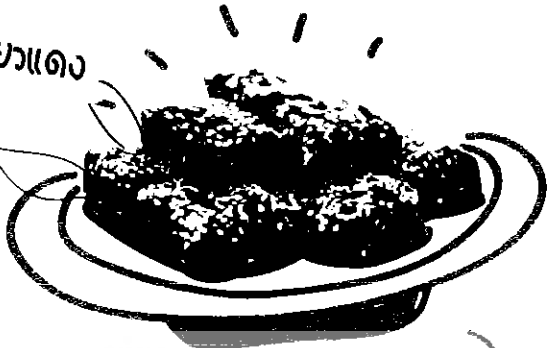


ภาพ 99 art direction

ข้าวเหนียวแดง

ข้าวเหนียวแก้ว

ข้าวเหนียวที่สุกสวย สีแดงที่เข้มและ
นุ่มอร่อยคือข้าวเหนียวแดงนี่เอง ข้าวเหนียวแดง
ในโอกาสพิเศษจะรับประทานคู่กับข้าวเหนียวแก้วที่ไปซื้อจาก
ตลาด เป็นที่โปรดปรานของชาวอีสาน ข้าวเหนียวแดง
จะรับประทานกับผลไม้รสเปรี้ยวๆ อย่าง
ส้มหรือเงาะ ข้าวเหนียวแก้วจะรับประทานคู่กับ
ผลไม้ที่ชอบ



ไก่ย่างวิเชียรบุรี

ไก่ย่างวิเชียรบุรี เป็นของขึ้นชื่อของพื้นที่
เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี
รสชาติอร่อยนุ่มชุ่มฉ่ำมีกลิ่น หอมอร่อยรสชาด
อร่อย-มันส์ดี ปรุงรสแบบบ้านๆ วิเชียรบุรี มีหลาย
ร้าน แต่ถ้ากินที่ร้านไก่ย่างวิเชียรบุรีที่ขึ้นชื่อไป
รับประทานมากที่สุดก็คือ ไก่ย่างวิเชียรบุรี รวย
อร่อยอร่อย สิ่งที่ทำคือปรุงรสแบบบ้านๆ ใช้เกลือ
ขมิ้นขมิ้นคั่วกับขมิ้นคั่ว ใช้เครื่องไม้เครื่องมือ
ที่ดูพื้นบ้านมา ๘๐ กว่าปี

Good

ภาพ 100 art direction

3.4.4 Font

ใช้ฟอนต์ Pahnto เพราะเป็นฟอนต์ที่เหมือนลายมือ การจด นอ่าน และที่สำคัญอ่านง่าย
เหมาะกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน

ป๋านทู

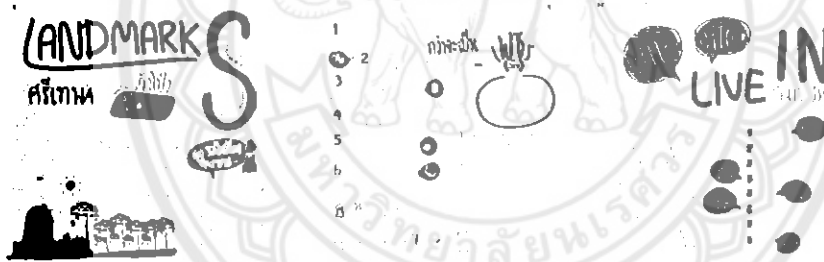
๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐

ดงขลุ่ยกลองระนาดมโหรี ๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐
งแบบไปดงขลุ่ยกลองระนาดมโหรี
๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐๑๒๓๔๕๖๗๘๙๐
๑ ๒ ๓ ๔ ๕ ๖ ๗ ๘ ๙ ๐

ภาพ 101 ฟอนต์ Pahnto

3.4.5 Layout

การจัดเลเอาท์จะเป็นแบบ 2 - 3 คอลัมน์ สลับกันไปตามเนื้อหาในหัวข้อนั้นๆ เพื่อไม่ให้เกิด
ความจำเจ



ภาพ 102 ตัวอย่างการจัดเลเอาท์

3.4.6 กระดาษ/การเข้าเล่ม

กระดาษเป็นกระดาษ 120 แกรม ขนาด 21*21 เซนติเมตร สีถนอมสายตา เพราะทำให้งาน
ดูสะอาดรักษาสีโลก รวมถึงสามารถอ่านได้นานกว่ากระดาษทั่วไป การเข้าเล่มแบบเย็บกึ่งเพื่อความ
แข็งแรงของเล่ม



ภาพ 103 การเข้าเล่มแบบเย็บกึ่ง

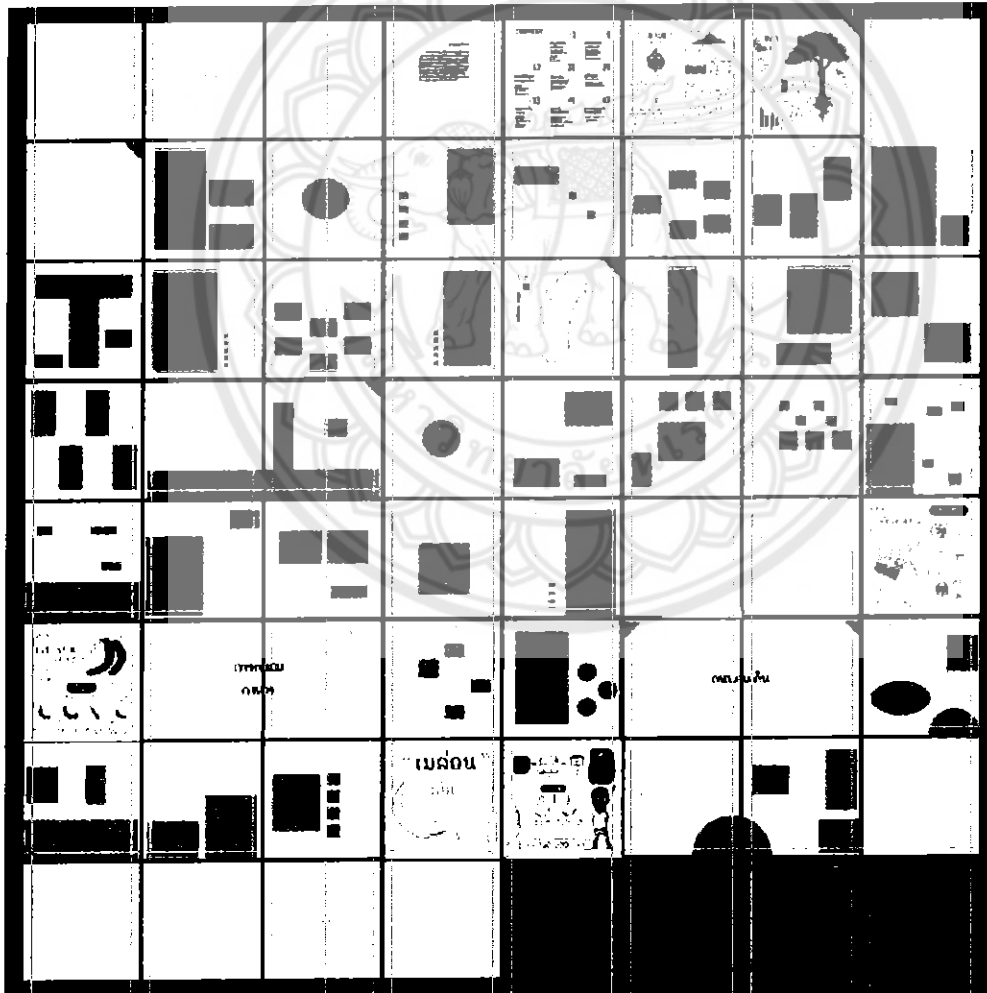
บทที่ 4

การออกแบบและการสร้างสรรค์ผลงาน

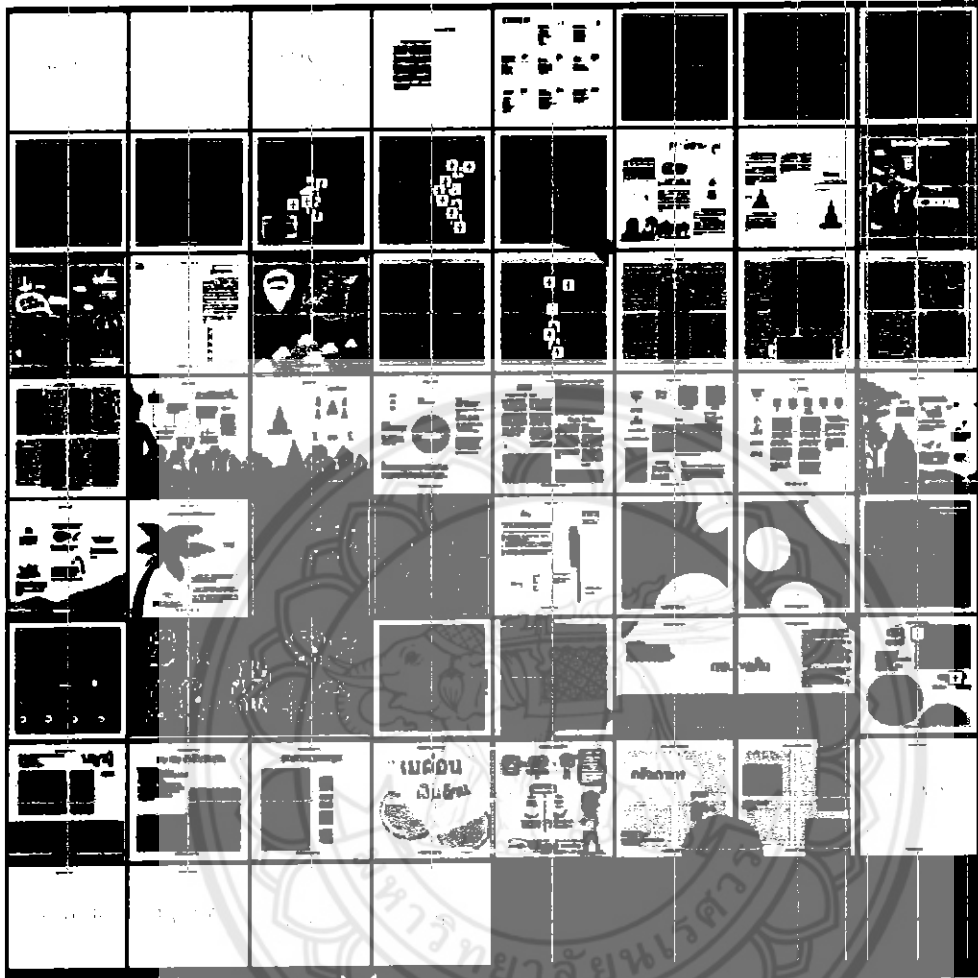
จากการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ เพื่อสร้างสำนักรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์
สำหรับเยาวชนอายุ 15- 18 ปี ในส่วนของการออกแบบ คือ

4.1 แบบร่าง

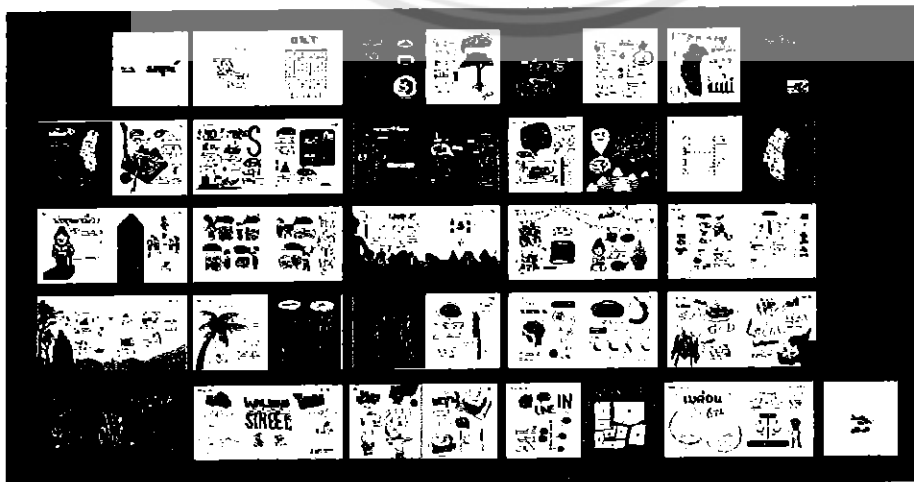
ได้มีการวางแผนงานดังนี้



ภาพ 104 แบบร่างภาพรวมของเล่มทั้งหมด



ภาพ 105 ภาพรวมของเล่มทั้งหมด(1)

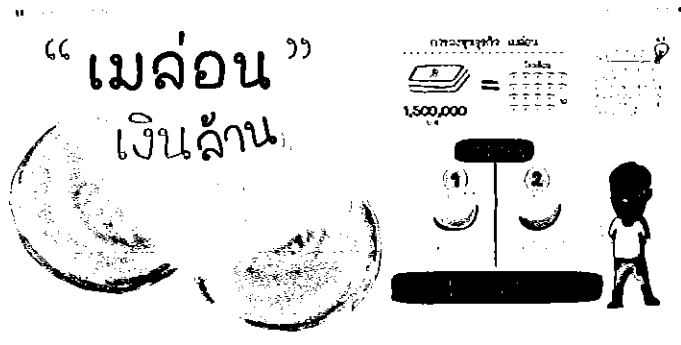


ภาพ 106 ภาพรวมของเล่มทั้งหมด(2)

CONTENTS

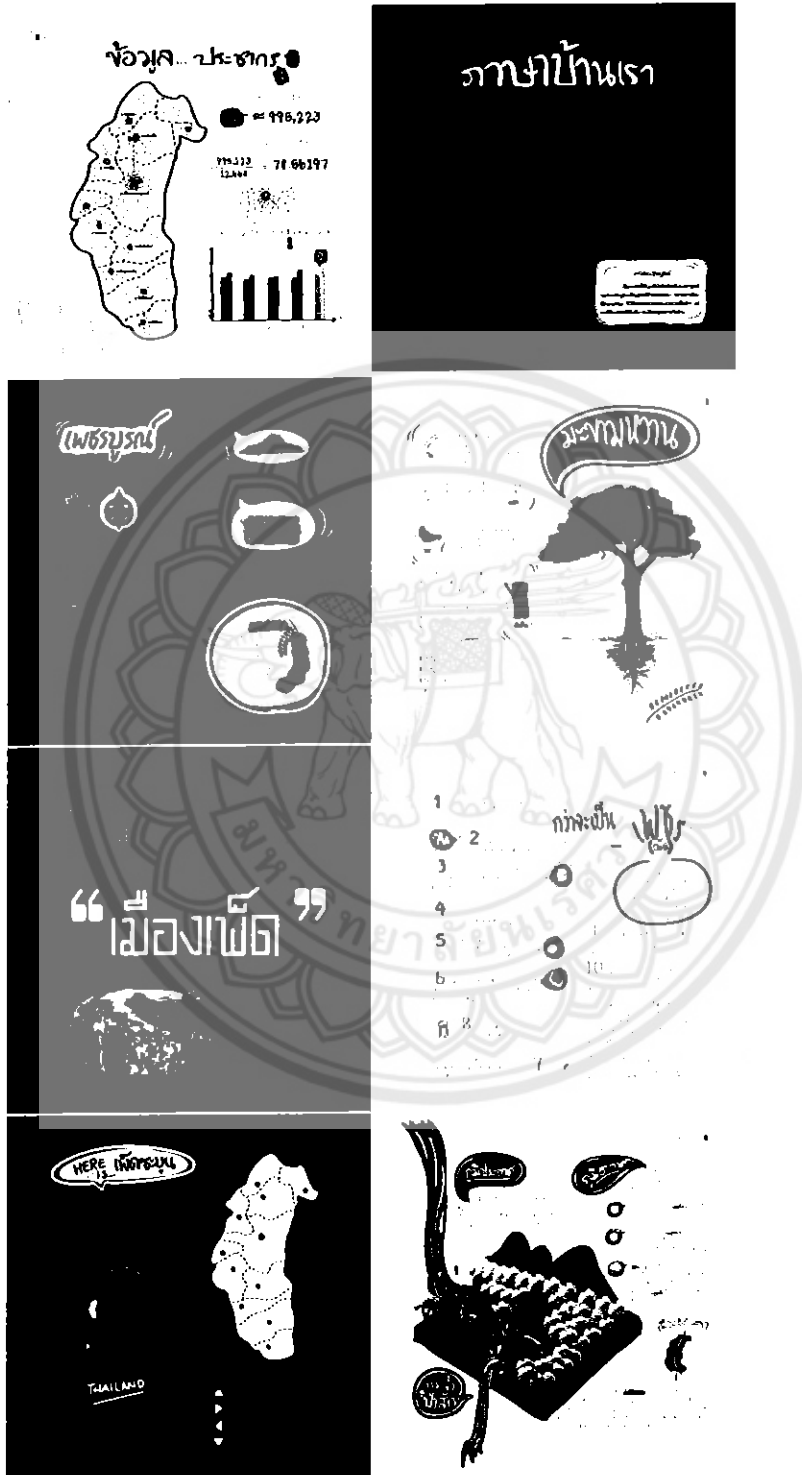
▶ ข้อมูลประจำจังหวัดนครปฐม	8	ตรา	8	5	7
▶ สถานที่สำคัญ		ตรา		ตรา	
▶ บุคคลสำคัญและปราชญ์ชาวบ้าน	8	8	8	5	7
▶ วิถีชาวบ้าน		8		8	
▶ จุฬินิเวศวิทยา	8	3	8	5	7
▶ ของดีท้องถิ่น		3		3	
▶ MIP MIP กับชีวิตปัจจุบัน	8	1	8	2	7
▶ ของเนหาที่ถนนจันทน์ใหม่สร้าง		1		1	

ภาพ 107 การแบ่งโทนนีในแต่ละบท

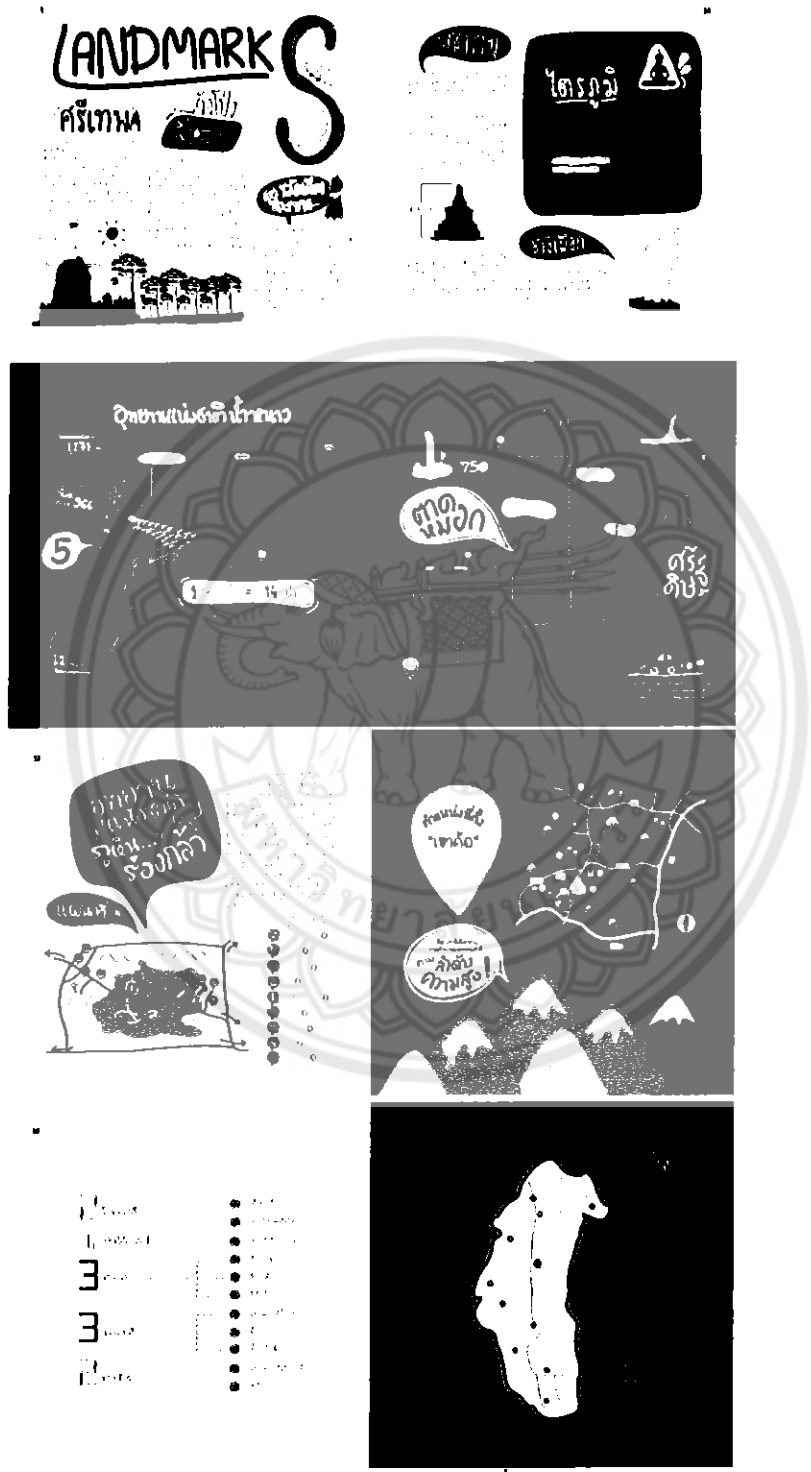


ภาพ 108 การพัฒนาแบบ และแก้ไข

4.2 ผลงานการออกแบบ

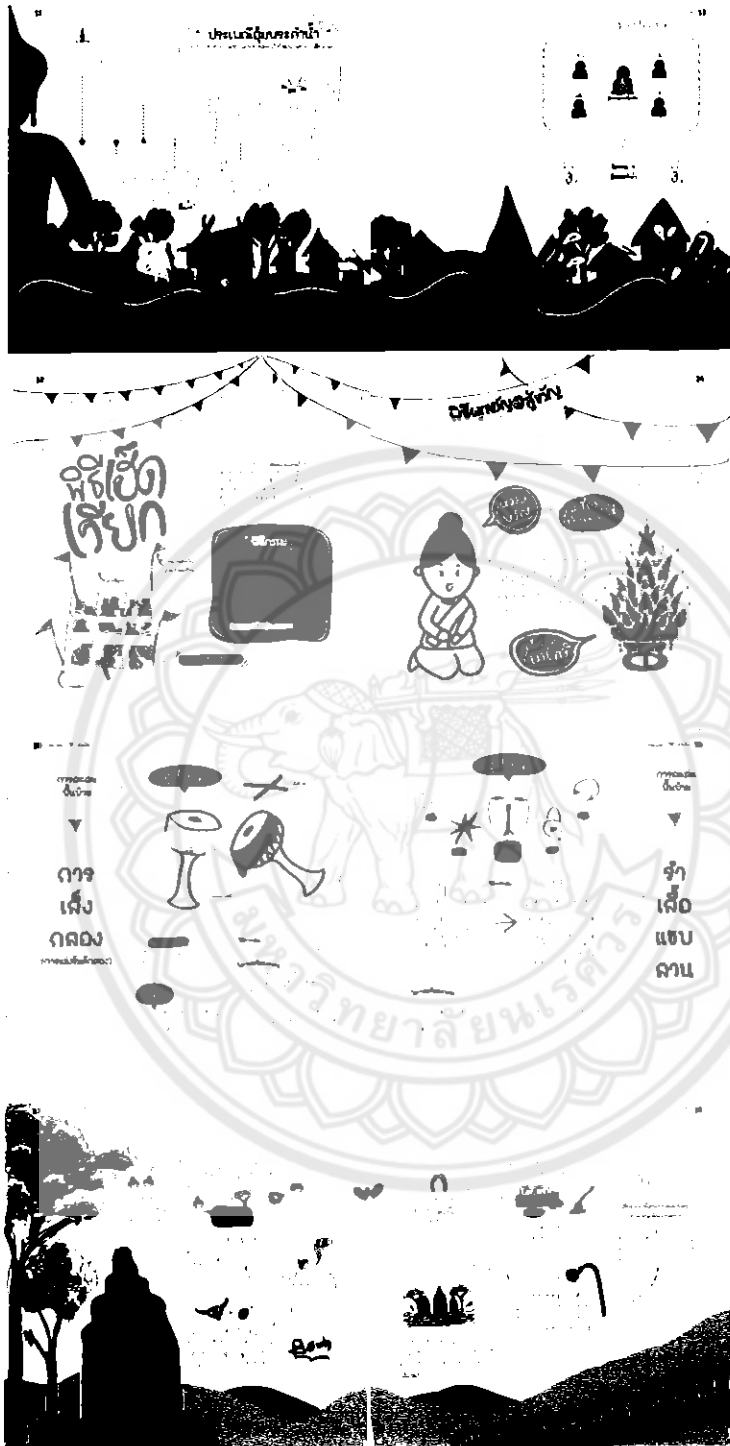


ภาพ 109 การออกแบบบทที่ 1

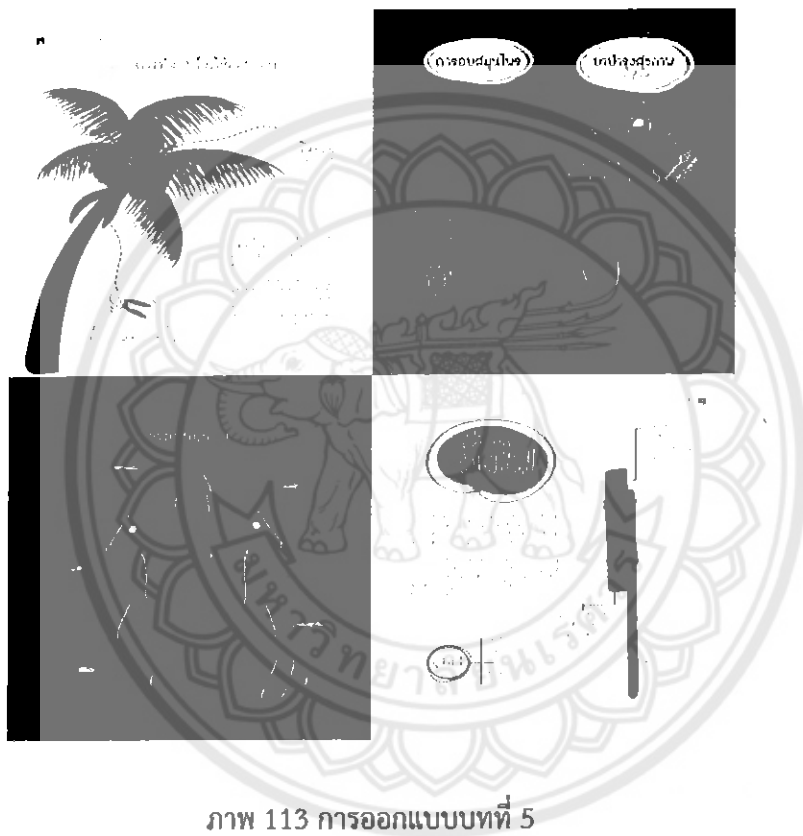


ภาพ 110 การออกแบบบทที่ 2





ภาพ 112 การออกแบบบทที่ 4



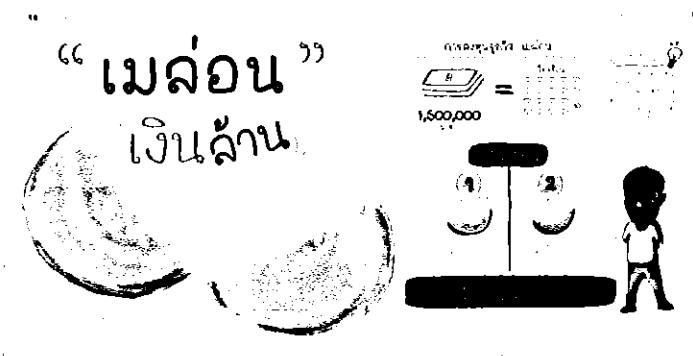
ภาพ 113 การออกแบบบทที่ 5



ภาพ 114 การออกแบบบทที่ 6



ภาพ 115 การออกแบบบทที่ 7



ภาพ 116 การออกแบบบทที่ 8

บทที่ 5

บทสรุป

5.1 สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพเพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี โดยทำการศึกษาข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้องกับจังหวัดเพชรบูรณ์ ค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อนำมาทำหนังสือข้อมูลเชิงภาพให้มีความโดดเด่น น่าสนใจและเหมาะสมสำหรับกลุ่มเป้าหมาย โดยมีขอบเขตของเนื้อหาสรุปได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลของจังหวัดเพชรบูรณ์ รวมถึงการวิเคราะห์ และแปลงข้อมูลออกมาให้เป็นอินโฟกราฟิก

2. ศึกษาเทคนิคการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ

สรุปผลงานการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพเพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี ประกอบด้วย

- 1) ออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพ ขนาด 21x21 เซนติเมตร จำนวน 50 หน้า(รวมปก) 1 เล่ม
- 2) หนังสืออิเล็กทรอนิกส์

5.2 อภิปรายผล

จากผลการวิจัยในการออกแบบหนังสือข้อมูลเชิงภาพเพื่อสร้างสำนึกรักบ้านเกิดจังหวัดเพชรบูรณ์ สำหรับเยาวชนอายุ 15-18 ปี พบว่างานออกแบบที่ได้มีความน่าสนใจสำหรับกลุ่มเป้าหมาย แต่พบปัญหาคือ เนื่องจากงานออกแบบหนังสือเล่มนี้เป็นการผสมผสานกันระหว่าง กราฟิกกับภาพถ่าย ทำให้เกิดความแปลกใหม่ขึ้นรวมถึงความแตกต่างของเนื้อหาภายในเล่ม โดยเฉพาะบางจุด เช่น ส่วนที่เป็นบุคคลสำคัญซึ่งผู้วิจัยมีความต้องการที่จะให้เป็นภาพถ่ายจริง เพื่อที่เยาวชนที่มาอ่านรุ่นหลังๆ จะได้รู้จักบุคคลที่พัฒนาจังหวัดเพชรบูรณ์จริงๆ แต่เนื่องจากบางท่านได้เสียชีวิตไปนานแล้วทำให้ไม่สามารถสืบค้นมาได้ จึงจำเป็นต้องให้ข้อมูลในส่วนนี้เป็นกราฟิกสื่อแทน

ผู้วิจัยคาดว่า กลุ่มเป้าหมายจะเข้าใจในความเป็นเพชรบูรณ์มากยิ่งขึ้น รู้ถึงข้อดีของจังหวัด แนวความคิดดีๆที่เกิดขึ้นจากคนในจังหวัด ทรัพยากรต่างๆที่เรามี รวมถึงตระหนักถึงคุณค่าของผืนแผ่นดินบ้านเกิดของเราเนี่ย รักจนอยากที่จะช่วยกันอนุรักษ์และพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

5.3 ข้อเสนอแนะ

งานออกแบบนี้เหมาะสำหรับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเยาวชน เนื่องจากตัวหนังสือที่ใช้ค่อนข้างเล็ก เมื่อบุคคลทั่วไปต้องการที่จะอ่านจึงค่อนข้างที่จะอ่านยาก ดังนั้นผู้วิจัยคาดว่าเพื่อให้งานออกแบบสามารถครอบคลุมได้ถึง การเป็นสื่อที่จะช่วยในการประชาสัมพันธ์และให้ข้อมูลเกี่ยวกับจังหวัดเพชรบูรณ์สำหรับผู้ที่สนใจนั้น ควรที่จะต้องเพิ่มขนาดตัวหนังสืออีกนิดหน่อยเพื่อให้บุคคลทั่วไปสามารถที่จะอ่านได้ง่ายยิ่งขึ้น





บรรณานุกรม

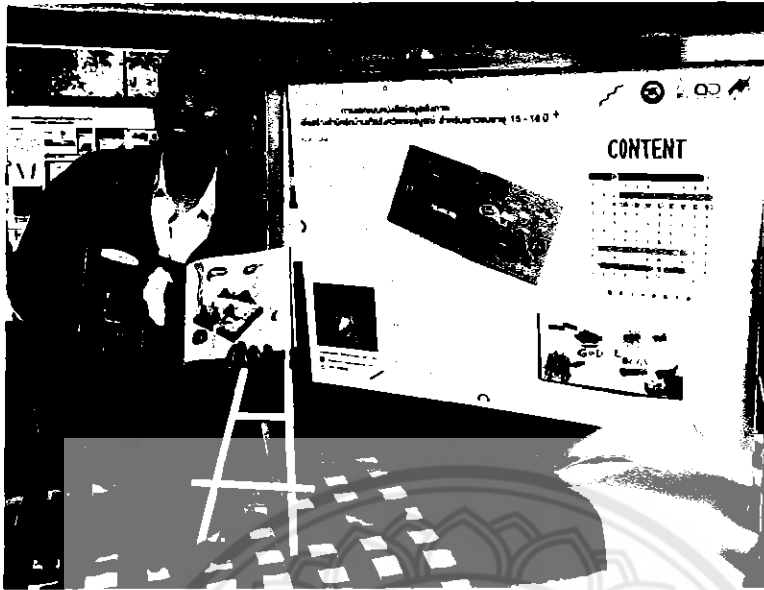
มหาวิทยาลัยนเรศวร

บรรณานุกรม

- กนกวรรณ ประดิษฐ์แท้. (2556). การออกแบบอินโฟกราฟิก เรื่อง อัตลักษณ์ของกลุ่มชาวเขา.
วิทยานิพนธ์ ศป.บ, มหาวิทยาลัยนเรศวร, จังหวัดพิษณุโลก.
- จงรัก เทศนา. (สิงหาคม 2556). อินโฟกราฟิกส์. สืบค้นเมื่อ 10 เมษายน 2559, จาก
<http://learningstudio.info/infographic>.
- เว็บไซต์จังหวัดเพชรบูรณ์. ข้อมูลจังหวัดเพชรบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 20 เมษายน 2559, จาก
<http://www.phetchabun.com/information/phetchabun>
- สมาคมผู้จัดพิมพ์และจัดจำหน่ายหนังสือแห่งประเทศไทย (PUBAT). (กุมภาพันธ์ 2558).
การศึกษาพฤติกรรมการอ่านและซื้อหนังสือของคนไทย. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม
hikehope. (มิถุนายน 2558). รีวิวห้องเที่ยวเพชรบูรณ์. สืบค้นเมื่อ 12 สิงหาคม 2559, จาก
<http://www.hikehope.com/review>.
- Jun Sakurada. (2558). Basic infographic. (1). นนทบุรี: ไอดีซี.



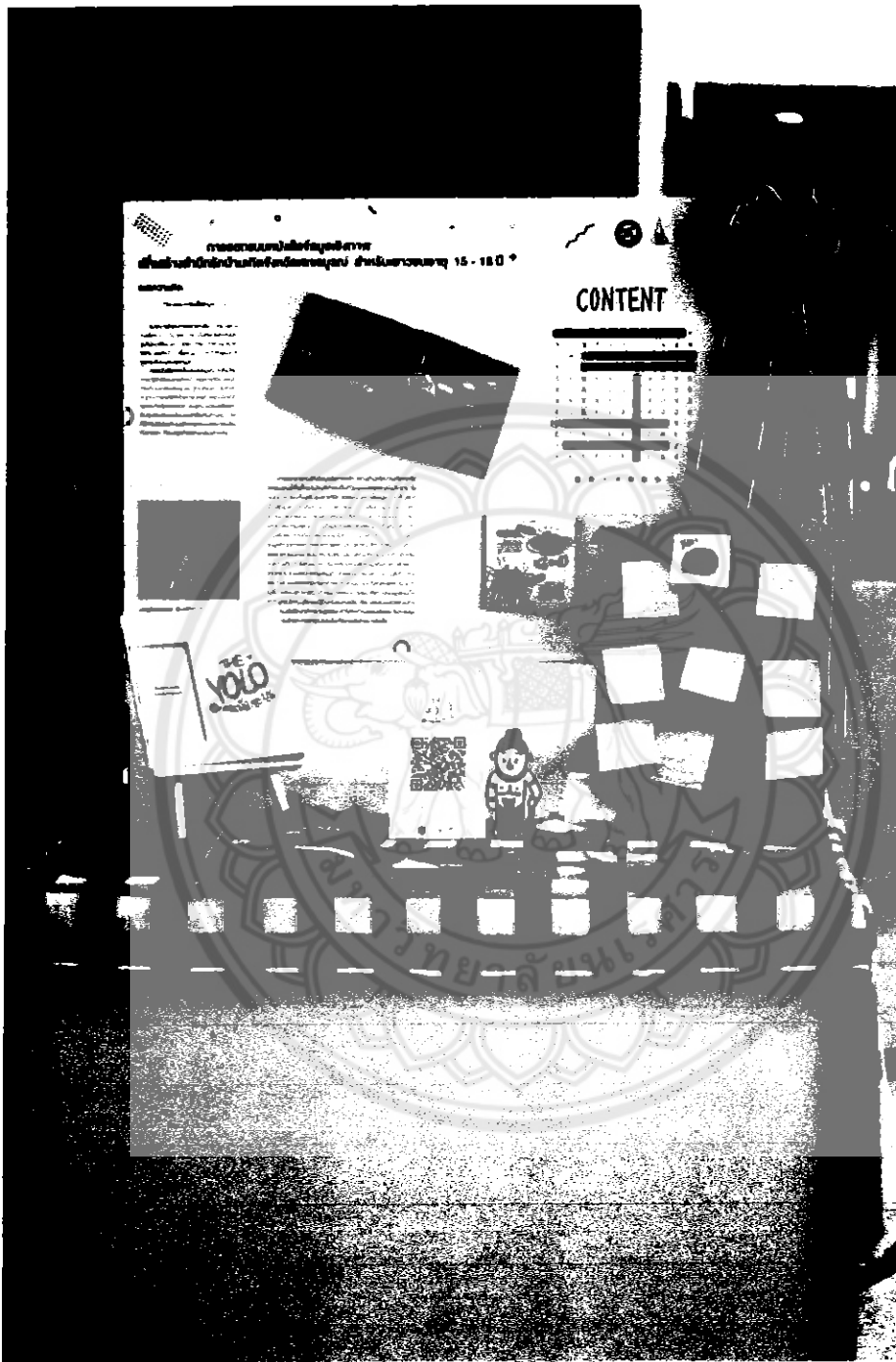




ภาพ 117 การสอบศิลปนิพนธ์ เมื่อวันที่ 25 เมษายน 2560



ภาพ 118 การจัดแสดงผลงานศิลปนิพนธ์ ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร



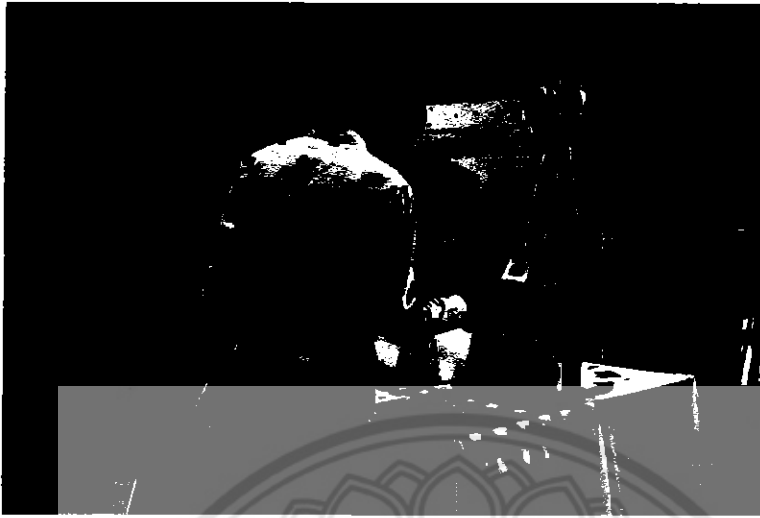
ภาพ 119 การจัดแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์ ณ หอศิลปวัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(2)



ภาพ 120 การจัดแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(3)



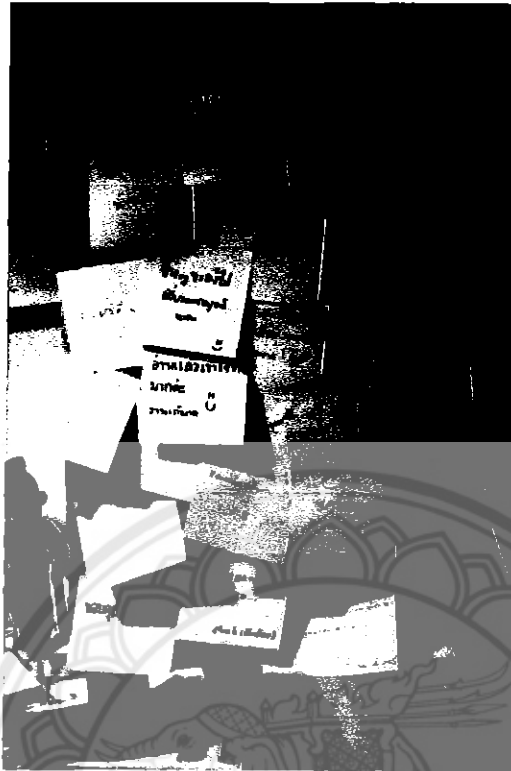
ภาพ 121 การจัดแสดงผลงานศิลปะนิพนธ์ ณ หอศิลป์วัฒนธรรมแห่งกรุงเทพมหานคร(4)



ภาพ 122 ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงาน



ภาพ 123 ผู้เข้าเยี่ยมชมผลงาน(2)



ภาพ 124 ผู้เยี่ยมชมร่วมแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน



ภาพ 125 ทีม(ที่ปรึกษาเดียวกัน)และอาจารย์ที่ปรึกษาศิลปินพันธ์ อาจารย์มยุรี สุกังคนาช